

ULUSLARARASI AKADEMİK
ÇALIŞMALARDA/YAYINCILIKTA
YENİ BİÇİM VE METODOLOJİ
ARAYIŞLARI SEMPOZYUMU
18 - 20 EKİM 2023 - ÇANAKKALE

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SEARCHING
THE NEW FORMS AND METHODOLOGIES
IN ACADEMIC STUDIES/PUBLISHING
18 - 20 OCTOBER 2023 - ÇANAKKALE

BİLDİRİ & ÖZETLER KİTABI
PROCEEDINGS & ABSTRACTS

TÜBİTAK 3005 programı altında desteklenen, Bilimsel ve Sanatsal Video Makalelerin İçerik ve İndeks Kriterlerinin Oluşturulması başlıklı proje kapsamında düzenlenmiş sempozyum bildirisi kitabıdır.

Editörler

Prof. Dr. Hülya Önal

Düzenleyen

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
İletişim Fakültesi

ESER ADI / NAME OF SYMPOSIUM

ULUSLARARASI AKADEMİK ÇALIŞMALARDA/YAYINCILIKTA YENİ BİÇİM
VE METODOLOJİ ARAYIŞLARI SEMPOZYUM BİLDİRİ KİTABI

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SEARCHING FOR THE NEW FORM AND
METHODOLOGIES IN ACADEMIC STUDIES/PUBLISHING SYMPOSIUM BOOK

ISBN

978-625-8278-45-3

BAŞ EDITÖR / CHIEF EDITOR

Prof. Dr. Hülya Önal

EDİTÖRLER / EDITORS

Dr. Öğr. H. Çağlar Doğru

Dr. Cumali Yaşar

GRAFİK TASARIM / GRAPHICS DESIGN

Dr. Tolga Barman

TASARIM / DESIGN

Yiğit Armutoğlu

ERİŞİM ADRESİ / ONLINE ACCESS

<https://www.cinearji.com/sempozyum>

YAYIN TARİHİ / DATE OF PUBLISHING

AĞUSTOS 2024, Çanakkale

“Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 3005 - 122G118 Numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK’a teşekkürlerimizi sunarız.”

“This study was supported by Scientific and Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) under the Grant Number 3005 -122G118 The authors thank to TUBITAK for their supports.”

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim ve hukuk açısından sorumluluğu yazarlarına aittir.

The responsibility of all articles in this book in terms of language, science and law belongs to the authors.

SEMPOZYUM ONURSAL BAŞKANI

Prof. Dr. R. Cüneyt Erenoğlu

SEMPOZYUM BAŞKANI

Prof. Dr. Hülya Önal

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Aslıhan Topçu – Mersin Üniversitesi

Prof. Dr. Aykut Arıkan – Türk-Alman Üniversitesi

Prof. Dr. Banu Manav – Kadir Has Üniversitesi

Prof. Dr. Cem Sütçü – Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Çiğdem Aytekin – Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Çiğdem Şahin Taşkın – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Deniz Yengin – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Ebru Özgen – Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Erhan Akyazı – Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Gökhan Gökğöz – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Günseli Bayraktutan – Giresun Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Akbulut – İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Saygın – İstanbul Aydın Üniversitesi

Prof. Héctor J. Pérez – Polytechnic University of Valencia, İspanya

Prof. Dr. İlke Evin Gencel – İzmir Demokrasi Üniversitesi

Prof. Dr. Kathleen Looock – Leibniz University Hannover, Almanya

Prof. Dr. Mehmet Özçağlayan – Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Meltem Huri Baturay, Atılım Üniversitesi

Prof. Dr. Mutlu Binark – Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Nilüfer Timisi – İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Okan Ormanlı – Kültür Üniversitesi

Prof. Dr. Recep Tayfun – Maltepe Üniversitesi

Prof. Dr. Ryszard W . Kluszczyński – University of Lodz, Polonya

Prof. Dr. Sadi Seferoğlu – Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Oktan – Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. Alan O'Leary – Aarhus Üniversitesi, Danimarka

Doç. Dr. Asım Evren Yantaç – Koç Üniversitesi

Doç. Dr. Deane Williams – Monash Üniversitesi, Avustralya

Doç. Dr. Duygu Özsoy Taylan – Mersin Üniversitesi

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Şakir Eşitti

Doç. Dr. Tuğba Elmacı

Dr. Öğr. Üyesi H. Çağlar Doğru

Öğr. Gör. Cumali Yaşar

Öğr. Gör. Gökhan Akça

Arş. Gör. Gülseren Dinvar

Arş. Gör. Tolga Barman

Arş. Gör. Zeynep Ayer Öztok

Doç. Dr. Elif Akçalı – Kadir Has Üniversitesi

Doç. Dr. Mathias Bonde Korsgaard – Aarhus Üniversitesi, Danimarka

Doç. Dr. Polina Golovátina-Mora – NTNU Norwegian University of Science and Technology, Norveç

Doç. Dr. Sevcan Sönmez – Yaşar Üniversitesi

Doç. Dr. Tuğba Elmacı – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Veneta Hristova – “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko, Bulgaristan

Dr. Öğretim Üyesi Ayça Çiftçi – Bilgi Üniversitesi

Dr. Elisabeth Brun, Kristiania University College, Norveç

Dr. Öğretim Üyesi Emre Ahmet Seçmen – Beykoz Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Ersan Ocak – Ted Üniversitesi

Dr. Estrella Sendra Fernandez – SOAS University of London, İngiltere

Dr. Farshad Zahedi – Universidad Carlos III de Madrid, İspanya

Dr. Öğretim Üyesi İhsan Koluvaçık – Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi İpek Gürkan – İstanbul Gelişim Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Kevser Akyol Oktan – Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Ozan Otan – Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Parichay Patra – IIT Jodhpur, Hindistan

Dr. Öğretim Üyesi Murad Özdemir – Galatasaray Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Nina Szczygiel – University of Aveiro, Portekiz

Dr. Patrícia Castello – Branco NOVA Institute, Portekiz

Öğr. Gör. Firat Berksun – Çukurova Üniversitesi

TABLE OF CONTENTS

EDITOR PREFACE	6 - 7
ABSTRACTS	8
AUDIOVISUAL ESSAY AS AN EDUCATIONAL TOOL FOR EXPLORING FILM SPACE	
Farshad Zahedi, Francisco Jimenéz Alcarria	9
ON INTERDISCIPLINARY AND VISUAL OUTCOMES IN SCIENTIFIC RESEARCH PROJECTS: AN EVALUATION ON THE “SHADE OF GREEN” DOCUMENTARY	
Emre Ahmet Seçmen	10 - 15
EXAMINING THE USE OF NETNOGRAPHY AS A DIGITAL METHODOLOGY IN THE FIELD OF COMMUNICATION SCIENCES	
Esmeray Karataş	16 - 17
EVALUATION OF SCIENTIFIC STUDIES ON DIGITAL LITERACY IN PRIMARY SCHOOL	
Seda Şayan Kösem, Neda Şayan, Çiğdem Şahin Taşkın	18 - 19
A REVIEW ON THE USE OF BIBLIOMETRIC ANALYSIS IN MEDIA AND COMMUNICATION STUDIES: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF DIGITAL LITERACY STUDIES	
Zeynep Ayer Öztok, Şakir Eşitti	20 - 21
VIDEOESSAY AS A “NON-REPRESENTATIONAL” THOUGHT-ACTION	
S.Kıvanç Türkgeldi	22 - 23
FULL TEXT	24
THE USE OF AUDIO-VISUAL ESSAYS IN FILM EDUCATION: THE CASE OF FILM ART COURSE	
Tülay Çelik	25 - 49
USE OF DIGITAL OPPORTUNITIES IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING YOUTUBE EXAMPLE	
Feyza Dalaylı	50 - 70
NEW CONCEPTS ON DEPENDENCY AND DISEASE IN THE NEW MEDIA AGE: A LITERATURE REVIEW ON ACADEMIC RESEARCH IN TURKEY	
Ali Çağlar Karabıyık	71 - 94

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	6 - 7
BİLDİRİ ÖZETLERİ	8
AUDIOVISUAL ESSAY AS AN EDUCATIONAL TOOL FOR EXPLORING FILM SPACE Farshad Zahedi, Francisco Jimenéz Alcarria	9
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİNDE DİSİPLİNLER ARASILIK VE GÖRSEL ÇIKTILAR ÜZERİNE “YEŞİLİN TONU” (2023) BELGESELİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Emre Ahmet Seçmen	10 - 15
DIJİTAL BİR METODOLOJİ OLARAK NETNOGRAFININ İLETİŞİM BİLİMLERİ ALANINDA KULLANIMININ İNCELENMESİ Esmeray Karataş	16 - 17
İLKOKULDA DİJİTAL OKURYAZARLIK ÜZERİNE GERÇEKLEŞTİRİLEN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ Seda Şayan Kösem, Neda Şayan, Prof. Dr. Çiğdem Şahin Taşkın,	18 - 19
MEDYA VE İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ALANINDA BIBLIYOMETRİK ANALİZİN KULLANIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME: DIJİTAL OKURYAZARLIK ÇALIŞMALARININ BIBLIYOMETRİK ANALİZİ Zeynep Ayer Öztok, Şakir Eşitti	20 - 21
“TEMSİLİ OLMAYAN” DÜŞÜNCE EYLEMİ OLARAK VİDEO DENEME S.Kıvanç Türkgeldi	22 - 23
TAM METİN BİLDİRİ	24
GÖRSEL-İŞİTSEL DENEMELERİN FİLM EĞİTİMİNDE KULLANIMI: FİLM SANATI DERSİ ÖRNEĞİ Tülay Çelik	25 - 49
YABANCI DİL ÖĞRENİMİNDE DİJİTAL OLANAKLARIN KULLANIMI: YOUTUBE ÖRNEĞİ Feyza Dalaylı	50 - 70
YENİ MEDYA ÇAĞINDA BAĞIMLILIK VE HASTALIK KONUSUNDA YENİ KAVRAMLAR: TÜRKİYE'DEKİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR ÜZERİNE BİR LİTERATÜR TARAMASI Ali Çağlar Karabıyık	71 - 94

ÖNSÖZ

Değerli Akademisyenler, Araştırmacılar ve Öğrenciler;

Global bir üniversite olmayı hedefleyen Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, yenilikçi ve dinamik yapısıyla araştırma yöntemlerindeki en güncel ve en etkili yaklaşımları yakından takip etmektedir. “Araştırma Üniversitesi” olma yolunda emin adımlarla ilerleyen üniversitemiz, bünyesindeki akademisyen, araştırmacı ve öğrencilere geleneksel normların ötesine geçmesi için destek vermektedir. Bilimsel araştırmaların niteliğini artırmak ve yeni araştırma yöntemlerini benimsemek için bu doğrultuda bilimsel alanda yapılan yenilikleri yakından takip ediyor ve bu alanda çalışmalar yapıyoruz.

Günümüzde, yeni teknolojik altyapılar sayesinde çağdaş araştırma yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır. Dijital temelli bu araştırma yöntemleri araştırmacıların detaylı ve küresel bilimsel verilere ulaşmasına olanak sağlamaktadır. Aynı zamanda dünyanın her bir köşesinde yapılan çalışmalardan haberdar olunabilmekte ve yerel çalışmalar ile bağ kurulabilmektedir. Bu açıdan üniversitemiz yeni araştırma ve eğitim yöntemlerinin bünyemizde de benimsenmesi ve kullanılması için ön ayak olmaktadır.

Üniversitemiz okur-yazarlık biçimlerinin, teknolojik ilerlemeler ve dijital dönüşüm süreci nedeniyle değiştiğinin farkındalığının yanı sıra bu değişime dikkat çekmek istemektedir. Görsel işitsel materyallere dayalı olan ve dijital içerik üretebilen yeni nesil için metin temelli bilimsel çıktılar yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle görsel işitsel materyallere dayalı bilimsel makalelerin üretilmesi ve çoğaltılması büyük önem arz etmektedir. Sinema ve medya gibi akademik alanlarda eğitim/öğretim/araştırma materyallerinin görsel-işitsel olmasıyla atılan ilk adımların, diğer akademik alanlarda da bu görsel-işitsel materyalleri benimsenmesine yardımcı olacağı kanaatindeyim.

“Uluslararası Akademik Çalışmalarda/Yayıncılıkta Yeni Biçim ve Metodoloji Arayışları Sempozyumu” kapsamında derlenmiş olan bu bildiri kitabı, araştırma yöntemlerindeki en güncel ve en etkili yaklaşımları sizlerle paylaşmayı hedeflemektedir. Yeni nesil dâhil olmak üzere her neslin sadece metin temelli değil, görsel-işitsel temelli araştırma yöntemlerini tanıması ve onlara kılavuz olması için hazırlanmış bu bildiri kitabı araştırmacılarımıza ilham verecek, onları yeni ve yaratıcı yollarla düşünmeye teşvik edecektir. Araştırmacılarımızın sürekli öğrenme ve yenilikçi düşünme süreçlerine katkıda bulunacak bu eserin, çalışmalarınızda sizlere ışık tutacağına inanıyorum. Bu eserin hazırlanmasında emeği geçen tüm yazar ve editörlere teşekkür eder, kitabın siz değerli okurlarımıza faydalı olmasını dilerim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. R. Cüneyt ERENOĞLU
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Rektör

SUNUŞ

Değerli Meslektaşlarım,

Bilimsel ve Sanatsal Video Makalelerin İçerik ve İndeks Kriterlerinin Oluşturulması üzerine odaklanan ve TÜBİTAK 3005 Programı altında desteklenen projemizin bir parçası olarak, 18–20 Ekim 2023 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz ULUSLARARASI AKADEMİK ÇALIŞMALARDA/YAYINCILIKTA YENİ BİÇİM VE METODOLOJİ ARAYIŞLARI SEMPOZYUMU'nu başarıyla tamamlamanın gururunu yaşıyoruz. Sempozyumumuz, yirmi birinci yüzyılın yeni on yılında, bilim ve sanat ifadesi biçimlerinin dijital teknolojilerle nasıl hızla dönüştüğünü ve geleneksel normların ötesine nasıl geçtiğini keşfetme fırsatı sundu.

Bu önemli etkinlik, dijital vatandaş olarak kabul ettiğimiz yeni nesil öğrencilerin eğitim süreçlerinde öğrenme ve kendilerini ifade etme biçimlerinin, eğitim sistemimizin bu süreçlere pedagojik olarak hazır olup olmadığının, sosyal bilimler, sanat ve tasarım gibi alanlardaki akademik çalışmaların görsel-ışitsel unsurlarla nasıl zenginleştirilebileceğinin ve yeni nesil akademik ifade biçimlerinin bilginin niteliğine nasıl etki edeceğinin tartışıldığı bir platform oluşturdu.

Sempozyum süresince, "İlk ve Orta Öğretimde Dijital Okuryazarlık", "Yükseköğretimde Dijital Okuryazarlık", "Yeni Nesil Pedagojik Yöntem ve Metodolojiler" ve "Yeni Nesil Bir Akademik Yayın Örneği Olarak Görsel-İşitsel Makaleler, Videografik Eleştiri" gibi çeşitli oturum başlıkları altında yapılan sunumlar, katılımcılar arasında önemli diyaloglar ve tartışmaların başlamasını sağladı.

Bu bildiri kitabı, sempozyumda sunulan değerli çalışmaları bir araya getirmektedir. Her bir makale, akademik çalışmalarda ve yayıncılıkta yeni biçimler ve metodolojiler arayışımızın bir yansımasıdır. Sunulan bildiriler, hakem değerlendirmesi sonucunda seçilmiş olup, bu kitapta yer alarak akademik topluluğa katkıda bulunmaktadır.

Sempozyuma katkıda bulunan herkese, bildirilerini gönderen yazarlara, oturum başkanlarına, değerli hakemlerimize ve destekleyici kuruluşlarımıza en içten teşekkürlerimizi sunarız. Umarız bu kitap, alanımızdaki bilgi birikimine değerli bir katkı sağlar ve yeni biçim ve metodolojilerin arayışında ilham kaynağı olur.

Saygılarımla

Prof. Dr. Hülya Önal
Sempozyum Başkanı
Proje Yürütücüsü

EDITOR PREFACE

Dear Colleagues,

We are proud to announce the successful completion of the INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON NEW FORMS AND METHODOLOGIES IN ACADEMIC STUDIES/PUBLISHING, focused on the Creation of Content and Index Criteria for Scientific and Artistic Video Articles, supported under the TÜBİTAK 3005 Program. This event, held on 18–20 October 2023, provided an opportunity to explore how scientific and artistic expressions are rapidly transforming with digital technologies, surpassing traditional norms as we step into a new decade of the twenty-first century.

This significant gathering served as a platform for discussing how the next generation of students, regarded as digital citizens, will learn and express themselves in educational processes, whether our education system is pedagogically prepared for these changes, how academic studies in areas such as social sciences, art, and design can be enhanced with visual-auditory elements beyond traditional text, and how new forms of academic expression like visual-auditory essays/articles will impact the quality of knowledge and be incorporated into academic publishing.

Throughout the symposium, presentations under session titles like "Digital Literacy in Primary and Secondary Education", "Digital Literacy in Higher Education", "New Generation Pedagogical Methods and Methodologies", and "Visual-Auditory Articles, Videographic Critique as an Example of a New Generation Academic Publication" initiated significant dialogues and discussions among participants.

This proceedings book gathers the valuable works presented at the symposium. Each article reflects our quest for new forms and methodologies in academic studies and publishing. The papers included have been selected through a peer-review process and contribute to the academic community by being published in this book.

We extend our heartfelt thanks to everyone who contributed to the symposium, the authors who submitted their papers, the session chairs, our esteemed reviewers, and our supporting organizations. We hope this book will be a valuable addition to our field's body of knowledge and inspire the search for new forms and methodologies.

Sincerely

Prof. Dr. Hülya Önal
Symposium Chair
Project Coordinator

BİLDİRİ ÖZETLERİ ABSTRACTS

AUDIOVISUAL ESSAY AS AN EDUCATIONAL TOOL FOR EXPLORING FILM SPACE

Farshad Zahedi* & Francisco Jimenéz Alcarria**

*Asst. Prof. University Carlos III de Madrid

**University Carlos III vvde Madrid

ABSTRACT

The broad access to digital audiovisual editing tools offers outstanding pedagogical opportunities. One approach is to explore the film's formal aspects, which traditionally showed difficulties to be explained by the sheer use of words. In this regard, particularly should be highlighted the creation of space by film framing and editing techniques, which with new forms of audiovisual essays can be fully explored, examined, and explained. Our main aim in this paper is to show case studies in which the video essay can approach this mentioned creation of film space. In this regard, we understand the crucial role of showing the film space as a construction and as an arbitrary representation of reality, which would enrich the cognitive capacities of students. As we will argue, drawing upon studies of film space and psychogeography of film (e.g. Bruno, 2003, 2007; Friedberg, 2004; Gunning, 2010; Pallasmaa, 2007) there are direct relationships between film's geometric compositions and the viewer's perceptions. The spectator virtually moves into the film space through the mediation of techniques such as framing and editing. This motional quality of the film is also emotional—as it is in the architectonic creation of space. It conveys the viewer to adopt the anatomy of space, virtually, through the film's geometric compositions. This offers the spectators arguably a no-human ubiquitous ability, that paradoxically drives them to human emotional perceptions. Our case studies consist of some films with remarkable topographical aesthetics, to examine different compositional strategies and their possible emotional effects.

BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİNDE DİSİPLİNLER ARASILIK VE GÖRSEL ÇIKTILAR ÜZERİNE: “YEŞİLİN TONU” (2023) BELGESELİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Emre Ahmet Seçmen*

*Dr. Öğr. Üyesi, Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi
Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, emreahmetsecmen@gmail.com

ÖZET

Akademik bir çok misyonu olmakla birlikte, temel anlamda eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı verme olarak üç ana misyonu söz konusudur. Bu maddelerden olan araştırma ve geliştirme, projelendirilmiş bir içeriğin uygulamasını ve sonrasında bunların çıktıları olarak üretilecek yazılı veya görsel & işitsel ürünlerin tamamını öngörüp çalışmaların sürdürülmesi sürecidir. Projelerin oluşturulması aşamasında her ne kadar salt sonuçta elde edilecek çıktılara göre odaklanma ve bir ekip oluşturma politikası ön planda olsa dahi projenin içerisinde farklı disiplinlerden araştırmacıların bir araya gelmesi çıktının zenginliğini, objektifliğini ve estetiğini olumlu yönde etkileyecektir. Farklı disiplinlerin bir araya gelerek iş yapılması, aynı zamanda proje içerisinde düşünce ve araştırma yöntemlerine farklı bakışların bir araya gelerek, eksik noktaların tamamlanabilmesi anlamına da gelmektedir. Projede bu üç ana misyon yerine getirildiği takdirde, akademi görevini tamamlayacaktır.

Beykoz Üniversitesi bünyesinde 2022 Ocak ayında başlayan bir iç kaynaklı araştırma projesi olan “Kırsal Kalkınmada Turizmin Yeri, Yerel Halkın ve Yerel Otoritenin Turizm Olgusuna Bakışı: Mesudiye-Yeşilce Örneği” adlı proje, farklı yaklaşımlar ve araştırma yöntemlerini bir arada kullanarak bunun sonucunda bir belgesel film de üretmiş bir projedir. Bu projede işletme, gastronomi, turizm, sanat tarihi, mimarlık, sosyoloji, Türk dili ve edebiyatı ve sinema & televizyon gibi farklı disiplinlerden akademisyenler ve öğrenciler bir araya gelerek, projede hedeflenen amaç doğrultusunda insanlarla birebir görüşmeler gerçekleştirilmiş, anketler uygulanmış ve aynı zamanda araştırma sahasının görsel ve içeriksel zenginliğini de bir araya getirerek bir belgesel ortaya çıkarılmıştır. Bu araştırma, söz konusu proje kapsamında ortaya çıkan “Yeşilin Tonu” (Yönetmen: Emre Ahmet Seçmen, 2023) belgeselinde yer alan disiplinler arası uygulamaların sinematografi ile birleşiminin şifrelerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Araştırma Projesi, Belgesel Film, Yeşilin Tonu, Disiplinler Arası, Görsel Çıktı

ON INTERDISCIPLINARY AND VISUAL OUTCOMES IN SCIENTIFIC RESEARCH PROJECTS: AN EVALUATION ON THE “SHADE OF GREEN” DOCUMENTARY

Emre Ahmet Seçmen*

*Dr. Öğr. Üyesi, Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi
Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, emreahmetsecmen@gmail.com

ABSTRACT

Although the academy has many missions, it has three main missions of education and training, research and development, and social contribution. Research and development, which is one of these items, is the process of foreseeing the application of a projected content and then all the written or audio-visual products to be produced as their outputs and continuing the studies. Although the policy of focusing solely on the outputs to be obtained and creating a team is at the forefront during the creation of the projects, the coming together of researchers from different disciplines within the project will positively affect the richness, objectivity and aesthetics of the output. Bringing different disciplines together to do work also means that different perspectives on thought and research methods can come together within the project and the missing points can be completed. If these three main missions are fulfilled in the project, the academy will complete its mission.

The project named "The Role of Tourism in Rural Development, Views of Local People and Local Authority on Tourism: The Case of Mesudiye-Yeşilce", an internal research project that started in January 2022 within the body of Beykoz University, has produced a documentary film as a result of using different approaches and research methods. It's a built project. In this project, academicians and students from different disciplines such as business, gastronomy, tourism, art history, architecture, sociology, Turkish language and literature, cinema & television came together, one-on-one interviews were conducted with people in line with the project's target, questionnaires were applied, and at the same time, visualization of the research area was carried out. A documentary was created by bringing together the richness of the content and the content. This research aims to reveal the codes of the combination of interdisciplinary practices with cinematography in the documentary “Shade of Green” (Director: Emre Ahmet Seçmen, 2023) that emerged within the scope of the project.

Keywords: Research Project, Documentary, Shade of Green, Interdisciplinary, Visual Output

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Akademik bir misyonu olmakla birlikte, temel anlamda eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı verme üç ana misyonu söz konusudur. Bu maddelerden olan araştırma ve geliştirme, projelendirilmiş bir içeriğin uygulamasını ve sonrasında bunların çıktıları olarak üretilecek yazılı veya görsel & işitsel ürünlerin tamamını öngörüp çalışmaların sürdürülmesi sürecidir. Projelerin oluşturulması aşamasında her ne kadar salt sonuçta elde edilecek çıktılara göre odaklanma ve bir ekip oluşturma politikası ön planda olsa dahi projenin içerisinde farklı disiplinlerden araştırmacıların bir araya gelmesi çıktının zenginliğini, objektifliğini ve estetiğini olumlu yönde etkileyecektir. Projede bu üç ana misyon yerine getirildiği takdirde, akademi görevini tamamlayacaktır.

Beykoz Üniversitesi bünyesinde 2022 Ocak ayında başlayan bir iç kaynaklı araştırma projesi olan “Kırsal Kalkınmada Turizmin Yeri, Yerel Halkın ve Yerel Otoritenin Turizm Olgusuna Bakışı: Mesudiye-Yeşilce Örneği” adlı proje, farklı yaklaşımlar ve araştırma yöntemlerini bir arada kullanmıştır. Projede, İşletme bölümünden Prof. Dr. Baki Aksu, Dr. Öğr. Üyesi Özgür Burçak Gürsoy Yenilmez, Arş. Gör. İlkey Akbaş ve Arş. Gör. Kader Sağlam; Gastronomi bölümünden Prof. Dr. Suavi Ahıpaşaoğlu, Turizm bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Haydar Asan, Sanat Tarihi ve Mimarlık bölümünden Öğr. Gör. Zehra Kaya, Sosyolog Dr. Öğr. Üyesi Tuba Demirci, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Nilay Özer ve Sinema ve Televizyon bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Emre Ahmet Seçmen gibi farklı disiplinlerden akademisyenler ve öğrenciler bir araya gelerek, projede hedeflenen amaç doğrultusunda insanlarla birebir görüşmeler gerçekleştirmiş, anketler uygulamıştır. Projede Boğaziçi Üniversitesi Turizm bölümünden emekli Prof. Dr. Bülent Himmetoğlu ve araştırmanın ana aksından Yeşilce beldesinin son belediye başkanlığını yapan Feyzi Ünal danışman olarak yer almışlardır.

Projenin önemli çıktılarından birisi de, yörenin sosyolojik, etnografik, sinematografik ve tarihi unsurlarını, yerel halkın ve yerel otoritenin de görüşleri ile harmonize eden bir belgeselin gerçekleştirilmesidir. Belge film, belgesel, belgesel sinema adı altında farklı tanımları yapılan bu anlatı formunun temel amacı, ele alınan konunun objektif bir bakışla yansıtılması esasına dayanır. Belgesel, bir konunun hiçbir şekilde dikkat edilmemiş veya gündeme gelmemiş bir yönünü ortaya çıkarmakla kalmaz, aynı zamanda izleyicinin konu ile ilgili bildiği tüm gerçekleri yeniden şekillendirip değiştirebilme özelliğine sahiptir. Herhangi bir konu belgesel tema oluşturabilmektedir. Bu temalar içinde yaşanan dönemde gündemde olan temalar ekseninden ağırlıklı olarak seçilebilmektedir. Örneğin günümüzde yaşadığımız gezegenin birtakım iklim sorunları, ekoloji, kentten kıra dönüş gibi başlıklar ön plana çıkmıştır. Bu temalardan biri olan kentten tekrar kıra dönmek ve ulusal ölçekte yeni bir rekreasyon alanı yaratımı -ve sonrasında turizm potansiyelinin değerlendirilmesi- söz konusu olduğunda, söz konusu mekanın kendi içindeki durumu, doğası, ekolojisi, maddi ve manevi durumu gibi birçok soru gündeme gelmekte ve bu soruların

tartışılarak doğru bir hamle yapılabilmesi son derece önem taşımaktadır. Bu uygulama projesine konu olacak olan mekan ile ilgili detaylara geçilmeden önce kırsal kalkınma ve turizm başlıklarına yer vermek ve ortaya atılan fikrin görüntüye alınarak bir belge film ortaya çıkarılma isteğinin sebeplerini bu bağlamda açıklamak gerekmektedir.

Ordu Mesudiye ilçesinin Yeşilce köyü, kırsal turizm aracılığıyla kırsal kalkınma sağlanması açısından sahip olduğu niteliklerle dikkat çekmiş gerek Mesudiye gerek Yeşilce odağında pek çok çalışma yapılmıştır. Mesudiye'ye bağlı çeşitli köylerde bulunan arkeolojik kalıntılar Nezih Başgelen'in Tarihi ve Arkeolojisiyle Mesudiye adlı kitabında ele alınır. Kırsal turizmde ya da ekolojik turizmde tarihi ve arkeolojik geziler çok da aranmazken Yeşilce çevresindeki köylerde bu bağlamda ziyaret edilebilecek yerlerin olması turizm potansiyeli açısından bir avantajdır. Bölgedeki yaylaların turizm açısından en ilgi çekici olanları Yeşilce yaylarıdır. Üstelik Karadeniz Bölgesi'nin yaylalarını birbirine bağlayan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından devlet politikası olarak yürütülen Yeşil Yol Projesi tam da Yeşilce bölgesi yaylarından geçmektedir. Ordu-Giresun Havalimanı, Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan karayolunun bu bölgeden geçmesi ulaşımı kolaylaştırması açısından önemli olmuştur.

Bugüne kadar gerek Mesudiye gerekse Yeşilce üzerine pek çok çalışma yapılmış ancak bu çalışmalar hem birbirinden kopuk kalmış hem de bilimsel bir yönetime, ölçeğe dayandırılmamıştır. Bu projenin amacı Yeşilce'nin kırsal kalkınmasında turizmin yerini incelemek, Yeşilce halkının turizme bakışını, konu hakkındaki farkındalığını, mevcut durumunu ve gereksinimlerini bir belgesel film projesi ile ortaya koymaktır. Projede ortaya çıkarılacak belgesel film aşağıdaki sorulara cevap vermeyi amaçlamaktadır:

- Yeşilce'nin turizm faaliyetleri için gerekli ulaşım, konaklama, aktivite potansiyelini araştırılması.
- Yeşilce halkının turizm konusundaki yaklaşımlarının, beklentilerinin ve gereksinimlerinin belirlenmesi.
- İl ve ilçe düzeyinde yerel otoritenin ve sivil toplum kuruluşlarının konuya yaklaşımını belirlenmesi.
- Yeşilce halkının sosyolojik alt yapısının ortaya konulması.
- Yeşilce ve yaylarında uygulanabilecek turizm çeşitlerinin saptanması

"Yeşilin Tonu" adlı bu belgesel çalışmasında Sanat ve Tasarım Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü akademisyenlerinden Dr. Öğr. Üyesi Emre Ahmet Seçmen'in yönetmenliğinde; Radyo, Televizyon ve Sinema bölümü öğrencileri Okan Eryılmaz, Elifnur Ceyhan, Can Köylü ve Burak Bal'dan oluşan çekim ekibi 2022 yılının Haziran ve Temmuz ayında bölgede bulunmuş; toplamda 12 gün süren çekimlerin sonrasında ve projenin diğer aşamalarında yine Sanat ve Tasarım Fakültesi'nin farklı bölümlerinden öğrenciler ve akademisyenler çeşitli görevler ile projeye katkı sunmuştur.

Ordu Mesudiye’de bulunan Yeşilce Mahallesi başta olmak üzere farklı mahallelerde tamamlanan proje; yörenin sosyolojik, etnografik, sinematografik ve tarihi unsurlarını bir araya getirmektedir. Belgeselde, zengin bir tarihe sahip olan ve doğa güzelliklerini barındıran Yeşilce bölgesinde geçmişten günümüze yaşanan önemli olaylar röportajlar, geniş bir arşiv taraması ve çekimi yaklaşık 130 saat süren ham görüntülerin işlenmesiyle beyaz perdeye aktarılmıştır. Film, aynı zamanda film çekimleri dışında yapılan anketler ve birebir görüşmelere yönelik çıktıları da bir yandan içerisinde barındırmakta ve objektifliğini arttırmak için bu yöneme yer vermektedir. Bu araştırma, söz konusu proje kapsamında ortaya çıkan “Yeşilin Tonu” (Yönetmen: Emre Ahmet Seçmen, 2023) belgeselinde yer alan disiplinler arası uygulamaların sinematografi ile birleşiminin şifrelerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

YEŞİLİN TONU (SHADE of GREEN)

Mimarisi, arkeolojisi, coğrafi cazibesi, biyolojik çeşitliliği, demokrasi kültürü ve insan profiliyle öne çıkan bir belde... Kendilerinin deyimiyle “Kardeşçe, Özgürce, Yeşilce...” Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze aydınlanmanın ve ekosisteme saygının bir yaşam kültürüne dönüştüğü Yeşilce’nin tarihinden beklentilere uzanan bir yolculuk. Eski yazıtlardan kral mezarlarına, kalelerden doğal oluşumlara etrafı birçok tarihi ve doğal güzelliklerle donatılmış bir coğrafyanın Köy-Kent projesiyle ayağa kalkma çabasına, ilçe demokrasi kurultaylarından turizm bölgesi ilan edilmesine, belediye, okul, yurt, sağlık ocağı, postane gibi kuruluşların kapanmasından yeni bir kırsal kalkınma ve ekolojik turizm hamlesine varan katmanlı bir anlatı...

Yeşilin Tonu belgeseli Mesudiye ilçesinde yer alan Yeşilce ve Yeşilyurt’u tarihsel ve sosyolojik bağlamlar içinde ve umutlu bir gelecek beklentisiyle ele alırken, Türkiye’de ekolojik turizm yoluyla kırsal kalkınma konusuna, doğası, kültürel mirası ve kaynaklarıyla hazır minyatür bir belde üzerinden yaklaşıyor ve geri planında Türkiye’nin geçirdiği dönüşümleri değerlendiriyor.

KÜNYE

Yönetmen: Emre Ahmet Seçmen

Yönetmen Yardımcıları: Elifnur Ceyhan, Can Köylü

Proje Koordinatörü ve Uygulayıcı Yapımcı: Prof. Dr. Baki Aksu

Görüntü Yönetmeni: Okan Eryılmaz

Ses ve Fotoğraf: Burak A. Bal

Kurgu: Emre Ahmet Seçmen, Burak A. Bal

Proje Danışmanları: Prof. Dr. Bülent Himmetoğlu & İ. Feyzi Ünal

Proje Araştırma Grubu: Prof. Dr. Baki Aksu, Prof. Dr. Suavi Ahipaşaoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Nilay Özer, Dr. Öğr. Üyesi Tuba Demirci, Dr. Öğr. Üyesi Özgür Burçak Gürsoy Yenilmez, Öğr. Gör. Dr. Haydar Asan, Öğr. Gör. Zehra Kaya, Arş. Gör. İlkay Akbaş

Arş. Gör. Güler Sağlam

Drone Çekimleri: Okan Eryılmaz

Dijital Renk Düzenleme: Okan Eryılmaz

Kurgu Asistanları: Yıldırım Akcin, Sevil Uzun

Görsel Tasarım: Ali Çağan Uzman

Deşifre Ekibi: Müzgin Aygün, Mert Yerlikaya, Mert Tozar, Utku Tükenmez, Kerem Özkan, Abdullah Salih Öztürk, Emre Ahmet Seçmen, Elifnur Ceyhan

Çekim Formatı ve Süre: 4K / 103” Dk.

ÖZGEÇMİŞ

1986 yılında Çorlu’da doğan Emre Ahmet SEÇMEN, ilk, orta ve lise eğitimini burada tamamladıktan sonra 2004 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema bölümüne girmiş ve 2008’de mezun olmuştur. 2014’te İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Tasarımı Anabilim Dalı’ndaki yüksek lisans eğitimini “Sinemada Süper Kahramanlık İmgesi ve Indiana Jones Filmleri Örneği” başlıklı tezi ile tamamlamıştır. 2020 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon ve Sinema Doktora programından mezun olmuştur.

2006-2014 yılları arasında birçok projede yönetmen, kurgucu, görüntü yönetmeni ve set fotoğrafçısı olarak görev yapmıştır. 2007 yılında kendi projesi olan orta metraj belgesel olan “Yunda”nın, gala öncesi ön gösterimi New York’ta yapılmış, sonrasında İstanbul Fransız Kültür Merkezi’nde galası yapılarak sırasıyla Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali, Digitürk İZ TV mecralarında gösterilmiştir. Kendisine ait 2 belgesel, 4 kısa film, 1 konser DVD, 8 kurumsal tanıtım filmi ve 2 kişisel fotoğraf sergisi bulunmaktadır. Kendi yönettiği projeler dışında farklı görevlerle yer aldığı film ve fotoğraf çalışmaları Türkiye’de ve yurtdışında birçok organizasyonda yarışma ve gösterim kategorilerinde yer almıştır.

Pratik olarak elde ettiği bilgileri akademik kariyeri ile aynı anda yürüten Seçmen, 2011 senesinde yarı zamanlı olarak başlayan akademik kariyerine, 2013-14 yılında tam zamanlı olarak öğretim görevlisi olarak devam etmiştir. Araştırma alanları sinematografi, görüntü tasarımı, televizyon uygulamaları, yapım ve yönetim, görüntü yönetmenliği, fotoğraf ve dijital sinemadır. Akademik kariyerinin başlangıcından bu yana 1 ulusal kitap çalışması, 2 editörlü kitap çalışması, uluslararası hakemli dergilerde 5 makalesi, 3 uluslararası, 3 ulusal kitap bölümü, birçok farklı ülke ve şehirde katılarak sunduğu sözlü ve tam metin bildirileri vardır. 2020 yılı itibariyle akademik görevine Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema bölümünde Dr. Öğr. Üyesi olarak devam etmekte ve belgesel ve kurmaca filmler üretmektedir.

DİJİTAL BİR METODOLOJİ OLARAK NETNOGRAFINİN İLETİŞİM BİLİMLERİ ALANINDA KULLANIMININ İNCELENMESİ

Esmeray Karataş*

*Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ekaratas@comu.edu.tr

ÖZET

Etnografi; Kültürleri, toplulukları ve bireyleri anlamak amacıyla onların içerisinde bulunarak / onlarla yaşayarak gerçekleştirilen bir araştırma yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yöntem, araştırmacının bizzat tecrübe ettiği bu yaşam tarzları hakkındaki izlenimleri ve gözlemlerini sistematik olarak kaydettiği verileri analiz etmesi biçiminde gerçekleşmektedir. Terim olarak ilk kez 1767’de Johann Friedrich Schöpperlin tarafından Güneybatı Almanya’da yer alan Svabya’da yaşayan insanlar üzerine yazılan kısa bir tarih çalışmasında kullanılan etnografi, ilk olarak Antropoloji alanının araştırma yöntemi olarak benimsenmiş olsa da daha sonraları tüm sosyal bilim alanlarının dikkatini çekmiştir. Günümüze gelindiğinde ise etnografinin iletişim teknolojilerinin gelişmesi sonucu dijital bir dönüşüm geçirerek netnografi adıyla uygulanmaya devam ettiği görülmektedir.

İletişim bilimleri alanında hazırlanmış ulusal ve uluslararası tezlerde netnografi yönteminin kullanımına odaklanan bu çalışmada, YÖK Tez Kataloğu’ndaki tezleri de kapsayan ProQuest Dissertations & Theses (PQDT) Global isimli çevrimiçi veritabanından yararlanılmıştır. Binlerce üniversiteden milyonlarca eser sunan dünyanın en kapsamlı master ve doktora tezi koleksiyonu olduğu belirtilen PQDT Global’e her yıl yüzbinlerce eser eklenmektedir ve tam metin kapsamı 1743’ten günümüze kadar atıf kapsamı ise 1637’ye kadar uzanmaktadır. İletişim bilimleri alanı kapsamında yazılan ulusal ve uluslararası tezlerin incelenmesi amacıyla PQDT Global da yer alan doktora tezlerine çeşitli parametrelere göre bakılmıştır. Netnografi ile ilişkili tezlerin hangi ülkelerde ve ne nicelikte üretildiği incelenmiştir. Daha sonra bu ülkelerde yapılan tezler en çok ele alınan alt konu dağılımına göre incelenmiştir.

Bu çalışmaya göre; Netnografi konusunda en fazla doktora tezinin İngiltere’de yapıldığı tespit edilmiştir. İlk olarak 1997 yılında Kanada’da başlayan netnografi konusundaki çalışmaların 2018-2021 yılları arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışma kapsamındaki ülkelerde yapılan tezlerde en çok ele alınan / kesişen alt-konular; Sosyal ağlar, web çalışmaları, pazarlama, yönetim ve iletişim konularıdır. Bu bağlamda Netnografinin disiplinlerarası bir metodoloji olduğu görülmektedir. Son olarak Netnografi’nin, iletişim bilimleri alanında önemli bir araştırma yöntemi ve konusu olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar terimler: Etnografi, netnografi, dijital etnografi, iletişim bilimleri, doktora tezleri

EXAMINING THE USE OF NETNOGRAPHY AS A DIGITAL METHODOLOGY IN THE FIELD OF COMMUNICATION SCIENCES

Esmeray Karataş*

*Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ekaratas@comu.edu.tr

ABSTRACT

Ethnography is a research method that is carried out by being in / living with cultures, communities and individuals in order to understand them. This method takes place in the form of analysing the data that the researcher systematically records his/her impressions and observations about these lifestyles that he/she has personally experienced. Ethnography, which was first used as a term in 1767 by Johann Friedrich Schöpperlin in a short history study on the people living in Swabia in Southwest Germany, was first adopted as a research method in the field of Anthropology, but later attracted the attention of all social science fields. Today, it is seen that ethnography has undergone a digital transformation as a result of the development of communication technologies and continues to be applied under the name of netnography.

In this research, which focuses on the use of netnography method in national and international theses prepared in the field of communication sciences, ProQuest Dissertations & Theses (PQDT) Global, which also includes theses in the YÖK Thesis Catalogue, was used. PQDT Global, which is stated to be the world's most comprehensive master's and doctoral thesis collection offering millions of works from thousands of universities, adds hundreds of thousands of works every year and its full text coverage extends from 1743 to the present day and its citation coverage extends to 1637. In order to examine national and international theses written within the scope of communication sciences, doctoral theses in PQDT Global were examined according to various parameters. In which countries and in what quantity the theses related to netnography were produced were analysed. Then, the theses in these countries were analysed according to the distribution of the most common sub-topics.

According to this study; It was determined that the most doctoral thesis on netnography was conducted in the UK. It is seen that the studies on netnography, which first started in Canada in 1997, intensified between 2018-2021. The most discussed / intersecting sub-topics in the theses conducted in the countries within the scope of the study are; Social networks, web studies, marketing, management and communication. In this context, it is seen that Netnography is an interdisciplinary methodology. Finally, it is possible to say that Netnography is an important research method and subject in the field of communication sciences.

Keywords: Ethnography, netnography, digital ethnography, communication sciences, doctoral theses

İLKOKULDA DİJİTAL OKURYAZARLIK ÜZERİNE GERÇEKLEŞTİRİLEN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Seda Şayan Kösem*, Neda Şayan, Prof. Dr. Çiğdem Şahin Taşkın*****

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, sedasayankosemtez@gmail.com

**Çanakkale Bilim ve Sanat Merkezi, nedasayan@hotmail.com

***Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, csahin@comu.edu.tr

ÖZET

Dijital okuryazarlık becerilerinin etkili bir biçimde kullanılması için çocukların küçük yaşlardan itibaren temel becerileri öğrenmesi, bunları geliştirmeye ve uygulamaya devam etmesi gerekir. Bu doğrultuda, ülkemizde zorunlu eğitimin ilk basamağı olan ilkokulda dijital okuryazarlık becerilerinin kazanılması önem taşımaktadır. Bu çalışmada ülkemizde ilkokul düzeyinde dijital okuryazarlık üzerine gerçekleştirilen bilimsel çalışmaları değerlendirmek amaçlanmaktadır. Bu sayede, ilkokulda dijital okuryazarlık üzerine yapılan çalışmalar çeşitli değişkenler bakımından incelenerek bütünsel bir bakış açısıyla sunulacaktır. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle, araştırmaya dahil edilmesi planlanan çalışmalara ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Bu kapsamda, ülkemizde ilkokul düzeyinde dijital okuryazarlık üzerine gerçekleştirilen çalışmaların belirlenmesinde YÖK Ulusal Tez Merkezi, ERIC ve ULAKBİM veri tabanları kullanılmıştır. Belirlenen ölçütler dikkate alınarak araştırmaya dahil edilen çalışmalar kullanılan araştırma yöntemleri, içeriği, örnekleme gibi kriterler bakımından incelenmektedir. Bulgular, ilkokulda dijital okuryazarlık konusunda şimdiye kadar yapılan çalışmaları bütünsel bir bakış açısı ile ortaya koymakla birlikte; ilkokul öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerilerinin gelişimi hakkında bilgiler verecektir. Ayrıca, çalışmadan elde edilecek bulgular ilkokul öğrencilerinin dijital okuryazarlık becerilerinin gelişimini desteklemek amacıyla gelecekte yapılması gereken araştırmalara ışık tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, eğilim teknolojisi, ilkokul

EVALUATION OF SCIENTIFIC STUDIES ON DIGITAL LITERACY IN PRIMARY SCHOOL

Seda Şayan Kösem*, Neda Şayan, Prof. Dr. Çiğdem Şahin Taşkın*****

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, sedasayankosemtez@gmail.com

**Çanakkale Bilim ve Sanat Merkezi, nedasayan@hotmail.com

***Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, csahin@comu.edu.tr

ABSTRACT

To effectively utilize digital literacy skills, children need to acquire basic skills from an early age and continue to develop and apply them. Therefore, it is crucial for them to gain digital literacy skills during their primary school years, which mark the initial phase of compulsory education in our country. This research aims to evaluate the studies focused on digital literacy at the primary school level within Turkey. Accordingly, studies on digital literacy in primary school will be examined in terms of various variables and presented with a holistic perspective. The research employed the document analysis method. Initially, specific criteria were established for the inclusion of studies in the research. To identify studies related to digital literacy at the primary school level in Turkey, databases such as YÖK National Thesis Center, ERIC, and ULAKBİM were consulted. Based on the predetermined criteria, the studies included in the research are examined concerning aspects such as research methods, content, and sample. While the findings will provide a holistic view of digital literacy studies in primary schools, they will also help us to understand how students in primary schools learn to use technology. Moreover, these findings will guide future research that aim to enhance and improve the digital literacy skills of primary school students.

Keywords: Digital literacy, educational technology, primary education

MEDYA VE İLETİŞİM ÇALIŞMALARİ ALANINDA BİBLİYOMETRİK ANALİZİN KULLANIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME: DİJİTAL OKURYAZARLIK ÇALIŞMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Zeynep Ayer Öztok* & Şakir Eşitti**

*Arş. Gör. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

**Prof. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

ÖZET

Bibliyometrik analiz, belirli bir bölgede, belirli bir dönem aralığında ve belirli bir konu hakkında, araştırmacılar, kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş çalışmalar ile bu çalışmalar arasındaki ilişkilerin sayısal olarak analizine imkân veren bir analiz türüdür. Bibliyometrik analiz, araştırmanın tanımlanması, değerlendirilmesi ve takip edilmesi için nicel verilere dayalı bir yaklaşım benimser. Bu analiz türü 1960'lı yılların ortalarında geliştirilmesine rağmen dijitalleşme ile sosyal bilimler alanında popülaritesini arttırmıştır. İnternet teknolojilerinin gelişmesiyle son yirmi yılda, özellikle yabancı literatürde giderek artan bir şekilde bibliyometrik analiz kullanılmaktadır. Bununla birlikte mevcut Türkçe literatür incelendiğinde bibliyometrik analiz ile gerçekleştirilen çalışmaların oranı diğer analiz türlerine göre oldukça sınırlıdır. Yapılan literatür incelemesine göre sosyal bilimlerin işletme, iktisat, pazarlama ve turizm gibi, nicel verilerin nispeten daha erişilebilir olduğu dallarında, sınırlı da olsa bibliyometrik analizin kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte, medya ve iletişim çalışmaları alanında bibliyometrik analiz tekniği ile gerçekleştirilen çalışmaların nicel anlamda azlığı dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, medya ve iletişim alanında bibliyometrik analizin kullanımı hakkında bilgi vermek, dijital okuryazarlık kavramı üzerine yapılan araştırmaların bibliyometrik analiz yöntemine göre incelenmesini sağlamaktır. Bu kapsamda, medya ve iletişim çalışmaları alanında yeni nesil teknolojilerin de katkısı ile kullanım sıklığı artan bibliyometrik analizin ne olduğu ve nasıl yapılması gerektiği hususunda araştırmacılara teorik ve pratik bir kapsam sunulacak, mevcut literatürde bibliyometrik analizle yapılan çalışmalardan örnekler verilecek, medya iletişim çalışmaları alanında önemli tartışma konularından biri olan dijital okuryazarlık konusu hakkında yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi gerçekleştirilecek, bu yolla medya ve iletişim çalışmaları alanında yapılacak akademik çalışmalarla ilgili metodolojik literatüre bibliyometrik analizin kullanımını hakkında bilgi vererek katkıda bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Okuryazarlık, Bibliyometrik Analiz, Bilimsel Haritalama.

A REVIEW ON THE USE OF BIBLIOMETRIC ANALYSIS IN MEDIA AND COMMUNICATION STUDIES: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF DIGITAL LITERACY STUDIES

Zeynep Ayer Öztok* & Şakir Eşitti**

*Arş. Gör. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

**Prof. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

ABSTRACT

Bibliometric analysis is a type of analysis that allows for the numerical analysis of the studies produced by researchers, individuals or institutions in a specific region, in a specific period and on a specific subject, and the relationships between these studies. It adopts an approach based on quantitative data to identify, evaluate and track research. Although bibliometric analysis was developed in the mid-1960s, it has increased its popularity in the field of social sciences with digitalization. With the development of internet technologies, this type of analysis has been increasingly used abroad in the last two decades. However, when the Turkish literature is examined, the rate of studies conducted with bibliometric analysis is quite limited compared to other types of analysis. According to the literature review, it is seen that bibliometric analysis is used, albeit limited, in branches of social sciences such as business administration, economics, marketing and tourism where quantitative data are relatively more accessible. However, in the field of media and communication studies, the quantitative scarcity of studies conducted with bibliometric analysis technique draws attention. The main purpose of this study is to examine the research on the concept of digital literacy in the field of media and communication according to the bibliometric analysis method. In this context, a theoretical and practical scope will be provided to researchers on what bibliometric analysis is and how it should be done, which has increased in frequency of use with the contribution of new generation technologies in the field of media and communication studies, examples of studies conducted with bibliometric analysis in the existing literature will be given, bibliometric analysis of studies on digital literacy, which is one of the important discussion topics in the field of media and communication studies, will be carried out, and in this way, it will contribute to the methodological literature on academic studies in the field of media and communication studies by providing information about the use of bibliometric analysis.

Keywords: Digital Literacy, Bibliometric Analysis, Bibliometric Analysis on Digital Literacy, Scientific Mapping.

“TEMSİLİ OLMAYAN” DÜŞÜNCE EYLEMİ OLARAK VIDEO DENEME

S. Kıvanç Türkgeldi

Dr. Öğr. Üyesi, Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Radyo Televizyon ve Sinema, kturkgeldi@cu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı video denemelerin "bilgi" ile ilişkisini sorgulamak ve tartışmaktır. Bir tür olarak denemenin sanat, bilim ve felsefe üçlüsü arasındaki esnek salınımları video denemelerin bilgi ile ilişkisini düşünmemiz için kritik bir yol sunar. Temsili düşünce geleneğinin bir şeyin özünü tanımlamaya yönelik kavrama biçiminden ziyade denemeci yaklaşım ilişkiselliğin peşindedir. Süreç içerisinde evrilen kavrama deneyimini olumlar ve daha çok soru soru sormaya yönelik motivasyonu korur. Denemecinin öznelliğini gizlemez. Zaten denemeyi düşünsel açıdan kıymetli yapan da budur. Bilimsel gelenek tartışmasını iki kriter üzerinden ilerletir: Nesnellik ve gerçeğin temsili. Denemeci tavır öznelliği olumlarken gerçeği temsil etmekle ilgilenmez. Çoğu zaman nesnesinin doğasından dolayı gerçeğin zaten parçalı olduğunu kabul eder. Problemin kendisini sadece çözüm üzerinden tanımlamak, onu sabit özdeşlikler üzerinden ele almaktır. Ancak bir problem, bir çarpışma alanı ya da yaratıcı bir ilişkisellik, şaşırtıcı bir bağlantı olarak da ele alınabilir. Video denemeci de “bilimsel anlamda” bir çözümün peşinde olmak zorunda değildir. Onun soruları daha çok şuna benzer: “elimdeki malzeme ile ne yapabilirim?”, “yaratıcı bir ilişkisellik nasıl kurabilirim?”. Video deneme tam da bu sebeple düşüncenin kalıplaşmış rotalarını yersiz-yurtsuzlaştıran bir kuvvetler alanıdır. Böyle bir kuvvetler alanının potansiyelini kavramak için video denemenin bilgi ile ilişkisini “temsili” düşünce (representational thinking) geleneğinden ziyade “temsili olmayan” (non-representational) düşünceden hareketle kurmak gerekir. Bu ilişkinin tesis edilmesi video denemenin sadece bir görsel form, bir illüstrasyon olmadığını aynı zamanda yeni bir düşünme biçimi olduğunu ve tam da bu sebeple akademinin sınırları içerisinde hak ettiği yerin kendisine tahsis edilmesi gerektiğini gösterecektir.

VIDEOESSAY AS A “NON-REPRESENTATIONAL” THOUGHT-ACTION

S. Kıvanç Türkgeldi

Dr. Öğr. Üyesi, Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Radyo Televizyon ve Sinema, kturkgeldi@cu.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to question the relationship between videoessays and "knowledge." The flexibility of the essay as a form in its oscillations between art, science, and philosophy offers a critical path for us to think about the relationship of videoessays with knowledge. Unlike the representational thought tradition, the essayist approach is oriented towards relationality rather than defining the essence of something. It affirms and maintains the motivation to ask more questions during the evolving process of understanding a concept. The essayist does not conceal subjectivity; in fact, this is what makes the essay valuable. While the scientific tradition advances the discussion based on two criteria, objectivity and the representation of reality, the essayist, on the other hand, embraces subjectivity and is not concerned with representing reality. Often, it starts its work by acknowledging that reality is already fragmented due to the nature of its subject. Defining a problem solely through its solution is like comprehending it through fixed identities. However, a problem, an encountering zone, or a creative relationality can also be considered. Thus, the videoessayist must not pursue a "scientifically" meaningful solution. Their questions are: "What can I do with the materials?" or "How can I establish a creative relationality?" Therefore, the videoessay is a field of forces that disrupt the rigid pathways of thought action. It is necessary to establish the relationship between videoessays and knowledge based on "non-representational" rather than "representational" thinking to grasp the potential of such forces. Establishing such a relationship will demonstrate that the videoessay is not just a visual form or an illustration but also a new way of thinking. As a result, it will show that it deserves its rightful place within the boundaries of academia.

TAM METİN BİLDİRİLER

FULL TEXT

GÖRSEL-İŞİTSEL DENEMELERİN FİLM EĞİTİMİNDE KULLANIMI: FİLM SANATI DERSİ ÖRNEĞİ

***Tülay Çelik**

*Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi,
Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, tcelik@sakarya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, görsel-işitsel denemelerin film eğitiminde kullanımına ilişkin yapılmış örnek bir uygulamanın sonuçlarını paylaşmayı amaçlamaktadır. Dijital teknolojilerin imajlarla ilişkimizi yeniden şekillendirdiği günümüzde, öznellik-nesnellik, özgünlük-yaratıcılık tartışmalarıyla birlikte öğrenme stratejileri ve ölçme değerlendirme süreçleri üzerine düşünülmesi de bir zorunluluk haline gelmiştir. İletişim ve Sanat Fakülteleri lisans ders planlarında yer alan film/sinema tarihi derslerinin, sabit bilgi aktarımının ötesine geçerek öğrencinin aktif olarak içinde yer aldığı yaratıcı bir öğrenme sürecini içermesi önemlidir. Böyle bir öğrenme, sinema tarihinin önemli filmleri ve imajlarının öğrencilerin zihninde gerektiğinde aktüel hale gelebilecek potansiyel bir veri alanı oluşturmaya imkân verir. Öğrencinin bu yolla edindiği birikim, yeni bağlantılar kurmasının ve eleştirel düşünmesinin yolunu açabilir. Bu çerçevede 2022-2023 Güz döneminde Sakarya Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü ikinci sınıfında eğitim gören doksan yedi öğrencinin aldığı ilk sinema dersi olan GİT 207 Film Sanatı dersi içeriği, görsel-işitsel denemeleri kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin imajlara temas etmelerine ve imajlar arasında farklı bağlantılar kurarak yeni anlamlar yaratmalarına izin verecek şekilde değiştirilmiştir. Bu doğrultuda her bir öğrenciden, belirlenen konuları kapsayan dört-altı dakika arasında değişen sürelerle sahip altı adet görsel-işitsel deneme yapması istenmiştir. Ayrıca öğrencilerden görsel-işitsel deneme yapma sürecini kâğıda aktarmaları beklenmiştir. Bu çalışmada, ders sürecinde elde edilen dokümanlar incelenmiştir. Dersin öğrenme çıktılarının verilen ödev konularıyla ilişkisi ortaya konmuş, ödevlerden elde edilen bulgular ve ders süreci yorumlanmıştır. Süreç içinde öğrencilerin filmlerle öznel ve yaratıcı bir iletişime girme yönündeki beceri ve isteklerinin arttığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada yapılacak deneyim aktarımının, eğitim alanındaki dijital okuryazarlık ve yöntem çalışmalarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: görsel-işitsel deneme, video deneme, film eğitimi, dijital okuryazarlık, sinema eğitimi

THE USE OF AUDIO-VISUAL ESSAYS IN FILM EDUCATION: THE CASE OF FILM ART COURSE

***Tülay Çelik**

*Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi,
Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, tcelik@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to share the results of a case study on using audiovisual essays in film education. Today, when digital technologies are changing our relationship with images, it is necessary to think about learning strategies and assessment processes along with discussions on subjectivity-objectivity and originality-creativity. Film/cinema history courses in the Faculties of Communication and Arts undergraduate curricula must go beyond knowledge transfer and include a creative learning process in which the student actively participates. Such learning allows the significant films and images of cinema history to generate a potential data field in students' minds that can be actualized when necessary. The knowledge gained by the student in this way can lead to new connections and critical thinking. Within this framework, the content of GIT 207 Film Art course, which is the first cinema course taken by ninety-seven students studying in the second year of Sakarya University Department of Visual Communication Design in the fall semester of 2022-2023, is designed to include audiovisual essays. The assessment criteria were modified to allow students to touch the images and create new meanings by making different connections between the images. Accordingly, each student was asked to make six audiovisual essays, including the specified topics of varying duration between four and six minutes. They were also expected to explain the process of making audiovisual essays on paper. In this study, the documents obtained during the course were analysed. The relationship between the course's learning outcomes and the task content was revealed; the findings from the assignments and the course process were interpreted. It was found that students' skills and willingness to engage in subjective and creative communication with films increased during the process. The transfer of experience in this study contributes to digital literacy and methodology studies in education.

Keywords: audiovisual essay, video essay, film education, digital literacy, cinema education

GİRİŞ

Bu çalışma, görsel-işitsel denemelerin film eğitiminde kullanımına ilişkin yapılmış örnek bir uygulamayı paylaşmayı amaçlamaktadır. Dijital teknolojilerin hem medya alanını hem eğitim alanını dönüştürdüğü bir dönemde film eğitiminde yeni yöntemleri nasıl geliştirebileceğimizin araştırılması çok önemli görünmektedir. Bu çerçevede, son yıllarda görsel-işitsel denemelerin eğitimde kullanımına ilişkin çeşitli çalışmalar yapılmıştır. 2010'lu yıllardan itibaren yoğunluk kazanan çalışmalarda video deneme, videografik deneme başlıklarıyla da ifade edilen görsel-işitsel deneme, Antonio Lopez ve Kwame Phillips (2019) tarafından şöyle tanımlanır: "Bir konuyu açıklayan, bir görüşü ifade eden ve video, ses ve görüntüyü düzenleyerek araştırmaya dayalı bir tez geliştiren kısa bir video". Fakat alanının sınırları hem film ve tasarım pratiği olarak hem de akademik araştırma alanı olarak hala tartışılmaktadır. Film eğitimi çalışmaları için en büyük zorluk -belki de fırsat- bu belirsizlikten kaynaklanmaktadır. Yapılan çalışmalarda görsel-işitsel denemeyi diğer film türleriyle bağlantısı ve edebi deneme ile ilişkisi nedeniyle kökü eskiye dayanan bir tür olarak görme eğilimi fazladır. Bununla birlikte denemenin film teknolojileri ve internet alanında yaşanan büyük değişimlerin kaçınılmaz sonucu olduğu da dile getirilmektedir. Bu konudaki görüşler, akademik olarak denemenin yerini tanımlarken farklı eğilimlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Görsel-işitsel denemelerin keşif süreci devam ederken çağın ihtiyaçlarına göre yenilenen eğitim alanı da bu yeni mecra ile nasıl bir bağlantı kurabileceği üzerine düşünmeye başlamıştır. Medya ve film eğitimi ile ilgili alanlarda örnek uygulamalar yapıldığı görülmektedir. Bu öncü eğilim, diğer disiplinler için yol gösterici olabileceği için önemlidir. Bu çerçevede, bu çalışmada Sakarya Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümünde 2022-23 güz döneminde verdiğim Film Sanatı dersinde görsel-işitsel denemeleri, ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak derse nasıl dahil ettiğimi açıklayacağım. Bu metinde, ilk kez gerçekleştirmiş olduğum bu uygulamanın tüm aşmalarına ilişkin bilgi vererek süreçle ilgili gözlem ve görüşlerimi paylaşmayı hedefliyorum. Bu bağlamda sürecin sağlıklı bir analizinin yapılması ve film eğitimine ilişkin düşünce üretilebilmesi için bilimsel bir araştırma deseni çerçevesinde farklı parametreler geliştirilerek uygulamanın tekrarlanmasına ihtiyaç olduğunu hatırlatmalıyım. Bu çalışmada dersi tasarlama ve bu tasarımı uygulama sürecine dair ortaya koyacağım veriler ve deneyim aktarımı böyle bir araştırma için çıkış noktası olabilir.

GÖRSEL-İŞİTSEL DENEMELERİN YAYGINLAŞMASI

Gürkan'a (2019) göre görsel-işitsel denemelerin yaygınlaşmasında birçok parametre etkili olmuştur. Yazar bunları şöyle sıralar: "YouTube, Vimeo gibi video paylaşım sitelerinin ortaya çıkması, doğrusal olmayan (non-linear) kurgu yazılımlarının yaygınlaşması, filmlere hem veri olarak hem de arşiv olarak erişilebilirliğin kolaylaşması" (286). Glenn D'Cruz'a (2020) göre de ekran çağı, elektronik medyanın ve

internetin artan gücü Jacques Derrida'nın ifade ettiği gibi yeni bir yazma anlayışını da ortaya çıkarır (5). Görsel-işitsel deneme böyle bir anlayışın ürünü olarak görülebilir. Antonio Lopez ve Kwame Phillips'e (2019) göre internet ve dijital platformlarla popülerliği artmış olan video denemeler "bir konuyu açıklayan, bir görüşü ifade eden ve video, ses ve görüntüyü düzenleyerek araştırmaya dayalı bir tez geliştiren kısa videolardır". Bu videoların yaygınlaşması Manu Yáñez'in (2014) dile getirdiği gibi görüntülere dijital olarak sahip olunması, inceleme ve manipülasyon olanaklarının artmasıyla da bağlantılıdır. Ligia Smarandache'ye (2021:51-52) göre dijital medya platformları, eklektik içerikler üretir. Sıradan insan kültüre aktif ve yaratıcı şekilde katılır. Bu katılım platformlar tarafından da desteklenir. Çağdaş kültürde, görsel sentez gücü bir gerekliliktir. Bu bağlamda bakış açılarını görünür kılan video deneme çok önemlidir.

Smarandache'ye (2021:52) göre parçalı ve süreksiz post modern toplumda video deneme yeni bir dil haline gelir. Siber uzam bu dilin gelişimini teşvik eder. Yazar, yazılı dilin bilimsel kavramların aktarılması için gerekli olduğunun altını çizse de Derrida'ya referansla insan iletişimin özünün tutku ve duygudan kaynaklandığını belirtir. Logosun insanın kendini ifade etmesi için ona çeşitli biçimlerde yardım edebileceğinin altını çizer. Bu çerçevede duygu ve hislerin kullanıldığı; anlamının bilinç ve bilinçdışı düzeyde gerçekleştiği bu yeni forma işaret eder. Lopez ve Phillips (2019), görüntü, ses-müzik ve kelimeleri birleştiren, çekilmiş ya da bulunmuş görüntü kullanabilen bu denemelerin bir argümana sahip olduğunu söylerken benzer bir noktaya temas etmiş olur.

Video deneme, logosu metaforik bir görsel içerikle birleştirir. Bu eğilim kelimelerle ifade edilenin sınırlarını aşar. Çünkü sesler ve imgelerden oluşan çağrışımsal bir dil vardır (Smarandache, 2021: 52). Bu bağlamda "(b)ilinçli olarak işlenmemiş zihinsel temsillere ... benzeyen birincil bir dili deneyimleyen video-deneme, bilinçaltı düzeyde karmaşık bilgileri aktarma yeteneğine sahiptir" (44). Video denemeyi edebi denemeye ilişkilendiren Smarandache, bu karmaşık yapı ve arada kalma hali nedeniyle videonun öznel ve nesnel, rasyonel ve irrasyonel olan ikili bir yapıya sahip olduğunu dile getirir (44).

AKADEMİK BİR ARAŞTIRMA OLARAK GÖRSEL-İŞİTSEL DENEME

Görsel-işitsel deneme alanındaki ilk çalışmaları yapan kişilerden biri olan Cathrine Grant (2016) filmlerin araştırılmasında görsel-işitsel malzemenin yaratıcı kullanımının önemine değinir. Brad Haseman'a referansla, film analizinin nicel ve nitelin ötesindeki edimsel bir araştırma paradigmasıyla yeniden düşünülmesi gerektiğini ortaya koyar (227). Grant, görsel-işitsel denemeyi performatif bir araştırma olarak görür. Bu konuyu incelediği makalesinde düzenleme süreciyle, deneyselliliğiyle, sanat ve araştırmayı birleştiren öznel yaklaşımlara sahip olduğunu düşündüğü video denemeleri ele alır (257).

Bunlardan biri de Ian Garwood'un videosudur. Garwood'un "video ve sesi yeniden oynatması, görsel-işitsel katmanlar kullanması, karşılaştırma, tarama ve duraklatma, listeler yazma, ek açıklamalar yapma" gibi zamana dayalı araştırma eylemlerini önemser (258). Grant incelediği videoları, bağımsız araştırmanın farklı ifade biçimleri olarak görür. Yazılı olarak özetlenecek olsa da içlerinde bir edimsellik vardır. Bu nedenle kurucu ve betimleyici bir söylemden ziyade yapma eylemi içindedirler. Bu farklı malzeme ve biçimlerle kurduğu ilişki onları bir transmedia ürünü haline getirir (261). Kelimelerden destek alsa ve bu şekilde daha okunur hale gelse de videonun ürettiği bilgi edimseldir. Bu anlamda özgün bilgidir. Yaratıcı bir üretimdir (262). Videografik film çalışmaları ve hareketli görüntü çalışmaları kavramlarını kullanmayı tercih eden Grant'a (2013) göre film sekanslarının derlenmesi gibi basit bir videografik eylem bile "ortama özgü tartışma biçimleri içerir". Denemeler, "(y)aratıcı, eleştirel ve performatif"tir. Burada bir seçme ve yaratma işlemi vardır. Yazara göre, görüntülerin seçimi, montajı, sunum biçimi, ses ve yazılar ve eklenecek diğer efektlerle ortaya çıkan video ile sadece yeni bilgi üretilmez; bilginin alanı, uygulanım, his ve duyguyu da kapsayacak şekilde genişler (2013). Gürkan'ın (2019) dile getirdiği gibi, "akademik yazının ve görsel-işitsel denemenin kullandıkları araçlar farklı olduğundan, bunların düşünce biçimlerine yansımaları da farklıdır " (289).

Grant (2013), görsel-işitsel deneme alanında potansiyel formatlar keşfedilirken aynı zamanda bunların değerinin de tartışılmaya devam ettiğini belirtir (2013). Hegemonik ve geleneksel metin tabanlı akademik araştırma ve yayın süreçlerine video denemenin nasıl bir alternatif olacağı temel sorularından biridir. Görsel-işitsel denemeyi anlamaya çalışan Manu Yáñez (2014) de makalesinde denemelerin henüz inşa sürecinde olduğunu ve gelişmeye devam ettiğini vurgular. McWhirter, video denemenin nasıl tanımlanabileceğini incelediği makalesinde tarihi bir sorgulama ile denemenin köklerini bulmaya çalışır; video denemenin yayınlamasının sebeplerini araştırır; diğer türlerle ilişkisini, alandaki sorunları ele alıp alandaki yayınlar ve çalışmaları ortaya koyar. Bununla birlikte dönüştürücü bir değişim olasılığı taşıdığını düşündüğü video denemelerle ilgili çalışmasının henüz gelişim aşamasında olduğunu altını çizer. (377).

Thomas Van Der Berg de (2016) görsel işitsel denemenin nasıl tanımlanabileceği ve akademide nasıl yer alması gerektiği üzerine düşünür. Denemenin özerk ve kendine yeterli olma niteliği ve geleneksel akademik değerleri koruma ve geliştirme niteliğinin bir arada olması gerektiğini ekler. Deneme, geleneksel videonun uzantısı olmanın ötesine geçmelidir. Bu nedenle video deneme, görsel deneme, videografik film çalışmaları, görsel işitsel deneme, görsel makale, görsel-işitsel makale ve video makalesi gibi çeşitlenen isimler üzerine konuşmak değil; işlevi tanımlayıcı bir betimleme yapmak ister. Denemeyi "özerk, tartışmacı ve açıklayıcı olarak nitelendirilen araştırma videosu" olarak tanımlar. Metin tabanlı öğretime alternatif olarak nasıl işlev edineceğini araştırır. Kitabında bu tür videoların hem üretimi hem de değerlendirilmesi için uygulamalı öneriler sunar. Güncel videoları inceler ve sınıflar.

Yáñez (2014), makalesinde eleştirideki yeni yaklaşımlardan bahseder. Kesinlik peşinde koşulmasının genel bir eğilime dönüştüğünü belirtir. Aslında görsel-işitsel deneme bir yönüyle eleştirmenin belirsizlik durumunu azaltıyor gibi gözükür. Çünkü kanıtlar görüntü olarak ortaya konabilir. Öte yandan sezgisel denemeciler olarak adlandırdığı bir gruptan bahseder. Bu kişileri, "öneriyi kanıta, sezgiyi kesinliğe tercih eden görsel-işitsel eleştirmenler" olarak açıklar. Bu tür eleştirmenlerin çalışmalarında genellikle auteurlerin filmleri arasındaki gizli bağlantıların açığa çıkarıldığı görülür. Bunlar, sezgi aracılığıyla geçmiş ile şimdi arasında bir ilişki kurarlar. Yáñez de nedensellik eksenli yapıyı eleştirir. Tarih yazımının bu anlaşılır hali ustalar ve mirasçıları arasında birtakım ilişkiler sunar ve bunu doğrusal bir şekilde inşa eder. Grant (2013) da bu mesele üzerinde durur. Sinema tarihi dersleri için de önemli olacak bir hatırlatma yapar. Walter Benjamin'e referansla tarih yazımında da geleneksel yaklaşımların yani resimleri yan yana sıralayan yaklaşımların değil; bunları bozan grafiksel sinematik sunum fikrine yakın olduğunun altını çizer. İlerlemeden değil çok yönlü çizgiler ve rizomlardan bahseden Didi Hubermana referans veren Yáñez, tarihin sürekli hareket halinde olduğunu ve sezgisel deneme yapanların bu doğrultuda hareket ettiğini; bu şekilde tarihi yeniden kurduğunu söyler. Yine Didi Huberman'a referansla bir tür sezginin akla hükmettiği hafif uyku halini tanımlar. Yarı bilinç durumunda imge ve düşüncelerin dolaştığını; özgür bir ilişkilendirme yapıldığını söyler. Görsel işitsel denemede ortaya konan belirsizliği önemser: "Görüntülerde eylem, jestlerin duyuşal itici gücü hakimdir". Yáñez, iki tür denemeden bahseder: Açıklayıcı ve sezgisel. Sezgisel alanın maddesellik üzerinden plastik çalışmalara doğru kaymasının sınırların daha zor çizilmesine neden olabileceğinin altını çizer. Yaratıcılık ile analitik temelin birbirini dışlamaması gerektiği üzerinde özellikle durur.

D'cruz (2020) görsel-işitsel denemeyi bir araştırma olarak görmenin iktidar etkilerine karşı bir direniş oluşturabileceğinin altını çizer (9). Yazarın yaratıcı araştırma olarak değerlendirdiği deneme, soruyla başlamasa da "uygulamada içinde yönünü bulabilir". Skains'e referansla uygulama temelli araştırmanın böyle bir keşif süreci olduğunu bu süreçte önemli iç görülerin tesadüfi olarak ortaya çıktığını söyler. Gürkan (2019) da görsel-işitsel denemelerin deneyimi akademik yazına dahil etmesinin ne kadar önemli olduğunun altını çizer (302). Video denemenin ne olduğuyla, bir araştırma alanı olarak nasıl kabul edilebileceğiyle ilgili tartışmalar devam etmektedir. Grant (2013), video deneme alanında sınıflama yapmak ya da biçimsel düzenlemeler önermek için erken olduğunu düşünür. Müdahale etmektense video denemenin kendi biçimini bulması için ona yardım etmenin yeterli olduğunu ifade eder.

GÖRSEL-İŞİTSEL DENEMENİN FİLM EĞİTİMİNDE KULLANIMINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Eleştirel düşüncenin yaratıcılıkla birleşmesinin önemine değinen D'cruz (2020), "ekran teknolojilerinin hâkim olduğu bir kültürde, görsel-işitsel okuryazarlığın" çok önemli olduğunu ve bu alanın pedagojik uygulamalara dahil edilmesi için uğraşılması

gerektiğini vurgular (11). Mitchell'e (2019) göre de hem zanaatı hem film çalışmaları kavramlarını anlamak hem de eleştirel beceri geliştirmek için teori ve pratiği bütünleştiren görsel-işitsel deneme önemlidir (2). Film eğitiminde teori ve pratik arasındaki ayrımın öğrencileri olumsuz etkilediğini söyleyen Mitchell, bunun yavan ve ikincil filmler ürettiğini ekler. Catalin Brylla'ya referansla, görsel işitsel deneme yaparken ortaya konan eleştirel ve düşünümsel yaklaşımın önemli bir farkındalık sağladığının altını çizer. Bu bağlamda denemelerin, sosyal stereotipilerin azalması, klişelerden kaçınılması, metinler arası yapının açığa çıkarılması, özgünlüğün keşfedilmesi, var olan kalıpların bilinçli kullanımı gibi faydalar sağladığını dile getirir (Brylla'dan akt. Sian Mitchell, 2019: 3). Daha iyi filmlerin yaratılabilmesinin de önünü açan deneme, film dilinin iletişimsel olanaklarının keşfedilmesine imkân verir (1).

Görsel-işitsel denemenin eğitim alanında kullanımını ele alan çalışmalar arasında Sean Redmond ve Joanna Tai'nin (2020) makalesi ön plana çıkar. Redmond ve Tai, video deneme ile yüksek öğretim değerlendirme standartları arasında bir bağ kurmaya çalışırlar (2). Ünlü Endüstrileri dersinde yaptıkları uygulamanın etkilerini tespit etmek için ilk video ödevinden sonra gönüllü çevrimiçi anket doldurtur; daha sonra bir odak grubu çalışması yaparlar (3). Araştırma sonunda, yüksek öğrenim standartlarının dışına çıkıp öğrenmenin teşvik edilmesinde video makalenin hem gereklilikleri karşıladığı hem de farklı şekilde öğrenme ve düşünme sağlayabileceği sonucuna ulaşırlar (7). Redmond'a göre video deneme, öğrenciyi eğitim söylemine ve egemen ideolojiye meydan okuyan yaratıcılık ve eleştirelilik biçimleriyle donatır (3). Redmond ve Tai, video denemenin "dönüştürücü öğrenme ve değerlendirme yolları" sunduğunu ve medya eğitimi için yol gösterici olabileceğini dile getirir (11). Eğitimde özgünlüğü, sürdürülebilirliği ve öğrenmeyi teşvik eden bir değerlendirmenin öneminden bahseder. Bu değerlendirme esnek, süreci gözeteci, özgürleştirici olduğunda "öğrencilerin estetik ve bütünsel yargıların karmaşıklığını anlamalarına ve bu tür yargılarda bulunma (larına)...yardımcı olabilir." (10). Sürecin değerlendirilmesindeki belirsizlikler öğrenci için zorlayıcı olsa da yaratıcılığı teşvik eder. Bu nedenle yazarlar, başarı için yazılı kriter sayısının azaltılması gerektiğini savunur (10).

Estralla Sendra (2020), sanatsal araştırmadan hareketle film eğitiminde uyguladığı yaratıcı değerlendirme metodolojisini açıklar. "(S)anatsal pratiğe dayalı araştırma yoluyla düşünümsel ve özyinelemeli bilimsel çalışmalar üretme"nin önemine değinir (69). Video denemenin dönüştürücü bir öğretim ve öğrenme yöntemi olduğunu düşünür (68). Yazara göre sanatsal araştırma, aktif bir öğrenme stratejisi oluşturur. Bell Hooks'a referansla söylediği gibi aktif bir öğrenme stratejisi oluşturmak zorlayıcıdır ve zaman alır. Eğitimci kendi otorite rolünden vazgeçer. Eğitimci ve öğrenciler eşit bir değiş tokuş sürecine girer. Bu durum, "özdüşünümsel, güvenli ve kapsayıcı bir öğrenme ortamı" yaratır (69). Sendra, video denemeyi lisans ve yüksek lisans düzeyinde ders değerlendirme yöntemlerinden biri olarak kullanır. Lisans düzeyindeki "Film Dili, Tarihi ve Teorisine Giriş" bu derslerden biridir.

Sendra, görsel-işitsel makaleyi öğrenme çıktısı olarak da tanımlar. Ders içeriğinde video deneme örnekleri gösterir. Video denemenin konusunu oluşturacak soruyu sorduktan sonra kriterlerini belirtir. Görsel işitsel argüman oluşturma ve risk alma düzeyleri üzerinden öğrencileri değerlendirir. Öğrenciler hazırladıkları videoları 10 dakikalık bir sunumla sınıfta gösterirler. Sorular, öğrenci ve eğitmen değerlendirmeleri alınır. Sendra, talep eden öğrencilerle birebir dersler düzenler (75).

Sendra'ya (2020) göre video yapanlar hem entelektüel hem duygusal olarak malzemeye etkileşime girer. Filme dokunur; anlatılar ile ilgili anlatılar kurarlar. Görüntüleri kendi deneyimleriyle ilişkilendirirler. Sesler ve bilgilerin merkezileşmesi, duyguların eleştirel düşünceye dahil olması, sömürgecilik karşıtı özgürlükçü bir akademinin yolunu açar. Sınıf üyeleri hikâye anlatıcıları ve ortak küratörler olurlar. Sendra, araştırma sonunda, öğrencilerden elde ettiği yaratıcı yaklaşımların çok çeşitli olduğunu dile getirir. Yaratıcı değerlendirme yöntemlerine öğrencilerin hevesle katıldığının altını çizer. Süreçte ise destekleyici eğitim verme, daha anlaşılır olma, puanlama kriterlerini netleştirme gibi bazı iyileştirmeler yapılması gerektiğini söyler (76-78).

Sain Mitchell (2019) görsel-işitsel denemeyi Avustralya Yaratıcı Medya Enstitüsünde (Creative Media Institute) uygulamaya dayalı lisans programında uygular. Deneme oluşturma sürecini değerlendirmeye yansıtır. Amacı uygulama ve film çalışmaları arasındaki boşluğu doldurmaktır. Öğrencilerin hazırbulunuşluklarıyla ilgili bir çalışma yaptıktan sonra, öğrencilerden bir film seçmeleri ve alt metni analiz etmeleri istenir (1-2). Görsel-işitsel denemenin süresi 10 dakika olmalıdır. Öğrencilerden alt metni detaylandıran net bir argüman, analiz için metodoloji ister ve diğer araştırmalardan yararlanmalarını bekler. Öğrenci bu pratiği yaparken klip seçer, montaj yapar ve kanıt gösterir. Böylece eleştirel düşünme, araştırma ve analiz becerilerini kullanmış olur (2). Mitchell'in araştırması, teori ve pratiği kapsayan uygulamaların daha eleştirel ve öz farkındalığı yüksek uygulayıcılar olma yönünde öğrencileri motive ettiğini ortaya koyar. Öğrenciler sinemanın iletişim becerisini ve izleyici üzerindeki etkisini daha iyi anlayabilir hale gelirler (3).

D'Cruz, üniversitelerde yapıcı hizalama sisteminin (constructive alignment), "duygusal pedagojik hedefleri teşvik etme kabiliyeti konusunda şüpheleri" olduğunu dile getirir (7). Catherine Fowler ve Sean Redmond'a referansla sonuç odaklılığın yaratıcı öğrenme sürecini engelleyebileceğini aktarır (6). D'Cruz, öğrenmenin önceden belirlenmiş hedeflere indirgenmesine ve değerlendirme konusunun büyütülmesine karşı çıkar. Video denemenin otantik öğrenme için bir araç olabileceğini düşünür. Yaratıcı araştırma pratiğinin öneminden bahseden D'Cruz, eğitime duygusal erdemlerin eklenmesi üzerinde durur. Sinema coşkusu, tutkusu, yaratıcılık gibi kavramlar bu bağlamda yükseköğretimde farklı bir pedagoji için olanak yaratabilir (6-8).

Görsel-işitsel denemenin eğitim alanında kullanımını uygulama üzerinden açıklayan araştırmacılardan biri de Christian Keathley'dir (2014). Keathley, giriş düzeyindeki bir video yapım dersine ilişkin deneyimlerini aktarır. Biçimsel parametrelerin sınırlayıcılığının içeriğin oluşumuna katkı verdiğini ortaya koyar. Araştırması sonucunda "estetik seçimler(in)...tıpkı yazılı bir makalenin argümanını şekillendirdiği gibi, videografik makalenin anlamını da şekillendir(diği)" sonucuna ulaşır.

Cinema Journal ekibi 2013 yılında The Video Essay Assignment adıyla bir dosya hazırlar. Bunun nedeni teorik ilgi ve kavrayışın uygulama ve medya üretimine dönüşmesinin öğrenme süreci için çok önemli olduğunu düşünmeleridir. Bu dosyada, video ödevlerinin kavramsallaştırılması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerine ilişkin çalışmalar derlenir. Video denemeler aracılığıyla teori ve pratiğin kesişebileceği ortaya konur. Ashley Hinck (2013) "Dijital İletişime Giriş" dersinde video denemeyi argüman çerçevesi olarak kullanır. Leah Shafer (2013) videoyu dönüştürücü bir uygulama olarak küratörlüğe giriş için kullanır. Shafer video ödevlerdeki küratörlüğü önemser. Çünkü burada bilgi iş birliği içinde üretilir; arşiv taraması üretken bir süreç olur; medya çalışmaları alanının eleştirel kavramları somutlaşır. Brett Boessen (2013), makalesinde uygulama çıktısı olmayan teorik derslerde video ödevi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiği üzerine düşünür. Öncelikle öğrencilerin hazırbulunuşluklarını ölçmenin buna göre bir üretim becerisi eğitimi planlamanın öneminden bahseder. Bu eğitim için bazı seçenekler önerir: hazırlık alıştırmaları/ödevleri, sınıf içi atölye çalışmaları, örnekler verme, akran öğrenimi, basit kendi kendine öğrenme. Ders hedeflerinin değerlendirilmesi ve hangi unsurların önemli olduğunun net olarak görülmesinin planlama açısından gerekli olduğunun altını çizer. Kelli Marshall (2013), video denemeleri güncel eğlenceli ve faydalı bulduğu için Medya Çalışmaları, Filme Giriş ve Sinema Tarihi, Eleştirel TV Çalışmaları derslerine dahil eder. Bu süreçte dereceli puanlama anahtarına benzeyen bir kontrol listesinin detaylı adımları içermesinin önemli olduğunu dile getirir. Video denemeleri; başlangıç aşaması, argüman / format, stil /estetik olarak üç yönlü bir değerlendirmeye tabi tutar.

Görsel-işitsel denemenin eğitim alanında kullanımı konusundaki kaynaklardan biri de Christian Keathley, Jason Mittell, and Catherine Grant'ın hazırladığı The Videographic Essay: Practice and Pedagogy adlı kitaptır (2019). Bu çalışma kapsamında yapılan atölyelerden birinde Christian Keathley and Jason Mittell (2019), katılımcıların düşünmeden önce eyleme geçmelerini teşvik etmek isterler. Bu nedenle video denemeler planlanırken biçimsel sınırlamalar getirmenin faydalı olduğunu ortaya koyarlar. Seslendirme çalışması, epigraf kullanımı, çoklu ekran kompozisyonu, videografik soyut fragman olmak üzere dört çalışma yaptırırlar. Videografik eleştirinin pahalı kamera ve düzenleme sistemi istemediği için avantajlı olduğunu vurgularlar. Lopez ve Phillips (2019) müfredat içinde video deneme kullanımını açıkladıkları sunumlarında video denemeyi, bir akademik faaliyet olarak tanımlarlar.

Bunun temel sebebi, denemenin araştırma, eleştirel düşünme ve dijital medya becerilerini içermesidir. Lopez ve Phillips, "Bitirmez Tezi" dersinde yaptıkları bir uygulamayı anlatır. Ödev süreçlerini paylaşır. Değerlendirme rubriği şu başlıklardan oluşur: Açıklık, organizasyon, terimlerin ve kavramların anlaşılması, ödev yönergelerine bağlılık, yaratıcılık ve konseptin özgünlüğü, araştırma ve analiz, teknik, ses, yazılı metin, estetik seçimler, müzik, adil kullanım, stil, çaba, tutku, ilgi. Yazarlar süreçte karşılaştıkları teknik sorunları şöyle sıralar: Ses kalitesinin düşüklüğü, düşük çözünürlüklü videolar, metne aşırı bağımlılık, çok fazla kinetik metin, çok fazla farklı yazı tipi, zayıf geçişler.

Visosevic ve Myers da film öğrencileri için video denemeyi bir değerlendirme alternatifi olarak sunar. Video deneme sayesinde öğrencilerin üretim becerileri, multimodality ve eleştirel sorgulama ile birleşmiş olur. Öğrencilerin görüntü ve ses ile konuyu iletmek zorunda kalmaları, ilgililerini ve kavrayışlarını artırır. Yaratıcılığın desteklenmesi, analitik ve araştırmaya dayalı perspektifi de güçlendirir (168-169).

FİLM SANATI DERSİNDE GÖRSEL-İŞİTSEL DENEMELERİN KULLANIMI

Film Sanatı film malzemesini içeren fakat teorik olarak yürütülen bir derstir. 2022-23 yılına kadar dersin ölçme ve değerlendirme yöntemi yazılı metne ve sınava dayanıyordu. Böyle bir değerlendirme sistemi öğrencilerin filmleri izlemelerini ve filmdeki imajlarla birebir iletişim kurmalarını teşvik etmiyordu. Öğrenciler, film görüntüleri ve anlatısıyla doğrudan temas edemedikleri için derse olan ilgileri azalıyordu. Dersi, doğrusal ve bilgi aktarımını hedefleyen bir tarih dersi olarak algılama eğilimleri artırıyordu. Tüm bunlar dersin verimliliğini düşürüyordu. Bununla birlikte dersin Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi bünyesinde Görsel İletişim Tasarımı gibi, görsel tasarım uygulamalarını önceleyen bir bölümde verilmesi de dersin işlevi ile bağlantılı başka bir sorgulama alanı açıyordu. Bu bölümde eğitim alan öğrencilerin ihtiyaçları ile Film Sanatı dersinin çıktılarının örtüşmesi için değişiklikler yapılması anlamlı görünüyordu. Bu nedenle, 2019-2020 Güz döneminden beri vermekte olduğum Film Sanatı dersinde 2022-23 Güz döneminde öğrencilerin ilgisini, dersin verimliliğini ve dersin bölümün misyonuna olan katkısını artırmak için değerlendirme yöntemini gözden geçirdim. Bu metinde süreç içinde izlenen yolu adım adım anlatmanın, dersin tasarlanmasına etki eden bileşenleri ortaya koymanın görsel-işitsel denemeyi film eğitimi alanında konumlamak açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle görsel-işitsel deneme alanındaki gelişmeler ve eğitim alanındaki uygulamalar ışığında, öncelikle dersin kendine özgü temel özelliklerine odaklandım. Dersin kendine özgü nitelikleri:

1. Öncelikle bu ders, Sakarya Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü 2. sınıf öğrencilerinin III. yarıyılıda aldığı zorunlu ilk sinema dersidir. Aynı zamanda lisans planındaki tek teorik film dersidir.

Bu dersten sonra, IV. yarıyılıda alacakları yalnızca bir tane zorunlu Film dersi vardır. Teknik yetkinlik kazanmalarını amaçlayan bu dersin adı "Git 214 Film Teknikleri"dir.

2. Dersin, Sanat Fakültesinde verilmesi üzerinde de durulmalıdır. Sanat Fakülteleri, İletişim Fakültelerinden farklı bir vizyon ve misyona sahiptir. Bu çerçevede, Sakarya Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesinin misyonunda "özgün, yenilikçi ve kalıcı" üretim ifadelerinin ön plana çıktığı söylenebilir. Dersin tasarlanmasında göz önünde bulundurulması gereken bir diğer özellik Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı ile öğrenci alan bu bölümün sıralamasıdır. Buna göre 2021 yılında bölüme yerleşenlerin ortalama başarı sırası 636.926'dır. Yerleşenlerin Türkçe'de 40 soruda 24,5; Sosyal Bilimler alanında 20 soruda 11,9; Türk Dili ve Edebiyatı alanında 24 soruda 13,5 net ortalaması olduğu görülmektedir (Yök Lisans Atlası, 2023). Bu sonuçların öğrencilerin niteliğini hangi oranda yansıttığı ayrı bir tartışmanın konusudur. Faka bizim açımızdan dil ve sosyal bilimler alanındaki analitik düşünmeye ilişkin düzey, dersin yazılı metin üzerinden işlenmesinde karşılaşılan zorluklar için bir argüman oluşturabilir.

3. Dersin niteliğine ilişkin belirtilmesi gereken diğer nokta sınıf mevcudu ve ana dili Türkçe olmayan öğrenci sayısının fazlalığıdır. Her iki faktör de dersin içeriğine, dersin işleyişine ve verimliliğine etki etmektedir. Dersi alan öğrenci sayısı 97'dir. 16 adet yabancı uyruklu öğrenci bulunmaktadır.

4. Dersin, Görsel İletişim Tasarımı bölümünde veriliyor olması önemlidir. Görsel İletişim Tasarımı bölümündeki bir film dersinin Radyo Sinema ve Tv programından farklı olması gerekir. Görsel İletişim Tasarımı çok disiplinli bir yapıya sahiptir. Bölümün "ilk iki yılında temel tasarım, desen gibi uygulamalı derslerle birlikte iletişim, tasarım ve kültür alanlarını kapsayan teorik dersler yer almaktadır. Üçüncü yıldan itibaren...öğrenciler grafik tasarım, fotoğraf, reklam, deneysel tasarım, film/video alanlarındaki atölyeler arasından seçim yapabilmektedir...Öğrencilerin kazanmasını istenen yetkinliklerden biri Görsel okuryazarlık konusundaki becerilerini yaratıcılık ve tasarım disiplini ile birleştirilebilmesidir". (Görsel İletişim Tasarımı, 2023).

5. Bölümün misyon ve vizyonu disiplinler arası kimliğini ortaya koyar: "İletişim problemlerine görsel çözümler üretmeyi, çözüm önerilerinin tasarımını, sunum yöntemlerini, organizasyonunu ve analizini içeren görsel iletişim tasarımı entelektüel, teknik ve yaratıcı bir disiplindir. Bölüm, görüntü, yazı, içerik, mekân, hareket, zaman, ses ve etkileşim gibi konuları içeren bir eğitim programı ile yetkin görsel iletişim tasarımcısı adaylarının yetiştirilmesi hedefler" (Görsel İletişim Tasarımı, 2023). Bu çerçevede araştırma alanları şöyledir: "Tasarım kuram ve araştırmaları, İletişim tasarımı, Grafik tasarım, Fotoğraf, Film/Video tasarımı,

Tipografi, İllüstrasyon, Sanal ortam tasarımı, Çoklu ortam tasarımı, Arayüz tasarımı, Reklam tasarımı, İki ve üç boyutlu animasyon, Yeni medya, Ses tasarımı"(Görsel İletişim Tasarımı, 2023). Bu çerçevede araştırma alanları şöyledir: "Tasarım kuram ve araştırmaları, İletişim tasarımı, Grafik tasarım, Fotoğraf, Film/Video tasarımı, Tipografi, İllüstrasyon, Sanal ortam tasarımı, Çoklu ortam tasarımı, Arayüz tasarımı, Reklam tasarımı, İki ve üç boyutlu animasyon, Yeni medya, Ses tasarımı"(Görsel İletişim Tasarımı, 2023).

6. Bölümün program çıktıları ve Film Sanatı dersinin bu çıktılara hangi düzeyde katkı verdiği aşağıdaki tabloda görülmektedir. Buna göre dersin, en üst düzeyde (5) katkı verdiği başlıklar şunlardır: Görsel iletişim tasarımı alanında edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilmek, öğrenme gereksinimlerini belirleyebilmek ve öğrenmesini yaşam boyu yönlendirebilmek; disiplinler arası etkileşimi önemseyerek görsel iletişim tasarımına temel oluşturan diğer disiplinlerden yararlanabilmek, bu disiplinlere ilişkin temel bilgilere sahip olabilmek ve farklı alanlardaki karşılıklı etkileşim için temel oluşturmak; çok boyutlu algılayabilme, düşünebilme, tasarlayabilme, uygulayabilme becerisini geliştirebilmek, analiz ve yorum yapabilme kapasitesine sahip olmak. Estetik farkındalığa sahip olabilmek; çok yönlü ve açık fikirli düşünme modelini temel alarak soyut ve somut kavramları yaratıcı düşünceye, yenilikçi ve özgün yapıtlara dönüştürebilmek (4); Görsel İletişim (Multimedya, Fotoğraf, Sinema, Grafik Tasarım) alanında ileri düzeyde bilgi ve donanımına sahip olmak, bu alanda edinilen kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilmek; alanındaki kavram, düşünce ve olguları bilimsel yöntemlerle inceleyebilmek, verileri yorumlayabilmek ve değerlendirebilmek (4) (Sabis, 2023).

7. Dersin tasarımını belirleyen başka bir etken öğrencilerin hazırbulunuşluklarıdır. Bu konuda düzeyi ölçmek için ayrı bir çalışma yapılmamıştır. Öğrencilerin bu dersten önce gördükleri dersler referans alınmıştır. Buna göre, Öğrenciler Temel tasarım 1-2, Sanat tarihi, Modern Sanat Tarihi, Fotoğraf, Görsel Estetik, Tasarımda Bilgisayar Uygulamaları 1 derslerini tamamlayarak bu dersi almaktadırlar. Bu dersler, öğrencilerin görsel-işitsel deneme yapabilmelerine imkân verecek bir temel sağlıyordu. Bunun dışında öğrencilerin teknolojiye aşina olduğunu, cep telefonu aracılığıyla görüntü kurgulamayı, ses eklemeyi, video düzenlemeyi basit düzeyde de olsa bildiklerini gözlemledim. Günümüzde basit kurgu uygulamaları her kesim için ulaşılabilir olmuş ve yaygınlaşmıştır. Görsel İletişim Tasarımı bölümü uygulamalı bir bölüm olduğundan bu bölüme ilgi duyan öğrencilerin görsel malzemeyle basit düzeyde uygulama yapmış olması şaşırtıcı değildir.

Sıralanan bileşenler göz önünde bulundurularak dersin amacı ve içeriği belirlenmiştir: Dersin amacı bir sanat ve tasarım alanı olarak sinemanın estetik bağlamını anlatmak; film görüntülerinin düşünsel boyutunu ve akışkan yapısını ortaya koymak; görüntüleri yaratıcı biçimde yorumlayabilmeleri için öğrencilere, gerekli tarihsel, kuramsal ve kavramsal alt yapıyı kazandırmaktır. Ders, film görüntüsünü açıklayan temel estetik yaklaşımların, tarihsel, kavramsal, kuramsal perspektifte ele alır ve öğrencileri yaratıcı bir yorumlama sürecine teşvik eder. Dersin öğrenme çıktıları şöyle sıralanabilir: Öğrenci sinema alanını bir sanat ve tasarım alanı olarak kavrar. Filmin temel sinematografik öğelerini öğrenir. Film alanındaki temel estetik eğilimleri anlar. Film görüntülerinin düşünce üretme gücünü kavrar. Hareketli görüntülerin disiplinler arası açılımlar sağlayan akışkan yapısının farkına varır. Film tarihini şekillendiren önemli film örneklerini değerlendirir. Filmleri yaratıcı biçimde inceler ve yorumlar.

Görsel-işitsel deneme uygulaması dersin çıktılarından biri olarak gösterilmemiştir. Buradaki temel düşünce, görsel-işitsel denemeyi ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak kullanmanın dersin niteliğine daha uygun olduğunu düşünmemdir. Teorik bir ders olan Film Sanatı, ürün çıktısı olan bir ders değildir. Bu anlamda bir ara formül geliştirmeye çalıştım. Süreci tasarlarlarken Yüksek öğretim yeterlilikler çerçevesine uygunluğu dikkate aldım. Bu nedenle ödev sorularının içerik açısından sınırları çok net belirlenmişti. Sorular, öğrencilerin biçimle ilgili denemeler yapmalarına izin verecek esnekliğe sahipti.

Dersin çıktılarına, görsel-işitsel denemeler aracılığıyla ulaşmayı hedefledim. Bunun yazılı yoldan daha etkili olacağını düşündüm. Dersi verdiğim ilk iki dönemde tespit ettiğim sorunlar şunlardı:

1. Dersin ölçme ve değerlendirme sisteminin film izlemeye teşvik etmemesi
2. Öğrencilerin sinema ile ilgili temel kaynakları okuma konusundaki isteksizlikleri
3. Öğrencilerin Görsel İletişim Tasarımı alanını film ile ilişkili görmemeleri, grafik tasarımın devamı olarak algılamaları
4. Öğrencilerin uygulama yapmaya yönelik eğilimleri ve sabırsızlıkları
5. Öğrencilerin teorik bilgiyi uygulama alanlarında kullanabileceklerine dair inançlarının olmaması ya da bu tür bir bağlantıyı zihinlerinde kuramamaları
6. Bölüme ilişkin ön kabullerinin etkisiyle sinema tarihinin önemli filmlerini izleme konusundaki isteksizlikleri -filmlerin özetlerini okuma, hızlandırarak izlemeyi tercih etmek gibi- (Bu isteksizlik entelektüel olarak filmin düşünce dünyasına girememelerinden ve filmin estetik değerini algılamakta zorlanmalarından kaynaklanıyor olabilir).
5. Yazılı sınavda başarılı olan öğrencilerin, çoğu zaman filmleri izlemeden ezberledikleri ders notlarını tekrar etmeleri

7. Öğrenci sayısının yüksekliği nedeniyle ders içinde film üzerine yaptığımız tartışmalarda tüm öğrencilerin derse katılamaması, öğrencilerin filmi izleyip izlemediğinin ölçülememesi
8. Öğrencilerin Türkçe ifade becerilerindeki eksiklikler, okuma ve yazma konusundaki isteksizlikleri
9. Türkçe dil düzeyi yeterli olmayan yabancı uyruklu öğrenci sayısının artması
10. Uygulama derslerinde ortaya koydukları ürünlerin piyasadaki işlerin benzerleri olmaya öykünmesi, özgünlük ve yaratıcılık yönlerinin zayıf olması
11. "Eski ve sessiz" filmlere karşı büyük ön yargı. Onları otantik imajlar olarak algılamayıp zamanı geçmiş, başka bir çağa ait olan ve öğrenilmesi gereksiz işler olarak görmeleri. Bu nedenle güçlü bir hareketli görüntü belleğine sahip olamamaları, popüler anlatılarda maruz kaldıkları biçimlerin dışına çıkamamaları
12. Film yapma sürecine dair yüzeysel bir bilgiye sahip olmaları. Filmin detaylı bir tasarım ve yaratım süreci olduğunun farkına varamamış olmaları.

Görsel işitsel denemeleri yukarıda sıralanan sorunları en aza indirmek ve dersin çıktılarıyla birlikte aşağıdaki hedeflere de ulaşmak için tercih ettim.

1. Sanat ve tasarım alanındaki yaratıcılığı besleyecek alt yapı sağlamak
 - a. sinematografik farkındalık, bilgiyi ve sezgiyi kullanarak yeni bağlantılar kurulmasına imkân vererek buradan hareketle estetik bir bilinç oluşturmak.
 - b. İmajların görsel belleğe virtüel olarak kaydedilmesi ve istendiğinde aktüelleşerek yaratıcı ve özgün işlere dönüşebilmesinin yolunu açmak
2. Üçüncü ve dördüncü sınıftaki seçmeli film atölyesi ve film bitirme projesi derslerinden alınan verimi artırmak

DERSİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Görsel-işitsel deneme ödev sorularının sayısında ve içeriğinin belirlenmesinde programın misyonu, vizyonu, amaçları; dersin amacı, içeriği, çıktılarıyla birlikte öğrencilerin entelektüel alt yapıları ve sinema tarihine ilgi düzeyleri etkili oldu. Video sayısını artırmadım. Çünkü öğrencilerin derse olan ilgilerini tamamen kaybetmelerini istemedim. Bu nedenle aşağıdaki ödev sorularıyla sinema bölümlerinde öğrenilmesi elzem görülen bazı konulara ilişkin bilgi düzeylerini ölçme imkânı bulamadım. Buna rağmen, ödev sorularının sayısı zaman zaman öğrencileri zorladı. Derslerde ödevlerin konularıyla ilgili bilgiler verdim fakat nihai ödevi teslim tarihinden bir hafta önce ilettim. Ara ödevi yetiştiremeyeceklerini dile getirerek 1 hafta ek süre istediler. 3. soru için ek süre verdim. Yine aynı sınavda sınıfın neredeyse tamamı örnek on sahne yerine beş sahne seçmeyi talep etti. Öğrencileri fazla zorladığımı gördüm ve örnek sayısını azalttım.

Kendi kendine öğrenmenin yolunu açmaya çalıştım. Örnekler verdim, bazı temel video deneme sayfalarını incelemelerini istedim. Biçim konusunda çok az sınır çizdim çünkü sınav sorularımın çerçevesi yeteri kadar belirliydi. Okuyacakları kaynakları da belirledim. Onların özgürlüğü videolarını yapma biçimlerinde oldu. Video deneme sorularının, filmlerin estetik gelişiminin tarihsel bağlamı içine oturtulduğu görülebilir. Geleneksel sinema tarihi dersleri ile uyumludur. Bu anlamda diğer video deneme uygulamalarındaki gibi kanonik eğilimlere karşı bir direnç ortaya konmasa da eleştirel bir bakış inşa edilmesine çalıştım.

Öğrencilerin teknolojiye aşinalığı benim için önemli bir fırsat oldu. Telefonlar aracılığıyla görüntü kaydeden, kurgu yapan, ses ekleyen video düzenlemiş olmaları önemliydi. Üretim becerisi eğitimi planlamadım fakat fikir düzeyinde ilham verici olabilecek şekilde ders içeriğini düzenledim. Her konu anlatımında video deneme için bu konudan ne tür fikirler geliştirebileceklerine dair ipuçları verdim.

Birinci Ödev ve Değerlendirme Süreci

İlk ödevin dönem içi ortalamaya katkısını %20 olarak belirledim. D. W. Griffith'in sinemaya katkılarını filmlerinden örnekler vererek 5 dakikayı geçmeyecek bir görsel-işitsel deneme olarak hazırlamalarını istedim. Ara yazı, alt yazı ya da dış ses kullanabileceklerini belirttim. Açık ve akıcı bir anlatım ile kurgulamalarını beklediğimi hatırlattım. Okumaları için kaynak metinleri ve örnek denemeleri öğrencilere ilettim. Bu ödevde değerlendirme ölçütlerim şunlardı: Griffith'in sinema diline katkılarını ortaya koyma, sinematografik unsurlara öncelik verme, açık ve anlaşılır kurgulama, örnek film sayısı, belirlenen kaynaklardan doğru biçimde yararlanma, süreye uygunluk. Film eğitiminde görsel-işitsel denemelerin kullanımına ilişkin yapılan diğer çalışmalarda olduğu gibi, bu ödevde yaratıcılık bir değerlendirme kriteri olarak belirlenmedi. Öğrencilerin görsel malzemeyi analitik olarak düzenlemesi ve belirtilen konuyu, eleştirel yaklaşımları için temel oluşturacak şekilde kalıcı biçimde öğrenebilmesi amaçlandı.

İlk ödevlerde karşılaştığım problemler şöyle sıralanabilir: Anlaşılır bir kurgu yapamamak, yönetmenin sinemaya katkısını anlamamış olmak, dersler takip edilmediği için sınavdaki beklentiye kavrayamamak, sinematografik bakışın gelişmemiş olması, sinematografik ve teknik unsurları kavrayamama / ayırt edememe; ifadeler, nitelikler ve görüntü arasında ilişki kuramama, açıklama metinlerinin kullanımındaki biçimsel hatalar, görüntü - yazı dengesinin kurulamaması, filmlerin tamamının izlenmemesi, kaynakların okunmaması ve derslerin dinlenmemesi nedeniyle konuya hakim olamamak, fikir geliştirememek, Görüntüleri rastgele yerleştirmek, metinleri ya da dış sesi görüntülerle ilişkilendirmemek, farklı sahne ya da filmlerden sahne seçerek örnekleri çeşitlendirerek konuyu açıklamak yerine az sayıda film parçasını uzun süre ekranda tutarak talep edilen uzunlukta bir video yapmak.

Düşük not alan öğrencilerde metni yerleştirdikleri görüntüyü slayt gibi algılama ve bu şekilde sunma eğilimi vardı. Sabit bir kare üzerine yerleştirilen uzunca bir metinden yararlananlar oldu. Öğrencilerin metnin okunabilmesi için ekranda kalması gereken süreyi hesaplamakta zorlandıkları görüldü. Bir öğrencinin yönetmenin kurguya getirdiği yenilikleri anlatırken kapılardan yararlanması çok yaratıcıydı. Farklı kapı sahnelerinin olduğu planları arka arkaya getirerek güçlü bir etki yaratmış, tekrarı kullanarak Griffith'e dair öznel bir yorum ortaya koymuştu. Tam not alan örneklerden biri ise, ekranı ikiye bölmüş, görüntüleri farklı zamanlarda oynatmış, okunabilirliği hesaplamış, metni yansıtan görüntüleri seçmiş, örnek çeşitliliği ile konuyu anlaşılır kılmış, doğru müzik seçimi yapmış, çalışmasını başlıklara ayırmıştı. Her başlığı kendi içinde tutarlı şekilde kurgulamıştı. Görüntü yazı dengesini kurmuş, kelimelerin görüntülere destek olmasına imkân vermişti. Yazı tipine ve yazının konumlanışına özen göstermişti. Notları açıkladıktan sonra derste öğrencilere ödevlerde gördüğüm sorunları anlattım. Bazı öğrenciler hatalarını öğrenmek istediler. Onlarla birebir görüşme yaparak bilgi verdim.

İkinci Ödev ve Değerlendirme Süreci

İkinci ödevin dönem içi ortalamaya katkısını %10 olarak belirledim. Seçecekleri herhangi bir filmde kamera hareketi, çekim açıları, ölçekleri gibi sinematografiye ilişkin temel teknik unsurları gösterecekleri bir kurgu yapmalarını istedim. Hangi öğeleri göstermelerini istediğimi belirttim. Bu hazırlık videosunun iki amacı olacaktı. 1. Görsel-işitsel deneme konusundaki yetkinliklerini biraz daha artırmak için alıştırma yapımları 2. görsel malzeme ile çalışarak filmin temel teknik unsurlarını içselleştirmeleri. Bu alıştırma sonraki ödevlerinde estetik farkındalık geliştirmeleri için bir temel sağlayacaktı.

Değerlendirme ölçütleri şunlardı: Açık ve anlaşılır ifade, İstenen örneklerin doğru sayıda ve nitelikte verme, Süreyi doğru kullanma, özenli kurgu. İlk ödevde göre daha basit ve ilgi çekici olan bu ödevde öğrencilerin çoğunluğu başarılı oldu. Ölçek, açı ve kamera hareketlerini tespit etmek ve bunları anlaşılır şekilde sunmakta zorlanmadılar. 40 öğrenci bu ödevi yapmamayı tercih etti. Bu seçimin ödevin ortalamaya katkı düzeyiyle ilgili olduğunu düşünüyorum. Kendi seçtikleri güncel filmleri film teknikleri açısından çok rahat çözümlediler. Akıcı bir kurgu yapabildikleri söylenebilir.

Ara Ödev ve Değerlendirme Süreci

Ödevin dönem içine katkısı %60 olarak belirlendi. Bu ödevde 3 soru sorularak 3 adet görsel-işitsel deneme istendi.

1. Yeni gerçekçilik akımı içinde yer alan farklı filmlerden (en az 3 farklı film), akımın özelliklerini yansıtan toplam 10 sahne/plan seçerek bir video oluşturunuz. Özellikleri kısaca açıklayınız. Videonun toplam süresi: 4 dk.

2. Yeni Dalga akımı içinde yer alan farklı filmlerden (en az 3 farklı film), akımın özelliklerini yansıtan toplam 10 sahne/plan seçerek bir video oluşturunuz. Özellikleri kısaca açıklayınız. Videonun toplam süresi: 4 dk.

3. Abre Los Ojos (A. Amenabar, 1997) ve Vanilla Sky (Cameron Crowe, 2001) filmlerini klasik anlatı sineması ve modern sinema estetiği (sanat sineması) açısından karşılaştıran 10 farklı sahne/plan seçerek bir video oluşturunuz. Filmlerden seçeceğiniz 10 sahneyi /planı, şimdiye kadar derste gördüğümüz bilgiler ekseninde sinematografik olarak analiz eden değerlendirmeler ekleyiniz. Videonun toplam süresi: 6 dk.

Değerlendirme ölçütleri şöyle sıralanabilir: Açık ve anlaşılır ifade, istenen film ve sahne sayısına uyulması, verilen kaynaklardan doğru şekilde yararlanılması, özenli kurgulama, süreye uygunluk. İlk iki sorunun daha iyi anlaşıldığı ve hazırlandığı görüldü. 3. soru karşılaştırma olduğu için öğrencileri daha fazla zorladı. Karşılaşılan sorunlar ilk ödevde göre çok daha azdı.

Final Ödevi ve Değerlendirme Süreci

Final sınavının dönem sonu notuna katkısını %60 olarak belirledim. Bu ödevde ders boyunca edindikleri bilgi ve yetkinlikleri kullanabilecekleri fakat aynı zamanda kendi yorumlarını ve yaratıcılıklarını da katabilecekleri bir konu verdim. Soru şöyleydi: Auteur sinema yaklaşımından hareketle seçtiğiniz bir yönetmenin stiline ilişkin belirgin özelliklerden birini ya da birkaçını gösteren bir video hazırlayınız. Seçtiğiniz özellik yönetmenin sinemasına ve ön plana çıkan niteliklerine göre değişecektir. Burada sizin öznel değerlendirmeniz ve yaklaşımınız belirleyici olacaktır. Dönem başından beri işlemiş olduğumuz ve işlemeye devam ettiğimiz derslerin yardımıyla sinematografik nitelikleri ya da anlatıya ilişkin nitelikleri tespit edebilirsiniz. Ayrıca seçtiğiniz yönetmenin hayatı, sinemasına ve filmlerine ilişkin yazılmış makaleler, kitaplar, yazılar ve eleştirilerden yardım alabilirsiniz. Videolar, 5 dk ile sınırlıdır (Konunuza göre daha kısa da olabilir). Videolara içeriği anlatan ve açıklayıcı olan bir başlık konulmalıdır.

Final sınavında bir auteur üzerinde çalışacaklarını dönemin başında belirtmiştim. Öğrencilere bir yönetmen listesi verdim ve araştırma yaparak kendilerine uygun bir seçim yapmalarını istedim. Tüm öğrencilerin farklı bir yönetmen seçmesini istedim. Final ödevi sürecinde seçtiği yönetmeni değiştirmek isteyen öğrenciler oldu. İlgi alanlarına göre yeni bir yönetmen önerdim ya da kendilerinin getirdikleri önerileri değerlendirdim. Değişim yapmak isteyen öğrencilerin yönetmenlerini değiştirdim. Bu tavır, yönetmenle kuracakları bağın video için önemli olduğunu onlara hatırlatmış oldu. Değerlendirme ölçütleri şöyleydi: Auteur sinemasının kavranmış olması, yönetmenin sinema stiline kavranması, sinematografik bakış, öznel yaklaşım, yaratıcılık, akıcılık, etki, film çeşitliliği, görüntü çeşitliliği, özenli kurgu.

* *Ödevlerin dışında derse katılım da ortalamaya %10 düzeyinde etki etti.

Final ödevinde, yaratıcı birçok görsel-işitsel deneme ortaya çıktı. Özgün olmayan konular, yönetmenin içselleştirilemediği projeler de yapıldı; fakat bunların sayısı yaratıcı olanlara göre çok azdı. Öğrencilerin ortaya koydukları denemelerde en açık olan nokta görüntünün unsurlarına odaklanmayı başarabilmeleri, daha önceki çalışmalarına göre çok daha güçlü bir sinematografik bakış ve sezgi geliştirmiş olmalarıydı. Videoyu yaparken özgür hissettikleri, yakaladıkları çarpıcı konulardan anlaşılabilirdi. Plan süreleri, detay planlar, yakın planlar, yüzler, pan hareketi, renk, zoom in-out, ritim, bakış, hareket kurgusu gibi sinematografiye ilişkin unsurlarla birlikte nesnelere, formalara ya da jestlere odaklanarak yönetmenin filmleri arasında daha önce keşfedilmemiş bağlantılar kurabildiler. Mum, cam, gölge, bardak, yıldız oyuncunun farklı rolleri, geometrik desenler, kol kavuşturma jesti, tüyler, tüller, perdeler, diegetic aydınlatma nesneleri, fotoğraf kullanımı bunlara örnek verilebilir. Depresyon temasına odaklanan bir video deneme bile, görüntüler aracılığıyla temanın nasıl kurulduğunu göstermeye neredeyse sezgisel olarak yönelmişti. Bir öğrenci lisans düzeyi için oldukça karmaşık olan Gilles Deleuze'un sinema felsefesini okuyarak video denemelerini kavramsal olarak güçlendirmek istedi. Final ödevini teslim ettikten ve tam not aldıktan sonra bile geri bildirimlerle video denemesini yeniden düzenledi. Bergman'ın izleyiciye bakan kadın yüzlerindeki virtüel birleşmeyi ortaya çıkaran çarpıcı bir iş yaptı. Dersin üzerinden bir yıl geçmesine rağmen video deneme alanında okumaya ve üretmeye devam ediyor. Başka bir öğrenci Stanley Donen'in filmlerinde hareket eden figürleri hareketin kendisini referans alarak kurguladı. Bağlantı anlarını yavaşlatarak hareketin filmler arası akışını ortaya koydu. Başka bir öğrenci daha önce hiç bilmediği bir yönetmeni listeden seçti. Filmlerini izledikten sonra yönetmenin sinematografisine ilgi duydu. Richard Brooks'un kullandığı uzun planları açıklayıcı olduğu kadar çarpıcı ve tamamen görüntü odaklı bir düşünme biçimiyle ortaya koydu. Ekranda eş zamanlı olarak 3,4 ya da 6 video kullandı. Videoları farklı hızlarda oynattı, ekrana yerleştirdiği bir kronometre ile görüntüler bir taraftan akarken uzun çekimlerin sürelerini sayısallaştırdı.

Öğrencilerin kendilerini işin içine katmaları, görüntülerin içinde zihinlerini serbest bırakmaları temalara bilinçdışı şekilde yönelmelerine neden oldu. Bu sayede yaratıcı denemeler ortaya çıktı. Öğrencilerin video deneme sürecinden keyif aldıklarını ve memnuniyet duyduklarını ifade etmelerinin temel sebebi bu olabilir. Dönem sonundaki işleri incelediğimde, öğrencilerin sinemayı yalnızca bir hikâye olarak değil görüntüler ve görüntüleri oluşturan anlatı mekanizmalarının bir bütünü olarak algıladıklarını gördüm. Bu algılama eleştirel ve estetik bir bakış oluşturabilmeleri için önemli bir adım oldu. Derslerde verilen örnekler, daha önceki sınavlardan sonra verilen geri bildirimler, yaratıcılık ve özneliği teşvik eden final sorusu sayesinde dersin çıktılarına ulaşılabilirdiğini düşünüyorum.

Öğrencilerin Dönem İçindeki Gelişiminin Değerlendirilmesi

Tüm öğrencilerin gelişim gösterdiğini gözlemledim. Fakat bazı öğrenciler ilgi ve yetkinlik düzeylerinde bir sıçrama yaptı. 9 öğrenci ilk ödevlerinde düşük not almalarına rağmen final sınavında tam not aldı. Dönem içinde ilgileri arttı, kendilerini geliştirdiler. Dönem başında filmlere ilgisinin çok da fazla olmadığını dile getiren bir öğrenci Jacques Demy filmlerindeki renklere odaklanan başarılı bir final videosu teslim etti. Başka bir öğrenci hareket kurgusuna odaklanan yaratıcı bir video yaptı. Dersin ilk haftalarında derste çok sıkıldığını söyleyen bir öğrenci, ilk videodan itibaren yaratıcı videolar verdi ve final kağıdında projeden keyif aldığını dile getirdi.

Teslim günü öğrencilerden yaptıkları video denemeyi anlatan 1 sayfalık bir yazı isteyeceğimi belirttim. Bu yazıda, video denemelerini açıklamalarını beklediğimi ekledim. Örnekler verdim. Bununla birlikte, yazmakta zorlanacaklarını düşünerek onları düşünmeye ve yazmaya teşvik edebilmek için bazı sorular sordum. İsterlerse bu soruların yanıtlarıyla metinlerini oluşturabileceklerini belirttim. Önerdiğim sorular şunlardı: Neden bu yönetmeni seçtiniz, bu yönetmenin filmlerinin sizin için nasıl bir önemi var? Neden bu temayı seçtiniz, temaya nasıl yaklaştınız, gördüğünüz video deneme örnekleri sizi nasıl yönlendirdi? Derste öğrendiklerinizi bu video denemeye nasıl yansıttınız? Görsel-işitsel deneme hazırlama süreci, montaja ve film dünyasına ilişkin size nasıl bir deneyim sundu? Çok çeşitli biçimler ve düzeylerde olan görsel-işitsel deneme örnekleri paylaştım. İstedikleri biçimi seçebileceklerini hatırlattım. Fakat bu ders kapsamındaki beklentimin temel düzey başlığı ile sınıfladığım örneklerden hareketle karşılanabileceğini söyledim. Daha üst düzeyde işler yapmak isteyenlerinkini de memnuniyetle kabul edeceğimi belirttim. Final ödevini Youtube veya Vimeo platformlarına yüklemelerini istedim. Ortaya koydukları ürünü bir platforma taşıyacak olmanın ödev hazırlama sürecindeki motivasyonlarını arttıracaklarını düşündüm.

Öğrenciler açıklayıcı metinlerini final ödeviyle birlikte teslim ettiler. Bu metinlerin süreçle ilgili güvenilir geri bildirimler içermeme riski olduğunun farkındayım. Öğrenciler metinlerinde sürece ilişkin sorulara cevap vermek zorunda hissetmiş olabilirler. İkinci olarak da sorulara yanıt verirken notlarını etkileyeceği kaygısıyla -ki bu soruların nota dahil olmadığını sözlü olarak ifade etmeme rağmen- kendilerini açıkça ifade etmekten çekinmiş olabilirler. Bilimsel bir sonuca ulaşmak için, ödev tesliminden bağımsız bir anket hazırlanması ve gönüllülük esasına göre isimsiz olarak öğrenciler tarafından doldurulması sağlıklı olacaktır. Bu iki problemin farkında olarak video deneme kullanılmasının ders sürecini nasıl etkilediğine dair bir fikir edinebilmek için 4 düzeyde değerlendirme yaptım. 1. düzeyde öğrencilerin video çalışmalarına dönem boyunca yaptığım değerlendirmeleri ve bunların not karşılıklarını inceledim. 2. düzeyde, İlk 4 soruyu kapsayan metin ile ortaya çıkan iş arasındaki tutarlılığı değerlendirdim. 3. düzeyde, öğrencilerin edindikleri bilgilerin farkında olup olmadıklarını anlamak için önerdiğim 5. ve 6. sorunun yanıtı ile dersten

hangi düzeyde verim aldıklarını görebileceğimi düşündüm. 4. düzeyde: Öğrencilerin sürece ilişkin öznel değerlendirmesini öğrenmek için 7. soruyu önerdim. Bu soruyu ilk 6 sorunun yanıtıyla birlikte ele alarak, öğrencinin sürece ilişkin görüşünü anlamaya çalıştım. Öğrencilerin yazdıkları metinler incelendiğinde 19 öğrencinin kazandıkları sinematografik farkındalık metinlerinden anlaşılabilir olsa da önerilen soruları belli düzeylerde yanıtlamışlar, sürece dair bir değerlendirme yapmamışlardır. Bu öğrenciler arasında video denemelerinden tam not alan öğrenciler de bulunmaktadır. 58 öğrenci ise yazdıkları metinlerde soruların büyük bir kısmına yanıt vermeyi seçmişlerdir. Aynı zamanda sürece dair değerlendirmelerini de ortaya koymuşlardır.

Buna göre ders sürecinde ürettikleri video denemeler, öğrencilerin filmin sinematografik yapısını, işleyişini, filmin temel estetik unsurlarını, üretim sürecini kavramalarını sağlamış, montaja ilişkin büyük bir farkındalık yaratmış; denemelerde kendilerini ortaya koyabilmeleri memnuniyet ve başarı hissi yaratarak onlara güven vermiş ve edindikleri deneyim kurgu pratiği anlamında faydalı olmuştur. Video hazırlama süreci özellikle başlangıçta çok vakitlerini almıştır. Çok fazla çalışmak zorunda kaldıklarını dile getirmişlerdir. Bununla birlikte zorlayıcı, uğraştırıcı olsa da süreçten keyif aldıklarını ifade etmişlerdir. Dönemin sonuna doğru yapım sürecinde hızlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin final ödevini teslim ettikten sonra ders sürecinden memnun oldukları gözlemlenmiştir. Videoların teslimi sırasında bazı öğrenciler sinemaya ve bazı yönetmenlere ilgilerinin arttığını, video deneme yapmaktan keyif aldıklarını dile getirmişlerdir.

Öğrencilerin yazdıkları metinlerde memnuniyet, gelişme ve ilham ile ilgili kelimelerin sıklıkla geçtiği görülmüştür. Keyif almak, mutlu olmak, heyecanlanmak, hoşlanmak, sevmek, eğlenmek, huzur kelimelerini içeren; bilgi edinmek, öğrenmek, fayda sağlamak, beğenileri değiştirmek, emek vermek, gelişmek kelimelerini içeren; ilham almak, üretme isteği duymak, devam etme isteği duymak ifadelerini içeren cümlelere rastlanmıştır. Bunlarla birlikte süreci değerlendirirken üzerinde durdukları noktalar şunlardır: Deneyip yanılarak süreç içinde malzemeye öğrenmek, imajların farklı bağlamlara oturabileceğinin farkına varmak, eski ve sessiz filmlere olan bakışı değiştirmek, dünya sinemasına yakından bakmak, filmleri özümserken kendini geliştirmek, popüler olmayan filmlerle tanışmak, yönetmenlerle ortak iş çıkarmak, filmlerin sanatsal ve teknik alanına dokunmak, kendini videoya yansıtmak, üslubun farkına varmak, seyir zevkini değiştirmek, içeriklere başka pencerelerden bakmak, sinema denizinde yüzmeyi öğrenmek, eleştirel bakış kazanmak, kurguda gelişmek, filmlere başka bir açıdan bakmak, duyguyu daha iyi anlamak, filmleri daha iyi anlamak, filmlerin tüm zamanlara hitap eden niteliğini fark etmek, derinlik katan detayları fark etmek, farklı anlamlar inşa etmek, teoriyi pratiğe dönüştürmek, yaratıcı düşünce ve fikir üretimini beslemek, birikimleri ilerleyecek şekilde kullanmak.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Dijital teknolojilerin imajlarla ilişkimizi yeniden şekillendirdiği günümüzde, öznellik-nesnellik, özgünlük-yaratıcılık tartışmalarıyla birlikte öğrenme stratejileri ve ölçme değerlendirme süreçleri üzerine düşünülmesi de bir zorunluluk haline gelmiştir. İletişim ve Sanat Fakülteleri lisans ders planlarında yer alan film/sinema tarihi derslerinin, sabit bilgi aktarımının ötesine geçerek öğrencinin aktif olarak içinde yer aldığı yaratıcı bir öğrenme sürecini içermesi önemlidir. Böyle bir öğrenme, sinema tarihinin önemli filmleri ve imajlarının öğrencilerin zihninde gerektiğinde aktüel hale gelebilecek potansiyel bir veri alanı oluşturmaya imkân verir. Öğrencinin bu yolla edindiği birikim, yeni bağlantılar kurmasının ve eleştirel düşünmesinin yolunu açabilir. Bu çerçevede Film Sanatı dersi görsel-işitsel denemeleri kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Değerlendirme yöntemi öğrencilerin imajlara temas etmelerine ve imajlar arasında farklı bağlantılar kurarak yeni anlamlar yaratmalarına izin verecek şekilde değiştirilmiştir. Bu uygulamanın sonuçları ve getirilebilecek öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Öğrenciler üst düzeyde bir sinematografik farkındalık geliştirdi.
2. Öğrenciler montaj düşüncesine dair farkındalık geliştirdi.
3. Görsel malzemeyi kendi perspektifleriyle yeniden inşa ederek öznel bir değerlendirme sürecinin eleştirel ve yaratıcı aktörü oldular (Öğrenciler yönetmenler ve filmleri ile kişisel bir ilişki kurdular; öznel bir konumla filmleri yorumlamış, imajları farklı bağlantılarla yeniden düşünmüşlerdir). Final sınavında üzerine çalışmak istedikleri yönetmeni seçebilmeleri öğrencilerin öznel pozisyonlarını belirginleştirdiği için kendilerine güvenlerini artırmıştır.
4. Filmlerin üretim sürecine dair bilgilerinin artması öğrencilerin filmlere yaklaşımlarını değiştirdi. Filmlere yeni bir perspektifle bakmaya başladılar.
5. Kurgu pratiğinde (program kullanımında) gelişme gösterdiler.
6. Dersin içeriğinin istenen ödevler için alt yapı hazırlayacak şekilde düzenlenmesi öğrencilerin görsel-işitsel deneme yapabilmelerinde etkili oldu. Bu bağlamda Deleuze'un sinema felsefesinin derslere dahil edilmesi öğrencilerin hareketli görüntü üzerine yaratıcı biçimde düşünmesine imkân verdi.
7. Öğrencilerin montaj ve kurgu terimlerini kullanmama rağmen, "editlemek" kelimesini hem ders içinde hem sınav kağıdında kullanma eğiliminde oldukları görüldü. Hareketli görüntü kurgusunun çok çeşitli mecralarda yaygınlaşmış olmasının öğrencilerin görsel-işitsel denemeleri derste kullanmaya yönelik heveslerini artırdığı söylenebilir.
8. Öğrencilerin filmlerle öznel ve yaratıcı bir iletişime girme yönündeki beceri ve istekleri diğer dönemlere göre artmıştır.
9. Geçen yıla göre daha fazla sayıda öğrenci AA olarak dersi tamamlamıştır. Aritmetik ortalama da daha önceki yıllardan yüksektir.***

***2022-23 Güz döneminde dersi alan 97 öğrencinin aritmetik ortalaması 80.84. 2021-2022 Güz döneminde dersi alan 91 öğrencinin aritmetik ortalaması 75,76 (Sabis, 2023).

10. Bununla birlikte öğrenciler daha önceki dönemlerden çok daha fazla ders dışı çalışma yapmıştır. Filmlerin yine tamamını izleyemiyor olsalar bile imajlarla yakınlaşmaları dersin hedefleri açısından anlamlı göründü.
11. Ders memnuniyeti anketi sonuçlarına göre öğrencilerin memnuniyet düzeyinin 100 üzerinden 86,42 olduğu görülüyor. Bu sonuç önceki yılların ortalaması alındığında belirgin bir farka işaret etmiyor (Sabis, 2023). Fakat öğrencilerin büyük oranda dersten memnun olduklarını ortaya koyuyor.
12. Video denemelerin film eğitiminde kullanımına dair düşünce geliştirebilmek için ders uygulamalarının bilimsel bir araştırma deseni çerçevesinde farklı parametreler geliştirilerek planlanmasına ihtiyaç vardır.
13. Yapılacak araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması önemlidir.
14. Görsel-işitsel denemeler aracılığıyla "sanat ve tasarım alanındaki yaratıcılığı besleyecek alt yapı sağlamak" hedefine ulaşıp ulaşılmadığını anlamak için öğrencilerin ilerleyen dönemlerde takip edilmesi ve bilimsel olarak bu etkilerin oraya koyulabileceği araştırmaların planlanması gerekir
15. 12 öğrenci derse devam etmemiş 8 öğrenci final sınavına girmemiştir. Derse devam etmeyen öğrenciler, ödevlerin zorluğundan dolayı böyle bir tercih yapmış olabilir. Önceki yıllara göre devam etmeyen öğrenci sayısı artmıştır.
16. İlk ödevlerinde başarısız olan 9 öğrencinin sonradan büyük bir başarı göstermesi görsel-işitsel denemelere ilişkin dersin başında yaptığım açıklamaların yetersiz kalmış olabileceğini düşündürmektedir. Video denemeleri açıklamak için birkaç ders ayırmak ve bir yol haritası hazırlamak daha faydalı olabilir.
17. Ödev videolarının teslimi sırasında yazılı sınav yapılarak öğrencilerin öğrenme düzeyleri yazılı olarak da ölçülebilir. Film tarihiyle birlikte ekonomik ve ideolojik bağlama ilişkin bilginin ölçümü açısından anlamlı olur.
18. Teorik ve teknik film dersleri sonrasında sadece video deneme adıyla seçmeli bir ders açılabilir. Temel bilgileri edinen öğrenciler daha yaratıcı işler ortaya koyabilirler.
19. Yazılmış akademik makaleleri görsel işitsel denemeye çevirebilecekleri bir ödev tasarlanabilir. Böylece hem akademik makaledeki konuyu okuyarak anlarlar, bilgi düzeyinde eksikliklerini tamamlarlar hem de onu görüntüler aracılığıyla yeniden düşünürler.

KAYNAKÇA

Berg, T.V.D. & Kiss, M. (2016). From Audiovisual Essay to Academic Research Video, University of Groningen,
<https://scalar.usc.edu/works/film-studies-in-motion/index?path=chapter-ii-current-practice>

Boessen, B. (2013). Production as Plug-in: Considerations for Teaching Production Skills in Non-Production Courses, Cinema Journal Teaching Dossier, 1 (2) Spring/Summer 2013.
<https://teachingmedia.org/production-as-plug-in-considerations-for-teaching-production-skills-in-non-production-courses-2/>

D'Cruz, G. (2020): 3 or 4 things I know about the audiovisual essay, or the pedagogical perils of constructive alignment, Media Practice and Education, 1-12. DOI: 10.1080/25741136.2021.1832768

Garwood, I. (2016). The Place of Voiceover in Academic Audiovisual Film and Television Criticism, Necsus,
<https://necsus-ejms.org/the-place-of-voiceover-in-audiovisual-film-and-television-criticism/>

Grant, C. (2013, Kasım 23-24). How Long is a piece of string? [Conference presentation] Audiovisual Essay Conference, Frankfurt Filmmuseum/Goethe University.
<https://reframe.sussex.ac.uk/audiovisualessay/frankfurt-papers/catherine-grant/>

Grant, C. (2016). The audiovisual essay as performative research. In: NECSUS. European Journal of Media Studies, Jg. 5 (2), 255–265. DOI: <https://doi.org/10.25969/mediarep/3370>.

Görsel İletişim Tasarımı (1 Ekim 2023). Görsel İletişim Tasarımı Bölümü.
<https://git.sakarya.edu.tr/tr>

Gürkan, İ. (2019). Film Çalışmalarında Eleştirinin Dönüşümü: Görsel-İşitsel Denemeler (Audiovisual Essay). Sinefilozofi, 4 (8), 284-303. DOI: 10.31122/Sinefilozofi.633100

Hinck, A. (2013). Framing the Video Essay as Argument. Cinema Journal Teaching Dossier, 1 (2) Spring/Summer 2013.
<https://teachingmedia.org/framing-the-video-essay-as-argument/>

Keathley, C. (2014). Teaching Videographic Film Studies. The Cine-Files, sayı 7, <http://www.thecine-files.com/keathley/>

Keathley, C. Mittell, J. & Grant, C. (2019). The Videographic Essay: Practice and Pedagogy, <http://videographicessay.org/works/videographic-essay/index>

Keathley, C. and Mittell, J. (2019). Introduction, Acknowledgements, and Further Reading, THE VIDEOGRAPHIC ESSAY (2/8), <http://videographicessay.org/works/videographic-essay/contents>

Lopez, A. & Phillips, K. (29-1 Nisan 2019). Video Essays in the curriculum: collaboration across the university to develop multimodal learning and digital media skills. Amicale 2019, Cairo, Egypt.

<https://www.amicalnet.org/assets/files/amical-2019-lopez.pdf>

McWhirter, A. (2015). Film criticism, film scholarship and the video essay. Screen, 56 (3), 369–377. <https://doi.org/10.1093/screen/hjv044>

Mitchell, Sian (2019). Audiovisual Essays as Empowering Pedagogical Tools for Students of Film Practice, JCMS Teaching Dossier Vol 5 (3), 1-4. <https://teachingmedia.org/audiovisual-essays-as-empowering-pedagogical-tools-for-students-of-film-practice/>

Marshall, K. (2013). The Video Essay Assignment. Cinema Journal Teaching Dossier, 1(2), Spring/Summer, <https://teachingmedia.org/the-video-essay-assignment-cinema-journal-teaching-dossier-vol-12/>

Redmond, S. & Tai, J. (2020). What's outside the learning box? Resisting traditional forms of learning and assessment with the video essay: a dialogue between screen media & education, Media Practice and Education, 1-16. DOI: 10.1080/25741136.2020.1832765

Sabis (1 Ekim 2023). Sakarya Üniversitesi Bilgi Sistemi. <https://sabis.sakarya.edu.tr>

Sendra, E. (2020). Videoessays: Curating and transforming film education through artistic research. INTERNATIONAL JOURNAL OF FILM AND MEDIA ARTS 5 (2), 65-81.

Shafer, L. (2013). The Video Essay as Curatorial Enterprise. Cinema Journal Teaching Dossier, 1(2) Spring/Summer 2013. <https://teachingmedia.org/the-video-essay-as-curatorial-enterprise/>

Smarandache, L. (2021). The Video-Essay the Tamed Centaur of Cyberspace: New Perspectives of Online Communication, *Journal of Media Research*, 14 (1) (39), 39–54, DOI: 10.24193/jmr.39.3

Visosevic, T. & Myers, A. (2017). Video Essay: the Multimodal Assignment of Now? Proceedings of the 2.Association for Visual Pedagogy Conference, Denmark, Aalborg, 166-171. <https://ro.ecu.edu.au/ecuworkspost2013/5072/>

Yáñez, M. (2014). ‘Thought, Action and Imagination’, [Frankfurt Papers] The Audiovisual Essay: Practice and Theory of Videographic Film and Moving Image Studies, <https://reframe.sussex.ac.uk/audiovisualessay/frankfurt-papers/manu-yanez/>.

Yök Lisans Atlası (1 Ekim 2023). Sakarya Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=108810889>

YABANCI DİL ÖĞRENİMİNDE DİJİTAL OLANAKLARIN KULLANIMI: YOUTUBE ÖRNEĞİ

Feyza Dalaylı

Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Yeni Medya Ve İletişim, feyza.dalayli@comu.edu.tr

ÖZET

Dünya üzerinde gelişen teknolojiler ve bunların sonucunda sunulan imkanlar bireylerin özellikle eğitim konusundan çok daha fazla materyal ve çeşitliliğe ulaşımını kolaylaştırmaktadır. İnternet ve dijitalleşmedeki hızlı ilerleyiş kişilerin çok fazla çaba harcamadan hızlı ve anında enformasyona ulaşımını sağlamıştır. Bu araçlardan biri de Youtube'dur. Her konuda içeriğin bir tıkla ulaşılabilirdiği Youtube öğretmenlerin ve eğitim kurumlarının bile tutorial hazırladığı bir mecra haline gelmiştir. Gün geçtikçe artan ekonomik zorluklar da kişileri eğitim anlamında Youtube gibi araçlar kullanmaya itebilmektedir. Özellikle dil okullarına hem zaman hem de ekonomik açıdan erişemeyen bireyler Youtube aracılığıyla yabancı dil öğrenmeyi tercih edebilmektedir. Yabancı dil öğrenme söz konusu olduğunda; erişebilirlik, geniş içerik yelpazesi, ana dilde eğitim, görsel ve işitsel öğrenme, ekonomiklik, karşılaştırılabilirlik gibi pek çok avantajı olan Youtube, aynı zamanda dikkat edilmesi gereken dezavantajlara da sahiptir. Örneğin; kalite kontrolü, sürekli çıkan reklam-yorum gibi öz disiplini ve dikkati engelleyen faktörler, sınırlı etkileşim, yetersiz yapılanma, bilgi eksikliği, yanlış bilgilendirme ve özellikle yeni dil öğreniminde hataların sonrasında düzeltilmesindeki zorluklar Youtube'un dezavantajları arasında sayılabilmektedir. Bütün bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda; bu çalışma yabancı dil öğrenimi için Youtube kullanımını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma yabancı diller arasında en fazla öğrenilen İngilizce ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, sanal etnografi yöntemini kullanarak gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda, Youtube platformunda en fazla kullanıcıya sahip olan 3 hesap seçilecektir. Bu hesapları takip eden ve yorum yapan kişilerle 2 ay boyunca derinlemesine görüşmeler ve katılımcı gözlem gerçekleştirilecektir. Makale, Youtube'nun yabancı dil öğrenimi üzerindeki etkisini ve kullanıcıların deneyimlerini daha iyi anlamak için bu yöntemleri kullanarak ayrıntılı bir analiz sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğrenimi, Dijital teknoloji, Sanal Etnografi, İngilizce, Youtube

USE OF DIGITAL OPPORTUNITIES IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING YOUTUBE EXAMPLE

Feyza Dalaylı

Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Yeni Medya Ve İletişim, feyza.dalayli@comu.edu.tr

ABSTRACT

Advancements in technology worldwide and the opportunities they bring about have greatly facilitated individuals' access to a wider range of materials and diversity, particularly in the field of education. The rapid progress of the internet and digitalization has enabled individuals to access information quickly and instantly with minimal effort. One such tool is YouTube. YouTube has become a platform where content on virtually any topic can be accessed with a single click, and it is even utilized by teachers and educational institutions to create tutorials. The increasing economic challenges have also driven individuals to use tools like YouTube for education. Especially for those who cannot afford language schools both in terms of time and finances, YouTube has become a preferred option for learning foreign languages. When it comes to learning a foreign language, YouTube offers numerous advantages such as accessibility, a wide range of content, instruction in the native language, visual and auditory learning, cost-effectiveness, and comparability. However, it also comes with certain disadvantages that need to be considered. For instance, quality control, constant ads and comments that can disrupt self-discipline and focus, limited interaction, inadequate structuring, lack of information, misinformation, and especially the difficulties in correcting errors after language learning are among the disadvantages of YouTube. Taking all these factors into account, this study aims to examine the use of YouTube for foreign language learning. The study is limited to the most widely learned foreign language, English. The research will be conducted using virtual ethnography as the method. In this context, three accounts with the highest number of users on the YouTube platform will be selected. In-depth interviews and participant observation will be conducted with individuals who follow and comment on these accounts for a period of two months. This article aims to provide a detailed analysis by using these methods to better understand the impact of YouTube on foreign language learning and users' experiences.

Keywords: Foreign Language Learning, Digital Technology, Virtual Ethnography, English, YouTube

GİRİŞ

Dijital çağın gelişi, dil öğrenenler için yeni bir fırsatlar dönemini başlatmış ve yabancı dil ediniminin manzarasını değiştirmiştir. Bu dijital çağda YouTube gibi platformlar, dil edinimi için güçlü araçlar olarak ortaya çıkmıştır. Söz konusu platformlar öğrencilere eğitimlerden, derslerden sürükleyici kültürel deneyimlere kadar çeşitli biçimlerde dille ilgili kapsamlı bir içerik deposu sunmaktadır. Geniş kullanıcı tabanı ve çeşitli içerik oluşturucularıyla YouTube, yabancı dil yeterliliklerini geliştirmek isteyen bireyler için paha biçilmez bir kaynak haline gelmiştir.

YouTube'un aylık 2 milyardan fazla oturum açmış kullanıcısı olan küresel bir video paylaşım platformu olma durumu (YouTube Press, 2021), onu dilsel keşifler için dikkate değer bir alan haline getirmektedir. Platformun geniş ve çeşitli dilsel içeriği, temel konuşma becerilerini arayan yeni başlayanlardan, yeterliliklerini geliştiren ileri düzey öğrencilere kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Kullanıcılar, kendilerine özgü dilsel ilgi alanlarına ve hedeflerine hitap eden çok sayıda dildeki içeriğe erişebilmektedir. Böylece YouTube, dil öğrenimini demokratikleştirerek öğrencilere ekranlarının rahatlığında anadili konuşanlarla etkileşim kurabilecekleri, özgün dil kullanımını keşfedebilecekleri ve kendilerini farklı kültürel bağlamlara kaptırabilecekleri bir platform sunmaktadır.

Bu araştırma YouTube platformuna özel olarak odaklanarak yabancı dil öğreniminde dijital fırsatların kullanımını araştırmaktadır. Bu kapsamda yabancı dil öğrenimine adanmış en popöler üç YouTube hesabıyla etkileşime giren ve dil öğrenmeyi amaçlayan bireylerin deneyimlerini derinlemesine incelenmiştir. Çalışmada, YouTube'un dil edinimi üzerindeki etkisini kapsamlı bir şekilde anlamak için, iki aylık bir süre boyunca gerçekleştirilen, derinlemesine görüşme ve katılımcı gözlemlerini birleştiren Sanal etnografi yöntemi kullanılmıştır. Sanal etnografi aracılığıyla YouTube, içerik oluşturucuları ve bu sanal öğrenme ortamına aktif olarak katılan dil öğrenenler arasındaki dinamik ilişkiye dair fikir edinmek amaçlanmıştır. Bunu yaparken dijital platformlar aracılığıyla dil öğrenenlerin karşılaştığı motivasyonları, stratejileri ve zorlukları ortaya çıkarmak da hedeflenmektedir. Bu araştırma, yalnızca dijital platformların dil edinimi üzerindeki etkisini anlamak açısından değil, aynı zamanda eğitimcileri, içerik yaratıcılarını ve öğrencileri bu dijital fırsatlardan etkili bir şekilde nasıl yararlanabilecekleri konusunda bilgilendirmek açısından da çok önemlidir. Dijital fırsatlar ile yabancı dil öğreniminin kesişimini YouTube merceğinden inceleyerek, dijital çağda gelişen dil edinimi ortamının daha derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlanmaktadır.

Yabancı Dil Öğreniminde Dijital Olanaklar ve Youtube

Son yıllarda dijital teknolojiler, yabancı dil öğrenimi için yeni yollar sunarak eğitim alanında devrim yarattı. İnsanların dil öğrenimini kolaylaştırmak ve yalnızca dijital ortamlarla bile başarıya ulaşmalarını sağlamak için pek çok mecra ortaya çıkmıştır.

Bu dijital ortamlar arasında en öne çıkan platformlardan biri bu araştırmanın da konusu olan YouTube'dur. Yabancı dil edinimini geliştirmede güçlü bir araç olarak YouTube etkileşimli bir ortam yarattığı için gün geçtikçe daha fazla kişi tarafından tercih edilmektedir.

2023 itibarıyla aylık 2 milyardan fazla giriş yapan kullanıcısı olan YouTube (Statista, 2021), yabancı dil öğrenme deneyiminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Dil öğrenenler sayısız nedenden dolayı giderek daha fazla bu platforma yönelmektedir. Öncelikle YouTube, başlangıç seviyesindeki eğitimlerden ileri seviye tartışmalara kadar çeşitli dillerde geniş bir içerik yelpazesi sunarak tüm yeterlilik seviyelerindeki öğrencilerin erişimine açık hale getirmektedir. Ek olarak, YouTube'un kullanıcı tarafından oluşturulan içeriği çeşitli aksanlar, lehçeler ve konuşma dilleri sunarak öğrencilere daha özgün bir dil öğrenme deneyimi sunmaktadır. (Lee, 2020).

YouTube'un dijital yapısı, etkili dil öğrenimi için birçok fırsatın kapısını aralamaktadır. En önemli avantajlarından biri de içeriğe internet bağlantısı olan her yerden ve her zaman erişilebilmesidir. Bu isteğe bağlı erişim, öğrencilerin dil öğrenme deneyimlerini bireysel programlarına ve tercihlerine göre uyarlamalarına olanak tanımaktadır (Wang, 2019). Üstelik YouTube'un yorumlar ve tartışma bölümleri gibi etkileşimli özellikleri, öğrencilerin içerik oluşturucularla ve diğer öğrencilerle etkileşim kurmasına olanak tanıyarak dil öğrenme sürecinde topluluk duygusunu ve akran desteğini geliştirmektedir (Xie ve Derakhshan, 2020).

Yabancı dil öğreniminde YouTube'un faydalarını en üst düzeye çıkarmak için öğrenciler ve eğitimcilerin çeşitli stratejileri kullanabilme imkanı da bulunmaktadır. Öncelikle öğrenciler, öğrenme hedefleri ve ilgi alanlarına uygun, dille ilgili içeriklerden oluşan kişiselleştirilmiş bir oynatma listesi oluşturabilir (Chen ve Lin, 2019). Bu seçilmiş oynatma listesi, düzenli pratik yapmak ve hedef dile maruz kalmak için dinamik bir kaynak görevi görmektedir. Ayrıca dil eğitimcileri YouTube'da gramer dersleri, kelime eğitimleri veya kültürel bilgiler gibi kendi eğitim içeriklerini oluşturabilmektedir. Bunu yaparak daha geniş bir kitleye ulaşabilmekte ve geleneksel sınıf eğitimlerine ek kaynaklar sunabilmektedirler (Pang, 2018).

Sonuç olarak YouTube, yabancı dil öğrenimi için bol miktarda dijital fırsat sunmaktadır. Erişilebilirliği, çeşitli içeriği ve etkileşimli özellikleri onu hem öğrenciler hem de eğitimciler için değerli bir araç haline getirmektedir. YouTube'un potansiyelinden yararlanarak dil öğrenenler öğrenme yolculuklarının sorumluluğunu üstlenebilirken eğitimciler de erişim alanlarını genişletebilir ve öğretim kaynaklarını zenginleştirebilir. Dijital teknolojiler gelişmeye devam ettikçe YouTube, sürekli büyüyen yabancı dil eğitimi ortamında önemli bir platform olmaya devam edecektir.

YÖNTEM

Bu araştırmanın yöntemi Sanal etnografidir (virtual ethnography). Sanal etnografi, geleneksel etnografik teknikleri çevrimiçi toplulukları, dijital ortamları ve sanal alanları incelemek için uyarlayan nitel bir araştırma yöntemidir (Hine, 2000). Dijital bağlamlarda sosyal etkileşimlerin, davranışların ve kültürel uygulamaların sistematik gözlemini ve analizini içermektedir Markham, 2013). Bu yöntem özellikle çevrimiçi toplulukların, sanal dünyaların ve sosyal medya platformlarının dinamiklerini anlamak için kullanılmaktadır (Hine, 2000).

Sanal etnografi tipik olarak katılımcı gözlem, derinlemesine görüşmeler, içerik analizi ve arşiv araştırmasını içeren yöntemlerin bir kombinasyonuna dayanmaktadır (Hine, 2000). Araştırmacılar, sanal topluluğun kültürü ve sosyal normları hakkında derinlemesine bir anlayış kazanmak için, genellikle aktif katılımcılar olarak, incelenen çevrimiçi ortama kendilerini kaptırmaktadır (Markham, 2013). Bu kapsayıcı yaklaşım, araştırmacıların çevrimiçi davranışlar ve etkileşimler hakkında zengin, bağlama özgü verileri yakalamasına olanak tanımaktadır.

Araştırmacıların bilgilendirilmiş rıza, mahremiyet ve çevrimiçi kamusal ve özel alanlar arasındaki sınırlar ile ilgili konuları yönlendirmesi gerektiğinden, sanal etnografide etik hususlar çok önemlidir (Markham, 2012). Katılımcıların kimliklerinin korunmasını sağlamak ve güvenlerini sürdürmek sanal etnografik araştırmalarında etik bağlamda öne çıkmaktadır.

BULGULAR

Youtube’da en fazla abonesi olan ve İngilizce öğreten 3 farklı Youtube kanalı seçilmiştir. Daha ayrıntılı analiz yapabilmek için bu 3 kanalın en fazla izlenen 3 videosu incelenmiştir. Bu 3 videonun altındaki tüm yorumlar analiz edilmiş ve bu yorumları yapan kişilerden ulaşılabilenlerle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

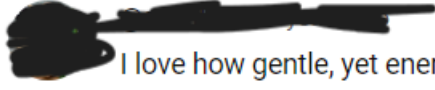
English with James

4.68M kişinin abone olduğu bu Youtube kanalının en fazla izlenen 3 videosu seçilmiştir. Bunlardan ilki 6.5M kişinin izlediği “English Grammar: The Prepositions ON, AT, IN, BY” ikincisi 1M kişinin izlediği “Learn 10 times more vocabulary by using Word Webs!” Ve üçüncüsü de 1.1M kişinin izlediği “4 ways to improve your English speaking... ALONE #athome!” şeklindedir.

1. “English Grammar: The Prepositions ON, AT, IN, BY” videosu

Bu videoya 5836 kişi yorum yapmıştır. Youtube kanalının sahibi James’in dil öğretirken nasıl bir yaklaşıma sahip olduğuna dair bu videonun altında pek çok yorum bulunmaktadır.

1213 yorumda dil öğreniminde herkesin genelde zorlandığı preposition konusunu basit, yalın ve eğlenceli bir şekilde ifade ettiği için James'e olumlu yorumlar yapılmıştır. İfadeler aynı olmasa da genel yargı ortaktır.

I love how gentle, yet energetic his voice is. It's not monotone or DULL.

1.3K

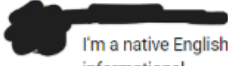

Reply

16 replies

Buradan da anlaşılacağı üzere youtube insanlara seçme şansı sunmaktadır. Birey enerjik, samimi ve iyi anlattığını düşündüğü kişileri tercih ederek onlardan konfor alanı içerisinde dil öğrenebilmektedir. Bu yorumu yapan kullanıcıyla gerçekleştirilen derinlemesine görüşmede bu ifadeleri destekler niteliktedir. “Ben Brezilyalıyım. Lise dönemlerinden beri İngilizce’mi geliştirmek istiyorum. Pek çok dil kursuna gittim ancak istediğin seviyeye ulaşamadım. Bir arkadaşımın tavsiyesi üzerine “English with James” Youtube kanalı ile tanıştım. Bugüne kadar dil öğrenmek için ödediğim ücretlerden pişmanlık duyuyorum çünkü sadece 6 ay içinde İngilizcemi ciddi anlamda geliştirdim. Bence önemli olan İngilizce öğreten kişinin enerjisi ve öğretici anlamda yetenekli olmasıdır. Dil kurslarında öğretmenleri seçemiyoruz ve onların çoğu herkese hitap etmiyor. Herkesin anlayışı aynı değil. Bu yüzden zaten bu kadar çok Youtube kanalı var. Herkes kendisine uygun olanı seçebiliyor.”

I'm a native English speaker, born and raised in America to 2 native English speaking parents and this video was still very informational

9

Reply

Bu yorum oldukça ilgi çekicidir. Buradan anlaşılacağı üzere anadili İngilizce olan bir kullanıcı bile ihtiyaç duyduğunda bu videoların kendisi için faydalı olduğunu belirtmektedir. Kendisiyle yapılan görüşmede “biz Amerikalılar bile gramer konusunda bazen zorluk çekiyoruz. Bu yüzden okullarımızda gramer dersleri var. Ancak gündelik yaşamda çok fazla dil hatamız oluyor. Böyle videolar yalnızca dil öğrenenler için değil bizler için harika. Hiç bir yere ödeme yapmadan, kolaylıkla elimizin altında bir öğretmenimiz var. Ayrıca bence yüz yüze para ödediklerimizden çok daha öğretici ve gündelik yaşamı kolaylaştırıcı.”

I'm French and I'm very bad in English but this teacher teach me superb ! I learn something and I love it so thank you ❤️

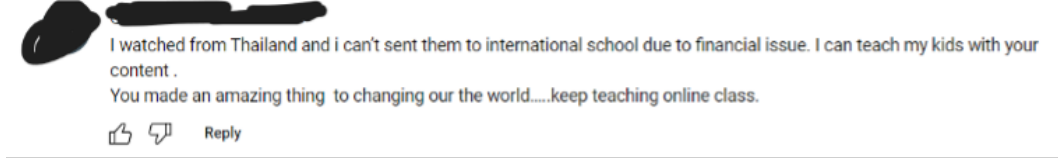

2

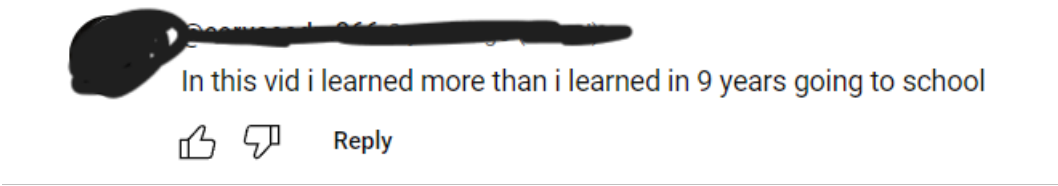
Reply

Özellikle nereli olduğunu yorumda belirten bu kullanıcı da diğerlerine benzer şekilde James sayesinde İngilizceyi daha iyi öğrendiğini belirtmiştir.

Kendisi ile yapılan görüşmede ise “genel olarak İngilizce’yi sevmiyorum ancak öğrenmem de gerekiyordu. Pek çok denemem başarısızlıkla sonuçlandı. Çünkü bence önemli olan sevdirmek. Benim karşıma bugüne kadar İngilizce’yi sevdirebilen bir öğretmen çıkmamıştı. Ancak James’in videolarını izlemey başladığımda eğlendiğimi ve dili sevmeye başladığımı fark ettim. Bu sayede öğrenmeye başladım. Anlatım tarzı sıkıcı değil ve istediğim zaman istediğim sürede ders alabiliyorum. Herhangi bir zorlama da yok”.

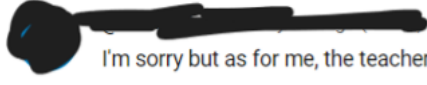
Videonun altına Tayland’lı bir kullanıcının yapmış olduğu bu yorum dünya üzerinde ekonomik sorun yaşayan bireylerin de eğitime ulaştığını göstermesi açısından oldukça dikkate değerdir. Herhangi bir ücret ödmeden Youtube videoları sayesinde dil öğrenebilmenin mümkün kılınması dijital teknolojilerin bireylere fırsat eşitliği sağladığının da göstergesi niteliğindedir.

Bir diğer önemli yorum ise kullanıcının 9 yıl okula gidip öğrenemediğini bir video ile öğrendiğini belirtmesidir. Buradan anlaşılacağı üzere pek çok kişi yüz yüze olmasa bile dijital ortamda da öğrenmeyi gerçekleştirebilmektedir. Hatta bir video ile yıllardır öğrenemedikleri bilgileri öğrenip dil öğrenimini geliştirebilmektedirler.

2. Learn 10 times more vocabulary by using Word Webs!

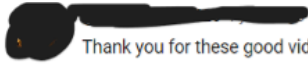
Bu videoya 1154 kişi yorum yapmıştır. Videonun özünü “"Understanding is greater than knowing. When you understand you'll never forget" ifadesi oluşturmaktadır. Yorum yapan kullanıcılardan 8 tanesi bu ifadeye vurgu yapmıştır. Bu ifadenin kendi yaşamlarında önemli olacağını ve doğru olduğunu belirtmişlerdir. Aşağıda videonun altındaki öne çıkan yorumlar seçilmiş ve yorumu yapan kullanıcılarla derinlemesine görüşmeler yapılarak fikirleri alınmıştır. Kalan yorumların hepsi birbirine benzer ve olumludur. Aşağıda da görüldüğü üzere bu video için yalnızca tek bir olumsuz yorum yapılmıştır. Bu da James’in dil öğretimine yönelik değildir.

I'm sorry but as for me, the teacher (James) one of the worst teacher on this site.

👍 💬 Reply

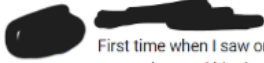
Pek çok yorumun aksine dikkat çekici bir şekilde James'in kötü bir öğretmen olduğunu belirten bu yorum diğerlerine göre öne çıkmaktadır. Bu kişi ile yapılan görüşmede kullanıcı, "Youtube İngilizce öğrenmek için maliyetsiz ve kolay bir ortam olabilir. Pek çok kişinin bundan faydalandığını biliyorum ben de kendimi Youtube sayesinde çok geliştirdim. Ancak bence James iyi bir İngilizce öğretmeni değil. Kendisine anlayamadığım pek çok konuyu sordum, hiç yanıt alamadım. İşte Youtube'da paylaşılan videolar bu şekilde sınırlı aslında. Bu kişilerin kendi web siteleri ya da çalıştıkları farklı yerler olabiliyor. Burada kısa paylaşımlar yapıp bizleri ücretli yerlere yönlendiriyorlar. Yine para ödemek zorunda kalıyorum. Uzaktan dijital araçlar vasıtasıyla alınan dil eğitimi de aslında tam olarak ücretsiz değil. James'de diğerlerine benzer şekilde bizlerin sorunlarını yanıtlamıyor. Bu da bilgilerimin eksik kalmasına neden oluyor". Bu kullanıcıya James'in ücretli başka bir yerde ders verip vermediğini ve kendilerini ortaya yönlendirip yönlendirmediğini sorduğumda ise "hayır öyle bir şey olmadı ancak yine de sorularımıza yanıt vermiyor. Böyle etkileşim olmaz ki, ben tam olarak öğrenemiyorum. İngilizce karşılıklı interaktif şekilde geliştirilebilir. O yüzden Youtube kendini geliştirme yolunda iyi bir destek ancak yeterli değil."

Thank you for these good videos but I think it will better if you split them on short videos. 20 minutes its too long

👍 💬 Reply

Bir başka dikkat çekici yorum ise James tarafından paylaşılan videoların uzunluğu yönündedir. İlgili kullanıcı ile yapılan görüşmede bu kişi "bence 20 dakika dikkati toplamak için çok uzun ben sıkılıyorum. 10 dakikalık kısa videolar olsa daha akılda kalıcı olur". Buradan anlaşılacağı üzere herkesin gereksinin duyduğu eğitimin süresi de birbirinden farklıdır. Standardize edilerek planlanan eğitimler belki de bu yüzden herkes için aynı sonucu vermemektedir. Normalde fiziki ders süreleri ortalama 40-45 dk aralığındadır. 20 dakikalık videonun bile uzun olduğunu düşünen bir kişinin iki katı süreye adapte olması çok daha zordur. Bireysel farklılıklar ve gereksinimler elde edilen sonuçları olumlu/olumsuz ciddi anlamda etkileyebilmektedir.

First time when I saw one of his videos I said, Omg! He speaks very fast, I don't understand haha, but now with all these tips I can understand him in a better way, this is my favorite teacher from youtube!! thanks :D

👍 2 💬 Reply

Bu kullanıcı ilk olarak 7 yıl önce James ile İngilizce öğrenmeye başlamıştır. Ancak bu yorumda da yazdığı gibi ilk videoları izleyip dil öğrenmeye başladığında James'in konuşmalarını ve anlatımını anlamakta zorlandığını ifade etmiştir. Ancak derinlemesine görüşmede kendisinin de ifade ettiği gibi "şu anda çok güzel İngilizce konuşuyor ve anlıyorum."

İlk başladığımda A2 seviyesindeydim ve hem anlama hem de konuşma zorluğu yaşıyordum. Yalnızca ufak bir temelim vardı. Sadece James'in videolarını arada izleyerek ortalama 2 yıl içinde okuma ve yazma konusunda B2 düzeyine geldim. Bence İngilizce öğrenmek için kursa gitmeye ya da herhangi bir ücret ödemeye gerek yok".

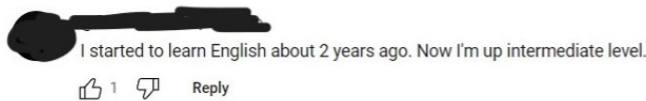
Kullanıcılardan bir diğeri ise TOEFL sınavına James'in videolarını izleyerek hazırlandığını yorum kısmına yazmıştır. Sınavdan kaç aldığı sorulduğunda ise 92 aldığını belirtmiştir. Kendisiyle yapılan derinlemesine görüşmede ise; "ben Pakistanlı'yım. Yurt dışı Master başvuruları için TOEFL skoru almam gerekiyordu. Bundan 6 yıl önce kurs için bütçem olmadığından James'in videoları izleyerek sınava hazırlandım ve istediğim puanı aldım. Çok mutluyum şu an Amerika'da yaşıyorum ve doktora yapıyorum. İngilizcem native seviyesine geldi. Bence bugünün dijital dünyasında insanlar ekonomik açıdan herhangi bir zorluğa katlanmadan hayallerine kavuşabilirler. Youtube bireylere imkan eşitliği sağlıyor".

3. 4 ways to improve your English speaking... ALONE #athome!

Bu videoya 1232 kişi yorum yapmıştır. Diğer iki videoya benzer şekilde bunun altına yapılan yorumların da neredeyse hepsi olumludur. Öne çıkan yorumlar incelenmiş ve yorumların sahipleri ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

Bir önceki videonun altındakine benzer bir yorum yine James'in videolarının uzunluğu ile ilgilidir. Kullanıcı ile yapılan derinlemesine görüşmede, "bence bu video 39 dakika ve uzundu. 20 dakika olan videolar benim için çok daha uygun. Ancak Youtube'dan İngilizce öğrenme ya da geliştirmenin en güzel tarafı süreyi kendimizin belirlemesidir. İstedığımız zaman bırakıp devam edebiliriz. Ben yine de konu bölünmesin diye videonun ortasında bırakmak istemiyorum. O yüzden bu yorumu yazdım 20 dakika olursa benim için çok daha faydalı olacaktı. Fakat maalesef ben yorumu yazsam da sürede pek bir değişiklik olmadı. Ben de kendi planlamamı yaptım". Buradan da anlaşıldığı üzere Youtube aracılığıyla dil öğrenmek bireylere kendi programlarını yapmak için imkan tanımaktadır. Böylece birey kendisine uygun olan süreci tasarlayarak öğrenme planı yapabilmektedir.

2 yıl önce İngilizce öğrenmeye başlayıp şu anda Intermediate seviyesine gelmiş olan bu kişi dijital platformlar aracılığıyla dil öğrenimi ile ilgili önemli bir saptama ortaya koymuştur. Deneyimini şu ifadelerle paylaşmıştır; “Ben İtalyanım ve bizler İngilizce’yi kolay öğrenemiyoruz. Uzun yıllar okul ve kurs deneyimim oldu. Ancak istediğim seviyeye ulaşamadım. Artık dil öğrenimi için zaman ve para harcamak istemediğim bir dönemde Youtube’da gezinirken James’in videolarını gördüm. Başta inanmadım. İnsanlar bu kadar uğraşıp, ciddi paralar ödeyip kurslara giderken Youtube’da dil mi öğrenilir dedim. Ama videolar ilgiçti. James’in kendine has bir üslubu var. Ben de izlemey devam ettim. Bu esnada işyerim sayesinde Amerikalı ve Kanalı kişilerle tanıştım. Onlarla pratik yapma şansım oldu. Ortalama 2 yıl sonunda bana ciddi anlamda geliştiğimi ve kendimi çok daha rahat ifade ettiğimi söylediler. Bence pratik yapma şansı olan bir kişi çok rahat Youtube aracılığıyla James gibi iyi anlatan bir öğretmenden dil öğrenebilir. Ama bence pratik şart. Bunun için bile online platformlar var.” Kullanıcının bu ifadeleri dil öğrenimine bakış açısını değiştirmesi açısından oldukça faydalıdır. Genel olarak, bireyler yabancı dil öğrenmek istediklerinde dilin kurallarını ve genel yapısını “native (anadili)” olan bir kişinin anlatımına pratiği de ekleyerek dili konuşma ve ifade seviyesine rahatlıkla taşıyabilirler.

Great content and Channel! I will definitely share this with my daughters who are currently 8 and 10 years old. We started a book reading channel to improve their English reading and comprehension skills. Plus, I wasn't much of a book reader growing up and now having the opportunity to read with them and share it with the world! Looking forward to your future videos!!!

Reply

James sayesinde İngilizce’sini geliştiren ve hatta 8 ve 10 yaşlarındaki çocuklarına da öğreten bir kullanıcı Youtube aracılığıyla dil öğrenimini desteklemektedir. Ancak bu kullanıcı Youtube videolarıyla öğrenimin mutlaka dışarıdan da desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. “Bence Youtube aracılığıyla dil öğrenilebilir. Ben İngilizce’yi A2 seviyesinde biliyordum, anlıyordum ama konuşamıyordum. 2 kızım okulda yabancı dil öğrenmeye başlamışlardı. Bence okul eğitimi yeterli değildi. Bende daha ekonomik bulduğum için Youtube videolarını hem kendim hem de kızlarım için denemeye karar verdim. Bir arkadaşım James’in videolarını tavsiye etti. Gerçekten iyiki de başlamışım. Videoların yanı sıra İngilizce kitaplar okuyup evde kızlarımla İngilizce pratik yapmaya başladık. Hepimiz için çok faydalı oldu. Şu anda hepimiz ortalama Intermediate seviyesinde rahatlıkla İngilizce konuşuyoruz ve bunun için fazla bir maliyete katlanmak zorunda da kalmadık.”

I had 12 years of English lessons (with 6 different teachers), after four videos you're by far my favorite one thanks

12 yıllık öğrenim hayatında 6 farklı öğretmen ile İngilizce öğrenmeye çalışan bir kullanıcı düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir; “Ben 12 yıl İngilizce öğrenmek için uğraştım. Çok çeşitli kurslara gittim. Ama gördüm ki yabancı dil öğrenmek için fiziki bir ortama girmeye gerek yok. Önemli olan istek ve öğretmenin gerçekten işini iyi yapması.”

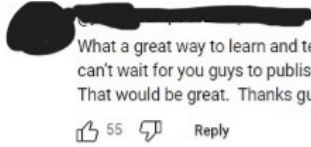
Hep aynı anlatım tarzları ve örneklerden çok sıkılmıştım. O sırada James ile tanıştım ve şu an İngilizce konuşabiliyorum. Özellikle bilgisayar kullanımının artması ve sosyal medya araçları zaten bize uzaktan pek çok işi yapmayı öğretti. Ben de neden dil de öğrenemeyeyim dedim ve doğru düşündüğümü fark ettim. Bu dijital dünyada bence herkes istediği yabancı dili konuşabilir ve bilgisini geliştirebilir.”

Easy English 3.25M subscribers

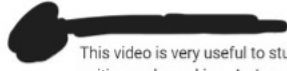
3,25 milyon kullanıcının abone olduğu bu Youtube kanalının en fazla izlenen 3 videosu seçilmiştir. Bunlardan ilki 16M kişinin izlediği “School Conversation, School Dialogue” ikincisi 7.1M kişinin izlediği “At the Restaurant Conversation” ve üçüncüsü de 6.5M kişinin izlediği “At the Airport Conversation” şeklindedir. Ancak “At the Airport Conversation” videosunun yorumları kapatıldığı için yorumları açık ve 3.26M kişi ile en fazla izlenen “Family Life- English Conversations” videosu seçilmiştir.

1. School Conversation, School Dialogue

Video için yapılan yorumlar arasında hiç olumsuz bir yorum yoktur. Öne çıkan ve farklı olan 3 yorum bulunmaktadır ve bu yorumların sahiplerine ulaşarak derinlemesine görüşme yapılmıştır. Özellikle bu Youtube kanalı çocuklara İngilizce öğretmeyi hedeflediği için videoya yapılan 3,264 yorumdan 15 tanesi öğretmen olduğunu belirterek videoyu öğrencileri için kullanacağını ifade etmiştir.

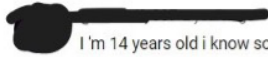
Bu yorumu yazan kullanıcı İngilizce öğretmenidir. Öğrencileri için fiziki ortamda İngilizce öğretirken bu videoları kullandığını belirtmektedir. Bu oldukça önemli bir yorumdur. Çünkü artık fiziksel öğretim alanında da dijital platformlardan destek alınması adeta gerekli hale gelmiştir. Kendisiyle görüşme yapıldığında kullanıcı; “ben Fransa’da bir İngilizce kursunda çocuklara İngilizce öğretiyorum. Dijital ortamlardan destek almadan dil öğrenimi artık çok zor. Bence dijital platformlar ve etkileşimli ortam dil öğrenimini kuvvetlendiriyor.” Bu ifadeler üzerine, kendisine fiziki ortamda dil öğrenimine göre dijital platformların tercih edilmesi hakkında ne düşündüğü sorulduğunda; “ben karşı değilim. Herkes kendisini için en uygun ortamda eğitim almalı. Bazı kişiler sınıf eğitimi için uygun değil. Bu nedenle dijital platformların eğitimde fırsat eşitliği getirdiğini düşünüyorum. Evet zaman içinde fiziki eğitim son bulabilir. Ancak iyi bir eğitimci online platformlardan da eğitim vermeye devam edebilir. Süreç ve zamana uyumlu davranmalıyız.” Buradan da anlaşılacağı üzere bir eğitimci bile artık dijital platformların fiziki eğitimi destekleyici ya da yerine geçebilen bir konumda olduğunun farkındadır. Zaman içinde değişen durumlara adapte olan öğretmenlerin de online platformlarda ders verme olasılığı gündeme gelebilecektir.

This video is very useful to students like me..We can develop our own vocabulary very well... It's a convenience to improve our writing and speaking..As I am a ordinary level student in Sri Lanka,I learnt some new words by watching this video.

77 Reply

Sri Lanka'lı bir kullanıcı da bu videolar sayesinde İngilizce'sinin önemli düzeyde geliştiğini belirtmiştir. Kendisi ile yapılan derinlemesine görüşmede; "Bence artık okulda aldığımız İngilizce eğitimi yeterli değil. Ben 16 yaşındayım ve Youtube sayesinde İngilizce'mi önemli ölçüde geliştirdim. Böyle imkanlardan faydalanmamız gerekiyor. Okulda bazen sıkılıyorum ve dinlemek istemiyorum. Ancak Youtube çok eğlenceli ve sıkılmadan öğreniyorum." Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere yeni nesil dijital ortamlara doğduğu ve oralarından daha fazla vakit geçirdiği için öğrenmek için de bu tarz ortamları daha fazla tercih etmektedir. Fiziki ortamlarda eğitim her birey için uygun olmayabilir. Ancak Youtube gibi etkileşimli dijital ortamlarda kişiye uygun seçenekler bulmak mümkündür. Böylece çok sıkıcı ya da zor olan herhangi bir şey bile bireyler için eğlenceli hale gelebilmektedir.

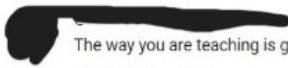
I'm 14 years old i know some english only keep watching this videos i want to improve my english hahaha!!!!

42 Reply

14 yaşında olduğunu ve yalnızca video izleyerek İngilizce'sini geliştirdiğini yorumda ifade etmiş olan bu kullanıcı özellikle bu yaş grubunun öğrenme biçimini özetlemektedir. Düşüncelerini şu ifadelerle ortaya koymuştur; "Ben zaten Youtube'da video izlemeyi çok seviyorum. Sonra oynadığım oyunlarda İngilizce'm yeterli olmadığı için pek şeyi anlamadığımı fark ettim. Youtube'da da böyle eğlenceli dil öğreten videoları görünce, izlemeye başladım. Hem eğleniyorum hem de gün geçtikçe daha fazla öğreniyorum. Oyunlarda İngilizce pratik yapma şansım da oluyor. Böylece İngilizce'mi geliştirmeye devam edebiliyorum." Küreselleşmenin ve internetin etkisi ile bireylerin birbirlerine ulaşım iletişim kurması kolaylaşmıştır. Ortak dil de İngilizce olduğu için her platformda bireyler pratik yapma şansı elde edebilmektedir. Bu yorumdan da anlaşılacağı üzere kişi yalnızca video izleyip oyun oynayarak bile yabancı dil öğrenip geliştirebilmektedir.

2. At the Restaurant Conversation

Video için 2,405 yorum yapılmıştır. Yapılan yorumların hepsi olumludur. Yorumlar arasından çalışma ile ilişkili olanlar seçilmiş ve yorum sahipleri ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

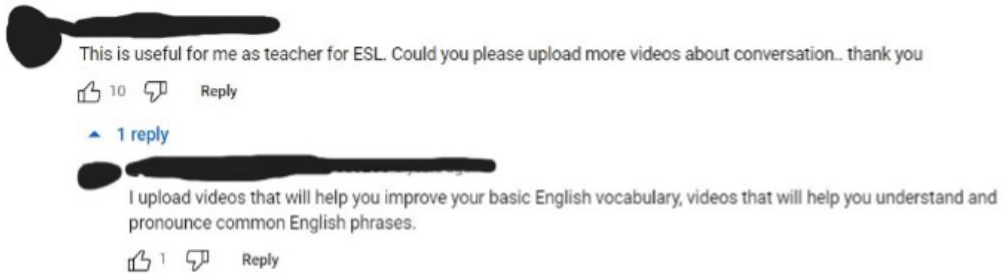

The way you are teaching is great. I am speechless i hope soon i will be able to talk in english. Thanks for this wonderful effort.

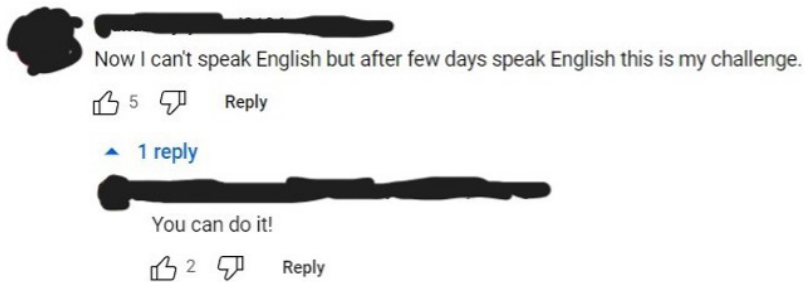
4 Reply

Bu yorumu yapan kullanıcı videoların öğreticiliğini harika olarak değerlendirmiştir. Aynı zamanda bundan 4 yıl önce yapmış olduğu bu yorumda yakında bu videolar sayesinde konuşabileceğini umduğunu da eklemiştir.

Kendisiyle yapılan derinlemesine görüşmede geçen 4 yıl boyunca İngilizce'yi bu tarz videolar aracılığıyla öğrenmeye devam edip etmediğini ve bugün geldiği noktayı değerlendirmesi istenmiştir; “Kesinlikle geçen zamanda Youtube aracılığıyla video izleyerek İngilizce öğrenmeye devam ettim. Aynı zamanda bir bursla İngiltere'ye gitme şansım oldu ve yalnızca video izleyip kendi kendime konuşmaya çalışmanın faydalarını gördüm. Bugün Intermediate seviyesinde İngilizce konuşabiliyorum. Dijital dünya bence bizler için önemli fırsatlar sunuyor. Bunları mutlaka değerlendirmemiz gerekiyor.” Bu yorumdan da anlaşılacağı üzere kullanıcı izlediği videolardan olumlu yönde faydalanmıştır. Bugün doğru kullanıldığında dijitalleşme bireylere önemli fırsatlar sunabilmektedir.

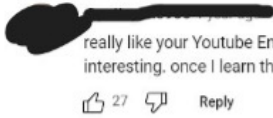
Bu yorumları yapan iki kişide fiziki İngilizce öğretmenleridir. Her ikisi de yorumlarında birbirilerini destekleyerek bu videoların İngilizce öğrenimindeki faydalarını belirtmişlerdir. Özellikle ikinci yorumda anlama ve telaffuz konusunda video izlemenin önemini ortaya koymuştur. Her iki kullanıcı ile de yapılan derinlemesine görüşmede ikisi de bu tarz videoları eğitimlerinde çok fazla kullandıklarını belirtmişlerdir. İlk kullanıcı düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir; “10 yıldır yabancılara İngilizce öğretiyorum. En önemli saptamam Youtube gibi kanalların ortaya çıkması dil öğrenimini kolaylaştırmaktadır. Bu şekilde etkileşimli platformlar böyle yaygın değilken insanlar İngilizce öğrenirken daha fazla zorlanıyordu. Ama bugün fiziki ortamlarda bile bu tarz videolardan faydalanıyoruz.” Kendisine zaman içinde fiziki öğretimin son bularak yalnızca dijital platformların öne çıkıp çıkmayacağı ile ilgili görüşü sorulduğunda; “Mutlaka zaman içinde çok daha fazla değişiklik olacaktır. Ama bence ikisinin de yeri ayrı. Yüz yüze öğrenimin yerinin değişeceğine çok inanmıyorum. Bizlerin kendimizi sürekli geliştirip yenilikleri fiziki derslerimize adapte etmemiz gerekiyor.” İkinci kullanıcı ise ilk kullanıcı ile benzer yanıtlar vermiştir. Buradan anlaşılacağı üzere yenilikleri takip eden eğitimcilerin daha başarılı olacağı belirtilmektedir.

4 yıl önce videonun altına yorum yapmış olan bir kullanıcı İngilizce konuşamadığını ama yakın zamanda konuşmak için çaba harcadığını belirtmiştir. Bu yorumuna bir başka kullanıcı da yapabilirsiniz! Şeklinde yanıt vermiştir. Geçende zamanda İngilizce konuşmayı hedefleyen kullanıcının gelişimini öğrenebilmek için yapılan derinlemesine görüşmede; “hala video izlemeye devam ediyorum. Maalesef çok iyi konuşamıyorum hala ama daha iyi anlayabiliyorum. Bence pratik olmadan sadece video izleyerek de olmuyor. Benim pratik şansım olmadı. O yüzden çok ilerleyemedim. Belli bir seviyeye geldim ve dilim o seviyede kaldı. Ancak zaman için pratik şansım olursa belki daha hızlı ilerleyebilirim diye düşünüyorum” demiştir. Dolayısıyla pratik olmadan yalnızca video izleyerek de belli bir seviyeye gelinebileceği önemli bir saptamadır. Diğer yandan herhangi bir kursa gitmeden ve maddi bir külfete katlanmadan yalnızca videolar sayesinde gelişme kaydeden bir bireyde pratik konuşma platformlarında konuşmasını da destekleyebilir.

3. Family Life- English Conversations

Bu video 923 kişi tarafından izlenmiştir. İzleyenler arasında videoya olumsuz yorum yapan yoktur. Aşağıdaki yorumlar haricinde tüm yorumlar genel olarak birbirine benzemektedir.

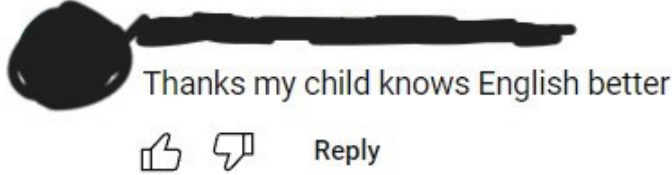

Videoları çok beğendiğini ve videolardan çok fazla faydalandığını söyleyen bu kullanıcı düzenli olarak paylaşılan yeni videoları da izleyerek İngilizce’sini geliştirdiğini belirtmiştir. Kendisi ile yapılan derinlemesine görüşmede; “Bu Youtube kanalı bence diğerlerinden farklı. İngilizce’yi çizgi film gibi eğlenceli bir animasyona dönüştürmüşler. Bu şekilde gündelik yaşamda İngilizce’yi nasıl kullanacağımızı anlatıyorlar. Bence çocuklar için gibi görünüyor ama ben 18 yaşındayım ve bu videolardan çok faydalaniyorum. Özellikle gündelik yaşamda kullanılan kalıpları öğreniyorum. Yıllarca öğrenim hayatımda İngilizce dersi aldım ama konuşacak seviyeye gelemedim. Videolar sayesinde kendi kendime de pratik yaparak önemli düzeyde rol kat ettiğimi düşünüyorum.” Bu yorumda diğer yorumları destekleyici niteliktedir. Dijital ortamın öğreticiliğine vurgu yapmaktadır.

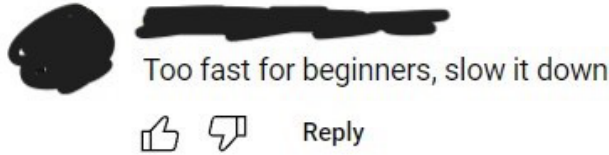

Bu kullanıcı da özellikle videolar sayesinde İngilizce’de anlaşılması zor konular arasında yer alan “phrasal verbs”e vurgu yaparak, videolar sayesinde bu açıdan geliştiğini ve gündelik yaşama dair kelimelerini güçlendirdiğini belirtmiştir.

Yapılan derinlemesine görüşmede, “bence İngilizce’ye hakim olmak ve gündelik yaşamda anadil seviyesine yaklaşmak için “phrasal verb” kullanmak gerekiyor. Ancak bu konu çok zor ve ancak bir diyalog/konu içinde daha iyi anlaşılabilir. Bu Youtube kanalı tüm diyalog videolarında çok fazla phrasal verb kullanıyor ve böylece nerede kullanmamız gerektiğini anlamamıza yardımcı oluyor.” Bu yorum ve görüşme İngilizce’nin belli bir konusuna göndermek yapması açısından önemlidir.

Bir başka kullanıcıda çocuklarının daha iyi İngilizce öğrendiğini yorumunda belirtmiştir. Yapılan derinlemesine görüşmede, “biri 6 diğeri 12 iki çocuğum var. Okulda da İngilizce dersi alıyorlar. Ancak Youtube’da bu tarz diyalog videoları izlemeye başladıklarından beri, konuşma konusunda çok hevesliler. Öğretmenleri de bu videoların faydalı olduğunu söyledi. Biz çok memnunuz. Ekstra bir maliyete, kursa ve öğretmene gerek kalmadan evde çocuklarımız İngilizcelerini geliştirebiliyorlar.” Bu ifadeler de diğer benzer görüşleri destekler niteliktedir. Bugün pek çok çocuk ya da yetişkin Youtube gibi etkileşimli öğrenme araçları sayesinde fiziki ortama kıyasla daha fazla bilgi edinmektedir.

Yorumlardan birinde diğerlerinden farklı olarak videodaki konuşmaların yeni başlayanlar için çok hızlı olduğunu ve daha yavaş konuşulması gerektiği belirtilmiştir. Bu yorum diğerlerinden farklıdır. Buna karşılık kullanıcı; “benim İngilizcem iyi ve ben videodaki konuşmaları anlayabiliyorum. Ancak genel olarak bence konuşma hızlı. Kendi kişisel yorumumu eklemek istedim.” Buradan da anlaşılacağı üzere bireyler için her ne kadar Youtube videoları dil öğreniminde faydalı olsa da bu tarz handikaplar sorun olabilir. Kullanıcıların yorumlarını Youtube kanal sahiplerinin ne derece dikkate alıp almadıkları ise kesin değildir. Bu durumda bu videolardan belli seviyede olan kişiler faydalanabilecektir.

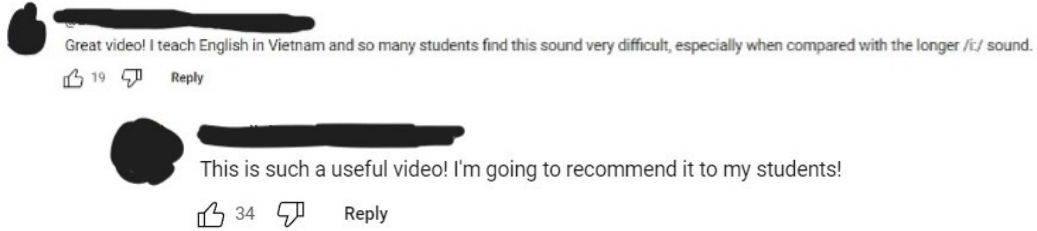
BBC Learning English

5,65 milyon kullanıcının abone olduğu bu Youtube kanalının en fazla izlenen 3 videosu seçilmiştir.

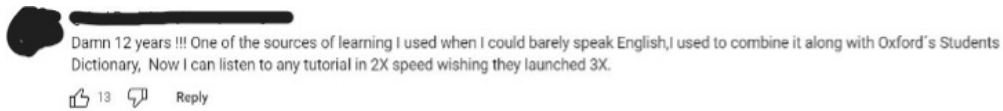
Bunlardan ilki 3M kişinin izlediği “English Pronunciation 🗨 Short vowel / / in ‘kit’, ‘bid’ & ‘him’” ikincisi 3M kişinin izlediği “Improving your memory 🎧 6 Minute English” ve üçüncüsü de 2.2M kişinin izlediği “BOX SET: 6 Minute English - 'All About Language' English mega-class! One hour of new vocabulary!” şeklindedir.

1. English Pronunciation 🗨 Short vowel / / in ‘kit’, ‘bid’ & ‘him’

Bu videoyu 3M kişi izlediği halde yalnızca 198 kişi yorum yapmıştır. Yorum yapanların 25 tanesi açık bir şekilde öğretmen olduğunu ve kendi dersleri için videoyu kullandığını belirtmiştir. Tüm yorumlar olumludur ve ayrıntılı bir şekilde görüş belirtilmiştir. Yorumlar arasında farklı, öne çıkan ve çalışma için gerekli bilgiyi sağlayabilecek olanlar seçilerek ilgili kişilerle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

Yorumlardan ilki İngilizce’de böyle önemli ve zor bir telaffuzun BBC tarafından paylaşılmasının önemi üzerindedir. Bu yoruma yanıt veren bir başka kişi videonun faydalı olduğunu ve öğrencilerine videoyu önerdiğini eklemiştir. Öğretmen olduğunu anladığımız kullanıcılar “eğitimlerimde video kullanacağım zaman mutlaka BBC tercih ediyorum. Bence en doğru yerden öğrenmek ve öğretmek gerekiyor. BBC videoları gerçekten çok öğretici ve diğerlerinden farklı. Hepsi birbirinden faydalı. Bugün Youtube sayesinde bunlara ulaşabilmek çok değerli.” Diğer kullanıcı da “zaman içinde dijital platformların dil öğrenim ve öğretimi için daha fazla kullanılacağını düşünüyorum. Çünkü defalarca aynı ton ve biçimde tekrar dinleme şansı var. Yüz yüze eğitim de bir şekilde devam edebilir. Ancak dijital ortamlardan destek alınmadan bugün dil eğitiminin olabileceğini düşünmüyorum.” Öğretmenlerin dahi dijital platformlarda dil öğrenimini desteklediği bugünün toplumlarında zaman içinde dijital platformların çok daha aktif kullanılacağını söylemek yanlış olmaz.

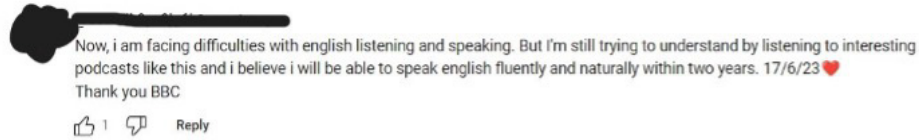

12 yıldır İngilizce öğrendiğini söyleyen ve hiç bir şekilde konuşamadığını ekleyen bu kullanıcı, dijital platformlardan destek alamaya başladığından beri çok hızlı ilerleme kaydettiğini belirtmiştir. Burada önemli olan bu tarz platformların bireye tekrar dinleme ve istediği kadar aynı şekilde tekrar etme şansı sunduğunu da eklemiştir. Bu kullanıcı görüşmede “Youtube videolarının en büyük avantajı defalarca izleme fırsatı sunmasıdır.

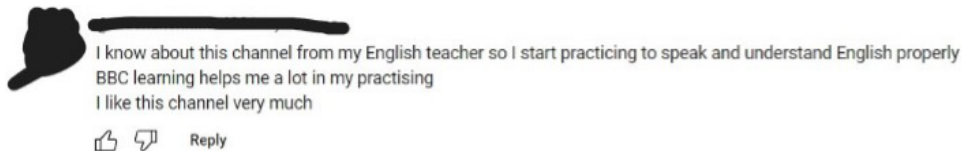
Böylece kişi zorlandığı bir konuyu defalarca tekrar etme şansını elde etmektedir. Yıllarca İngilizce konuşabilmek için uğraştım. Ancak yeterli donanımı ve birikimi elde etmeden konuşmak mümkün değilmiş. Zamanla videoları düzenli izleyip eksik olduğum konularda tekrarı arttırdığımda çok daha hızlı ve iyi öğrendiğimi fark ettim. Bugün İngilizce konuşabiliyorum. Belki seviyem istediğim kadar iyi değil. Ancak zaman içinde çok daha iyi olacağına eminim. Çünkü yöntemi buldum.” Bu ifadeler yapılan pek çok yorumu desteklediği gibi aynı zamanda dijital platformların faydaları hakkında da oldukça kapsamlı bilgi vermektedir.

2. Improving your memory 🌐 6 Minute English

Videoya 735 yorum yapılmıştır. Yapılan yorumların hepsi olumludur. Videoların aşağıda seçilenler dışında kalanı Youtube kanalına teşekkür ve videonun faydalı olduğunu vurgulamaktadır. Benzer yorumların dışında aşağıda farklı ve çalışmanın genel yapısına uygun olanlar seçilmiştir.

Bu yorumda kullanıcı kendi yaşadığı süreci yorumunu güncelleyip tarih atarak açık bir şekilde ortaya koymuştur. İlk zamanlar İngilizce’de özellikle sorun yaşadığı konuşma ve dinleme kısımlarını ifade edip 2 yıl boyunca Youtube’dan özellikle de BBC kanalından destek alarak önemli ölçüde gelişme kaydetmiştir. Yaşadıklarını şu ifadelerle ortaya koymaktadır; “İngilizce’nin dinleme ve konuşma kısmı en zoru bence. Ben de çok uzun yıllar eğitim almış kurslara gitmiş biri olarak bir türlü halledemiyordum. Ancak Youtube’daki BBC kanalı bana çok yardımcı oldu. Haftalık program yaptım ve bu işi ciddiye aldım. Boş vakitlerde video izlenerek İngilizce öğrenilmez. Bunu ciddiye almak ve belli bir zaman dilimini ayırmak gerekli. Bu şekilde çaba harcayan ve planlı hareket eden herkes bence kolaylıkla İngilizce öğrenebilir. Bugün çok sayıda platform var. En doğrusunu öğrenmek için BBC’nin en doğru yer olduğunu düşünüyorum.” Görüldüğü üzere dijital ortamlarda dil öğrenirken de yine belli bir planı takip etmek ve süreci düzenli bir şekilde deneyimlemek oldukça önemlidir. Kişinin yalnızca anlık ve düzensiz yaptığı çalışmalar sonucunda istediğine ulaşması kolay değildir. Kısa sürede dili öğrenebilmek için plan yapmak ve buna uymak gerekmektedir.

BBC Youtube kanalı sayesinde İngilizce'yi anlama ve konuşma konusunda rahatladığını ve daha başarılı olduğunu belirten bu kullanıcı, BBC'nin İngilizce pratik konusunda çok destekleyici ve yardımcı olduğunu ifade etmiştir. İfadelerini şu cümlelerle desteklemiştir; “ Bence bugün İngilizce'yi geliştirmek isteyen bir kişiye BBC yeterli gelecektir. Hiç bir şey bilmeyen biri bile zaman içinde ilerleyişi karşısında şaşıracaktır. Çünkü BBC hem güvenilir hem de en iyi platform bence. Bugün Youtube aracılığıyla dünyaya İngilizce öğretmeye çalışmaları oldukça değerli. Ben çok destek aldım hala da almaya devam ediyorum. Gündelik yaşam pratiğimi gün geçtikçe geliştiriyorum. Mutlaka herkes için faydalı olacaktır.” BBC'nin marka olarak da öne çıkması ve bireye güven vermesi dil öğrenimine de önemli katkılar sağlamaktadır.

I am so poor in english, but everything has been chaged now. I spent a lot of time in english. I can listening, speaking, and writing in english now. I am happy with BBC Learning English. Thank you so much.

20

Reply

İngilizce konusunda zayıf olduğunu, öğrenimi için çok çaba harcadığını ancak BBC sayesinde İngilizcesini geliştirdiğini belirten kullanıcı BBC'ye teşekkür etmiştir. Yaşadığı deneyimi ve düşüncelerini şu ifadelerle ortaya koymuştur; “İngilizce öğrenmek benim için her zaman çok önemliydi ve bunun için çok zaman harcadım. Ancak kolay olmadı, hatta çoğunlukla çabalarımın karşılığını da alamadım. Zaman içinde Youtube'da BBC'nin videolarını keşfettiğimde hemen izlemeye başladım. Mucize olmayacağını biliyordum. Videoları da uzun zamandır izliyorum. Hatta anlamadığım zamanlarda defalarca izliyorum. Bugün önemli seviyede geliştiğimin farkındayım. Hala gelişime ve zamana ihtiyacım olduğunu biliyorum. Geldiğim bu nokta bile benim içimn heyecan verici ve kutlamaya değer.” Yine pek çok yoruma benzer şekilde uzun süre uğraşmış ve İngilizce'sini istediği seviyeye getirememiş bir kullanıcı BBC ile yaşadığı gelişmeyi samimi bir şekilde dile getirmiştir. Bütün bu yorumlar dijital platformlar sayesinde bireylerin dil öğrenimde önemli atılımlar gerçekleştirdiğinin örnekleridir.

3. BOX SET: 6 Minute English - 'All About Language' English mega-class! One hour of new vocabulary!

Bu videoya 496 yorum yapılmıştır. Ancak yapılan yorumların çoğu teşekkür ve videonun faydalı olduğunu belirtmiş olup birbirine benzemektedir. Aşağıda diğer yorumlardan farklı görülenler seçilmiştir.

They really helps to improve my ielts listening really LOVE IT 🥰

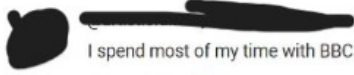

10

Reply

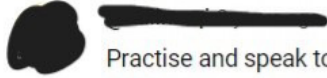
Yorum yapan bu kullanıcı IELTS sınavının listening (dinleme) kısmının hazırlığını BBC Youtube videoları ile yaptığını belirtmiştir. Görüşmedeki ifadeleri ise; “IELTS sınavına 5 ay önce girdim ve ortalama 6 ay BBC ile listening kısmına çalıştım. IELTS’in en çok zorlayan kısımlarından biri listenindir ve ben 7 aldım. Oldukça memnun olduğum bir sonuç oldu. Kulak dolgunluğunu ve telaffuzları anlama kapasitemi arttırdı. Bence bu videolar çok faydalı. Herkes faydalanabilir.” Bu ifadeler sınav hazırlığında dijital ortamların sağladığı faydayı açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

I spend most of my time with BBC learning English ... It Excellent and clear explanation of everything ... Thank you BBC.

👍 2 🗨️ Reply

İngilizcesini geliştirme ve öğrenme sürecinde BBC videolarını tercih ettiğini söyleyen bir başka kullanıcı bu videoların oldukça faydalı ve anlaşılmasının rahat olduğunu da belirtmiştir. Deneyimini şu ifadelerle ortaya koymuştur; “BBC benim İngilizce geliştirme sürecimde çok faydalı oldu. İngiliz İngilizcesini anlamakta zorluk çekiyordum. Okulda hep Amerikan İngilizcesi öğrenmişim. Ancak BBC sayesinde şu an İngilizleri de çok rahat anlayabiliyorum. Pek çok kelimenin doğru telaffuzunu öğrendim. Gündelik yaşamda kullanılabilecek yeni kalıpları da öğrendim.” Buradan da anlaşılacağı üzere BBC videoları sayesinde İngilizcesini geliştirebilen bu kullanıcı bu ortamın dil öğreniminde faydalı olduğunu düşünmektedir.

Practise and speak to real people is the real key.

👍 11 🗨️ Reply

▼ 1 reply

Bu yorum diğerlerinden farklı olarak dil konusunda pratik ve gerçek insanlarla konuşmak gerektiğini belirtmektedir. Bu kişinin ifadeleri de şu şekildedir; “Bence bu videolar faydalı olabilir, ancak bir yere kadar. Sonrasında konuşabilmek için gerçek yaşamda İngilizce bilen kişiler gerekmektedir. Pratik şansı olmayan kişi yalnızca video izleyerek bence İngilizce öğrenemez.” Buna karşılık kullanıcıya bireylerin kendi kendine bile pratik yaptığı ya da online ortamlarda arkadaşlar bularak onlarla konuştukları ile ilgili düşünceleri sorulduğunda; “sanırım ben biraz eski kafalıyım. Bence yüz yüze iletişim kadar etkili olamaz. Ama yeni jenerasyon tabi bu şekilde belki kendini geliştirebilir. Benim de çevremde böyle kişiler var. Bu durum biraz yaş, tercih ve bireyin genel yaklaşımı ile ilgili sanırım.”

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sanal etnografi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen bu araştırmada 3 farklı YouTube kanalının en fazla izlenen videoları ve videolara yapılan kullanıcı yorumları 2 ay boyunca ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Bu inceleme esnasında önemli bulgular elde edilmiş ve bulgular kısmında ayrıntılı bir şekilde hepsi irdelenmiştir.

Dünya üzerinde değişen ve gelişen teknolojiler her alanda etkili olduğu gibi eğitim alanında da etkili olmuştur. Bu çalışmanın sonuçları da bunu destekler niteliktedir. Youtube'un dil öğrenme konusunda giderek daha hayati bir konuma geldiği de açıktır. Aynı zamanda dil öğreniminin geleceği, geleneksel yüz yüze eğitimden dijital alternatiflere doğru bir dönüşme sürecine girmiştir. Bu dönüşüm ekonomik hususlar, erişilebilirlik ve algılanan faydalar dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Özellikle dünya üzerinde çeşitli ülkelerde yaşayan kullanıcılar Youtube gibi platformlarda mevcut olan ücretsiz veya uygun fiyatlı kaynakların bolluğu nedeniyle dijital dil öğrenimi daha ekonomik olarak görülmektedir. Öğrenciler, geleneksel sınıf ortamlarından kaynaklanan mali yük olmadan yüksek kaliteli eğitim içeriğine erişebilirler. Diğer yandan, dijital dil öğrenimi, farklı coğrafi konumlardaki bireylerin öğrenim materyallerine istedikleri zaman erişmelerine olanak tanıyan benzersiz bir erişilebilirlik sunmaktadır. Bu kapsayıcılık dil eğitiminin kapsamını genişletmektedir. Çalışmada da araştırma kapsamında görüşülen kullanıcılar; kendi hızını ayarlama, etkileşimli öğrenme ve bireysel ihtiyaçlarına ve ilgi alanlarına uygun belirli içeriği seçebilme yeteneği dahil olmak üzere dijital platformların faydalarını vurgulamışlardır.

Özetle; Eğitim kurumları ve dil öğretmenleri, dil eğitiminin gelişen manzarasını tanımalı ve dijital platformları kendi öğretim metodolojilerine entegre etmeyi düşünmelidir. Bu değişim, dil öğrenme programlarının etkinliğini ve erişimini artırabilecektir. Hem amatör hem de profesyonel içerik oluşturucular, dijital platformlarda dil öğrenme ekosistemine katkıda bulunma fırsatına sahiptir. Bulgular ilgi çekici, doğru ve pedagojik açıdan sağlam içerik oluşturmanın önemini vurgulamaktadır. Eğitim sürecindeki tüm karar alıcılar-vericiler dijital platformların dil eğitimindeki rolünü kabul etmeli ve öğrenciler için kalite ve erişilebilirliği sağlamak amacıyla bu kaynakları desteklemenin ve düzenlemenin yollarını araştırmalıdır. Dijital uçurumu kapatmak ve tüm sosyo-ekonomik kökenden gelen öğrencilerin dijital dil öğrenme kaynaklarına erişebilmesini sağlamak için çaba gösterilmelidir. Bunun temelinde de internet bağlantısına sahip olmak bulunmaktadır. Bu araştırma, geleceğin eğitim platformları ve öğrencilerin bireysel tercihleri açısından bir perspektif sunmuştur. Gelecekteki araştırmalar, dijital dil öğrenme platformlarında en etkili olan belirli stratejileri ve içerik türlerini daha derinlemesine inceleyebilir. Ek olarak, boylamsal çalışmalar dijital dil öğreniminin yeterlilik ve akıcılık üzerindeki uzun vadeli etkisini değerlendirebilir.

Sonuç olarak, bu sanal etnografi çalışması, dijital platformların yabancı dil öğrenimini desteklemede artan önemini vurgulamaktadır. Bulgular, ekonomik, erişilebilir ve faydalı doğaları nedeniyle dil eğitimi ortamında dijital alternatiflere doğru bir kayma olduğunu göstermektedir. Bu gelişen alanda ilerlerken, eğitimcilerin, içerik yaratıcılarının ve araştırmacıların 21. yüzyılda dil öğrenimine yönelik dijital fırsatların tüm potansiyelinden yararlanmak için işbirliği yapması çok önemlidir.

KAYNAKÇA

- Chen, L., & Lin, Y. (2019). Exploring the relationship between YouTube use and foreign language learning motivation. *Computers & Education*, 135, 1-11.
- Hine, C. (2000). *Virtual ethnography*. SAGE Publications.
- Lee, H. (2020). Authenticity in Online Language Learning: A YouTube Perspective. *ReCALL*, 32(3), 330-348.
- Markham, A. N. (2012). Ethnography in the digital internet era: From fields to flows, descriptions to interventions. *Journal of Contemporary Ethnography*, 41(3), 287-312.
- Markham, A. N. (2013). Fieldwork in social media: What would Malinowski do? *Qualitative Research in Psychology*, 10(4), 325-341.
- Pang, L. (2018). YouTube in English Language Teaching and Learning: A Literature Review. *English Language Teaching*, 11(5), 52-63.
- Statista. (2021). Number of logged-in YouTube viewers worldwide from 2017 to 2021. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/805400/number-of-youtube-viewers-worldwide/#:~:text=As%20of%20the%20second%20quarter,second%20quarter%20of%202021%20%2D%2D%20and>
- Wang, Y. (2019). A critical analysis of the uses of YouTube for learning a foreign language. *Language Learning & Technology*, 23(1), 1-20.
- Xie, X., & Derakhshan, A. (2020). Investigating the role of YouTube in language learning: A comprehensive review of literature. *Computer Assisted Language Learning*, 1-27.

YENİ MEDYA ÇAĞINDA BAĞIMLILIK VE HASTALIK KONUSUNDA YENİ KAVRAMLAR: TÜRKİYE'DEKİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR ÜZERİNE BİR LİTERATÜR TARAMASI

Ali Çağlar Karabıyık*

*Öğr. Gör., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Rektörlük,
ackarabiyik@nku.edu.tr

ÖZET

Geleneksel kitle iletişim araçlarının işlev ve kullanım pratiklerinin, bilgisayar ve internet teknolojisinin imkanları ile yakınsaması yeni medya çağını başlatmıştır. Sosyal ve etkileşimli ağların yükselişiyle içerik üreten birey etkili bir konuma gelmiştir. Sosyal medyanın toplumsal hayatın neredeyse her alanını kuşatması, medya ve iletişim çalışmalarında sosyal medya bağımlılığı, kullanım alışkanlıkları, mahremiyet, gözetim gibi konulara ilişkin araştırmaların artmasına yol açmıştır. Sosyal medya ve dijital teknolojilerin bağımlılık boyutları araştırılırken, uygulama kullanımı ve içerik tüketiminin yol açtığı olumsuzluklar ise dijital çağın yeni hastalıkları olarak görülmektedir. Bu hastalıkları tanımlamaya ve açıklamaya yönelik photolurking, cyberchondria gibi yeni kavramlar türetilmektedir. Bu olgu, patolojik boyutu nedeniyle sosyal bilimcilerin yanı sıra sağlık bilimcilerin de ilgi alanına girmektedir. Dolayısıyla akademik tartışmalarda konu hem eğitimsel (örn. medya okuryazarlığı), hem de tıbbi (örn. ilaç tedavisi) açıdan ele alınmaktadır. Bu makale bir yandan yeni bağımlılık ve hastalık kavramlarını detaylı olarak açıklamayı, diğer yandan Türkiye’de yapılan çalışmaları değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: yeni medya, dijital çağ, bağımlılık, dijital hastalık, Türkiye

NEW CONCEPTS ON DEPENDENCY AND DISEASE IN THE NEW MEDIA AGE: A LITERATURE REVIEW ON ACADEMIC RESEARCH IN TURKEY

Ali Çağlar Karabıyık

****Öğr. Gör., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Rektörlük,
ackarabiyik@nku.edu.tr**

ABSTRACT

The convergence of the functions and usage practices of traditional mass media with the possibilities of computer and internet technology has launched the new media age. Rising of social and interactive networks, the individual who produces content has come to an influential position. The fact that social media covers almost every aspect of social life has led to an increase in research on topics such as social media addiction, usage habits, privacy, and surveillance in media and communication studies. While investigating the dependency/addiction dimensions of social media and digital technologies, the negative effects of application usage and content consumption are considered as the new diseases of the digital age. New concepts such as photolurking, cyberchondria, etc. are derived to describe and explain these diseases. Due to its pathological dimension, this phenomenon is of interest to health scientists as well as social scientists. Therefore, the issue is addressed from both educational (e.g. media literacy) and medical (e.g. drug therapy) perspectives in academic discussions. This paper aims to explain the new concepts of dependency, addiction, and disease in detail, on the one hand, and to evaluate the studies conducted in Turkey, on the other hand.

Keywords: new media, digital age, dependency, Digital Disease, Türkiye

GİRİŞ

Dijital teknolojilerin gelişmesi ve geleneksel kitle iletişim araçlarının yeni medya çatısı altında y  ndeşmesi medyanın birey, toplum ve kültür üzerinde yeni ve farklı etkilerinin ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. “Kişisel bilgisayar, tablet ve cep telefonlarının da dahil olduğu yeni teknolojilerin ve sanal iletişimin artan kullanımı, bireylerin günlük alışkanlıklarında ve davranışlarında değişikliklere neden olmaktadır” (King vd., 2013: 140). Yeni medyanın gündelik hayat pratiklerini kolaylaştıracı, hızlandırıcı etkilerinin yanı sıra; sosyal medya bağımlılığı veya akıllı telefondan mahrum kalma korkusu gibi, çeşitli “yeni” rahatsızlıklar ürettiği görülmektedir. Kitle iletişiminde etki araştırmaları ve ilerleyen yıllarda genel anlamda teknoloji/medya bağımlılığı üzerinde yapılan araştırmalarla bu konu güncelliğini korumaktadır.

Bu çalışmada öncelikle medya etki araştırmaları bağlamında yeni medya, bağımlılık ve hastalık ilişkisi ele alınmıştır. Buna paralel olarak yeni medya çağında bağımlılık ve hastalık konusundaki yeni kavramlar açıklanmıştır. Sonrasında DergiPark platformunda literatür taraması gerçekleştirilerek bu kavramlara ilişkin Türkiye’deki akademik ilgi düzeyi ortaya konulmuştur.

Medya Etki Araştırmaları

Kitle iletişimi ve kitle iletişim ara larındın birey ve toplumun yanı sıra kültür, sanat, spor, sağlık, politika gibi alanlarla olan ilişkisi, iletişim bilimlerinin temel çalışma alanıdır. Medya ve iletişim araştırmalarının en belirgin özelliği ise kitle iletişim ara larındın etkileri üzerine yoğunlaşmasıdır. Özellikle “kitle iletişimi kuramcılığının çoğu, belki de birçoğu etki sorusu ile ilgilenmiştir” (McQuail ve Windahl, 2005: 79). Mutlu’ya (2005: 61) göre, iletişimin çeşitli disiplinlerin buluştuğu, zaman zaman kesiştiği bir entelektüel alan olmaktan çıkıp, özerk bir disiplin olmaya doğru yol almasında, “etki” sorunsalını eksenine alan araştırmalarda geliştirilen kuramsal kavramların (  rneğin iletişim disiplininin çatısını oluşturan iki aşamalı akış, eşik bekçiliği, gündem koyma ve saptama, suskunluk sarmalı gibi kavram ve hipotezler) katkısı büyüktür.

McQuail (2010), kitle iletişim etki araştırmaları ve kuramlarının gelişimini dört evrede ele almaktadır. Buna göre, Birinci Evre: Çok güçlü medya dönemidir. 1930’ların sonuna kadar olan dönemi kapsayan bu evrede kitle iletişiminin toplum ve insanlar üzerinde olağanüstü etkileri olduğu düşüncesi hakimdir. İkinci Evre: Güçlü medya kuramının teste tabi tutulmasıdır. Kabaca 1940-1960’ların başını kapsayan bu dönemde kitle iletişim ara larındın birey ve toplum üzerinde sınırlı etkileri olduğu ve etkilerin bireysel farklılıklara dayandığı görüşü etkilidir.

Üçüncü Evre: Güçlü medyanın yeniden keşfedilmesi dönemidir. 1960-1980 arasını kapsayan üçüncü evrede, medyanın gücüne dair önceki hipotezlere ek olarak sosyolojik bakış açısı ve eleştirel araştırma geleneği önem kazanmıştır. Dördüncü Evre: Medya etkilerinin tartışılması dönemidir. 1970'lerin sonundan itibaren başlayan iletişim çalışmaları genellikle, "toplumsal inşacılık" (bkz. Tuchman, 1978) yaklaşımıyla karakterize edilmektedir. 1980'ler ve 1990'ların başlarındaki araştırmalar (özellikle öne çıkarma ve çerçeveleme), kitle iletişim araçlarının potansiyel olarak güçlü davranışsal etkileri olabileceğini, ancak bu etkilerin izleyicilerin eğilimleri, zihinlerindeki şemalar ve diğer karakter özelliklerine bağlı olduğunu göstermektedir (Scheufele ve Tewksbury, 2007; Scheufele, 1999).

1970'lerin başından itibaren, medyanın yeniden güçlü etkilerinin gündeme gelmesiyle birlikte medya kullanım oranları, medya kullanım alışkanlıkları ve bağımlılık konularının üzerinde daha fazla durulmaya başlanmıştır. Özellikle dönemin popüler kitle iletişim aracı olan televizyon bağlamında, içerik ve izleyici alışkanlıklarına ilişkin çalışmalar artmıştır. Ayrıca Gerbner'in çalışmalarında görüldüğü üzere, medya etkilerine bağlı şiddet, yalnızlaşma vs. gibi olumsuz davranışsal durumlar araştırılmıştır. Dolayısıyla kronolojik olarak bakıldığında, Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı (Uses and Gratifications Theory, Katz, Blumler, & Gurevitch, 1973), Suskunluk Sarmalı (Spiral of Silence, Noelle-Neumann, 1974), Bilgi Gediği Hipotezi (Knowledge Gap Hypothesis, Donohue, Tichenor, & Olien 1975), Medya Bağımlılığı Kuramı (Media Dependency Theory, Ball-Rokeach & DeFleur, 1976), Kültürel Göstergeler / Ekme Kuramı (Cultural Indicators / Cultivation Theory, Gerbner vd. 1979), Kullanımlar ve Bağımlılık Modeli (Uses and Dependency Model, Rubin & Windahl, 1986) gibi yeni kuramsal yaklaşımlar ortaya çıkmıştır.

Günümüzde kitle iletişiminde yaşanan dönüşümle birlikte araştırmalar da çeşitlenmiş ve yeni boyutlar kazanmıştır. Örneğin, "medya insanlara ne yapar veya nasıl etkiler?" sorusu yerine, "insanlar medya ile ne yapar?" sorusu üzerine yapılandırılmış olan Kullanımlar ve Doyumlar Kuramını sosyal ağ sitelerine (MySpace ve Facebook) uyarlayan Raacke ve Bond-Raacke (2008), insanların neden arkadaşlık ağı sitelerini kullandıklarını, tipik üniversite kullanıcısının özelliklerinin neler olduğunu ve bu siteleri kullanarak ne tür kullanım ve doyumların karşılandığını araştırmıştır.

Etki araştırmaları çerçevesinde, medya bağımlılığı kuramlarının ortaya çıkmasında Kullanımlar ve Doyumlar yaklaşımı önemli rol oynamıştır. Ball-Rokeach ve DeFleur (1976), kitle iletişimi ile toplumsal sistem arasındaki ilişkiyi bağımlılık çerçevesinde ele alarak, izlerkitlenin medyadaki enformasyona bağlılık derecesine göre bilişsel, duygusal ve davranışsal etkilere maruz kaldığını belirtmiştir. Buna göre, insanlar bilgiye ulaşabilmek adına kitle iletişim araçlarına daha fazla bağlanmakta ve bundan etkilenmektedir.

Bryant ve Zillman da (2009: 13) davranışsal, tutumsal, bilişsel, duygusal ve fizyolojik olmak üzere, bireyler üzerinde beş tür medya etkisinden söz etmektedir. Bir medya mesajı tüketicisi medya mesajları ile sunulan bazı davranışları gerçekleştirirse davranışsal etkiler meydana gelir. Medya tüketicilerin kanıları, inançları ve değerlerini biçimlendirdiği zaman tutumsal etkiler meydana gelmiş demektir. Bilişsel etkiler, medyanın tüketicilerin ne düşündüğünü veya bildiğini değiştirmesiyle ortaya çıkan etkilerdir. Medya korku, kaygı ya da coşku gibi belirli hisler yaratırsa duygusal etkilerden söz edilebilir. Fizyolojik etkiler ise medya tüketiminden kaynaklanan uyarılma ya da diğer fiziksel reaksiyonlardaki değişimlerdir.

Yeni Medya, Bağımlılık, Hastalık

Yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, toplumsal yaşamın her alanında dönüşümlere neden olmuş, yeni iletişim biçimlerini beraberinde getirmiştir. Endüstri sonrası dönemde yaşanan bu dönüşümler, “ağ toplumu”nu (bkz. Castells, 2005; van Dijk, 2018) yarattığı gibi, aynı zamanda iletişimsel bağlamda da Poster’in (1995) saptadığı üzere “ikinci medya çağı”nı başlatmıştır. Bu süreçte bilgisayar teknolojilerindeki ilerleme ve özellikle de internet belirleyici unsur olmuştur. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz dönemin “internet çağı” (Castells, 2012) ve içinde yaşadığımız toplumun “internet toplumu” (Bakardjieva, 2005) veya “siber toplum” (Jones, 1998) olarak adlandırılması birbiriyle ilişkilidir.

Yeni medya, en temel anlamıyla geleneksel kitle iletişim araçlarının (radyo, televizyon vs.) işlev ve kullanım pratiklerinin, bilgisayar ve internet teknolojisinin imkanları ile dönüştüğü yapıyı nitelemektedir. “Yeni medya terimi, aslında medya üretimi, dağıtımı ve kullanımındaki geniş bir değişiklik yelpazesini ifade eder” (Lister vd., 2009: 13). Lievrouw ve Livingstone (2006: 23) yeni medyanın, iletişim becerilerimizi genişleten yapı veya cihazlar, bu cihazlar kullanılarak geliştirilen iletişim aktiviteleri veya pratikleri ve bu cihazlar ve pratikler etrafında şekillenen toplumsal örgütlenmeleri kapsayan enformasyon ve iletişim teknolojileri ile onların ilişkili olduğu toplumsal bağlamları ifade ettiğini belirtmektedir.

Sayısal temsil, modülerlik/birimsellik, otomasyon/otomatikleştirme, değişkenlik ve kod çevrimi olmak üzere yeni medyanın beş temel ilkesine vurgu yapan Manovich’e (2001) göre, dijitalleşme/sayısallaşma yeni medyanın ilk ve en temel özelliğidir. Van Dijk (2018) ise yeni medyayı üç ana özellik ile betimlemektedir: 1) bütünleşme/yöndeşme, 2) etkileşimsellik /interaktiflik, 3) dijital kod ve hipermetin. Yeni medyanın arayüz, etkileşimsellik ve sayısal kod olmak üzere üç anahtar kavramı bulunduğunu belirten Dewdney ve Ride (2006: 17-18), özellikle etkileşimselliğin tamamen yeni bir kültürel biçim olarak yeni medyanın belirleyici özelliği olduğunu vurgulamaktadır. Etkileşimsellik, okuyucunun medya içeriğinin üretimine ve/veya kamusal bir tartışmaya katılma olasılığı olarak tanımlanabilir (bkz. Jensen, 1998; Schultz, 2000).

Bu durumun ortaya çıkmasında internet teknolojisinin gelişimi (Web 1.0'dan Web 2.0'a geçiş) önemli rol oynamıştır. Holmes'un (2009, 684) belirttiği gibi, internetin yönlendirdiği yeni medya çağı, geleneksel yayıncılığın (broadcasting) sonunu ve etkileşimli ağların yükselişini ilan etmiştir. Özellikle YouTube, Twitter, Wikipedia vb. sosyal medya platformlarında kullanıcının aynı zamanda içerik üreticisi konumuna geldiği somut olarak görülmektedir.

Geleneksel medyanın dönüşümü ile dijital platformlar, sosyal ağlar, mobil uygulamaların ortaya çıkışı bir yandan bireylere yeni kullanım alışkanlıkları edindirirken, diğer yandan yeni etki biçimlerini de beraberinde getirmiştir. Yeni medyanın sunduğu yeni iletişim ortamında, dijital aşırı tüketim/dijital obezite ve yol açtığı bağımlılık türleri (örneğin ekran bağımlılığı, oyun bağımlılığı) toplumsal bir gerçeklik olarak kendini göstermektedir.

Latince “adamak”, “kendini başkasına adamak” anlamlarına gelen addicere kelimesinden (Nurmedov, 2010) türeyen bağımlılık, bir nesneye, kişiye ya da bir varlığa duyulan önlenemez istek, bir başka iradenin güdümü altına girme durumunu (Uzbay'dan akt. Yengin, 2019: 130) ifade etmektedir. Dijital araçların hayatımıza girmesi ve aşırı kullanımına dayalı bağımlılıklar sonucu ortaya çıkan fiziki ya da ruhsal durum rahatsızlıkları, bazı araştırmacılar ve uzmanlar tarafından “dijital hastalıklar” olarak da adlandırılmaktadır. Psikolojik, psikiyatrik veya sosyolojik anlamda bağımlılıkların tanımlanması ve ölçülmesi nispeten daha kolayken, bağımlılığın sonuçlarının “hastalık” olup olmadığı daha belirsiz ve tartışmaya açık bir konudur. Amerikan Psikiyatri Birliği (American Psychiatric Association, APA) veya Amerikan Pediatri Akademisi (The American Academy of Pediatrics, AAP) gibi otoriteler, bazı yeni bağımlılık ve davranışları hastalık olarak tanımlarken, bazılarını listeye almamaktadır. Amerikan Psikiyatri Birliği (2022) tarafından dönem dönem güncellenen bir kılavuz olan Mental Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı'nda (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) madde bağımlılığı ve davranışsal bağımlılık olmak üzere iki tür bağımlılık (madde bağımlılığı, davranışsal bağımlılık) kriteri belirtilmektedir. Madde bağımlılığını ayrı tutacak olursak; davranışı kontrol etmede zorluk, davranışı sürdürme dürtüsü veya zorlayıcı istek gibi belirtiler sıralanarak, davranışsal bağımlılık kriterleri ortaya konulmaktadır. Buna göre, örneğin “internette oyun oynama bozukluğu” (internet gaming disorder) bir davranışsal bağımlılık olarak “bir dizi bilişsel ve davranışsal semptomla sonuçlanan, internet oyunlarına aşırı ve uzun süreli katılım modeli” (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2022: 915) şeklinde tanımlanmıştır. Amerikan Psikiyatri Birliği'ne (2022: 915-916) göre, internette oyun oynama bozukluğu (aynı zamanda internet kullanım bozukluğu, internet bağımlılığı veya oyun bağımlılığı olarak da anılır) bağımsız bir bozukluk olarak halk sağlığı açısından kayda değer bir önem kazanmıştır. Olumsuz duygulanım, ayrılma, düşmanlık, disinhibisyon ve psikotizm bu bozuklukla ilişkilendirilmiştir.

Günümüzde geline nokta, yeni medyayı içeren dijital teknoloji bağımlılığının varlığı genel kabul görmüş olmakla birlikte, bağımlılığa dayalı ortaya çıkan etkilerin dijital hastalık olarak tanımlanması noktasında bir fikir birliği bulunmamaktadır. Buna rağmen, çeşitli akademik/bilimsel araştırmalar neticesinde dijital bağımlılık/hastalık olarak kabul edilen pek çok yeni kavram literatüre ve günlük kullanıma girmiştir.

Bu çalışma kapsamında, Web of Science veritabanı ve DergiPark platformunda gerçekleştirilen kapsamlı literatür taramasına ek olarak, Google AI tarafından geliştirilen Gemini yapay zeka uygulaması ve Google arama motoru vasıtasıyla “dijital”, “teknoloji”, “yeni medya” ve “sosyal medya” kelimeleri; “bağımlılık” ve “hastalık” kelimeleriyle ilişkilendirilerek Türkçe ve İngilizce versiyonları ile aratılmış, böylece aşağıda alfabetik olarak sıralanan 25 kavram elde edilmiştir:

Cheesepodding

Bir şekilde popüler olmuş ancak sanatsal ve anlamsal olarak zayıf olan şarkılara “cheesy” müzik adı verilmektedir (Kalip ve Çöl, 2020: 328). Kavram, düşük kaliteli anlamına gelen cheesy ifadesiyle iPod ve Podcast sözcüklerinin birleşimiyle türetilmiştir. Kişilerin, dinlemese bile internetten çok sayıda şarkı indirmesi ve arşivlemesi takıntısını açıklamak için kullanılmaktadır

CrackBerry

2000’li yılların başında dünya çapında popüler olan ve statü göstergesi kabul edilen BlackBerry marka telefonlarla ilişkilendirilen bağımlılığı tanımlamak için kullanılan bir kavramdır. The Economic Times’ın (2013) haberine göre, akıllı telefon bağımlılığı BlackBerry ile başladı. ABD’de bu cihazın aşırı kullanımı “crack” yani kokain bağımlılığıyla özdeşleştirilerek “CrackBerry” olarak adlandırıldı. Kasım 2006’da Webster’s New World College Dictionary, “CrackBerry”yi yılın yeni kelimesi olarak seçmiştir.

Cyberchondria (Siberkondri)

Siberkondri, aşırı hale gelen ve dolayısıyla sıkıntıyı artıran, sağlıkla ilgili sıkıntı veya kaygı nedeniyle sağlık bilgilerinin çevrimiçi olarak araştırılması modelini tanımlamaktadır (Barke vd., 2016: 595). Sağlıkları konusunda aşırı sıkıntılı veya endişeli olan bazı kişiler, internette aşırı veya tekrar tekrar sağlıkla ilgili aramalar yaparlar, ancak daha fazla strese girer veya korkarlar (Starcevic ve Berle, 2013: 205). Bu durum kullanıcıda gelişen kaygı bozukluğu olarak tanımlanmaktadır.

Doxing

Türkçe’de “blog ifşacılığı” olarak kullanılan Doxing (veya Doxxing) kavramı, kişiler hakkında bilinmemesi ve yayılmaması gereken bilgileri başkaları da görmeli düşüncesi ile hareket ederek kontrolsüz bir şekilde online platformlarda sürekli yayınlama ve ifşa etme hastalığı olarak nitelendirilmektedir (Oğuz, 2019; Tekayak ve Akpınar, 2017). Bu hastalığa sahip kişiler, gizli sayılabilecek bilgilerin başka çoğu kişiler tarafından merak edildiğini ve öğrenilmesi gerektiğini düşünmektedir (Batu ve Güler-İplikçi, 2019). Bir kişinin rızası olmadan kişisel bilgilerini ifşa etme eylemi internetten daha eski olsa da doxing terimi, anonimliğin kutsal olarak değerlendirildiği 1990’larda internet korsanlarından çıkmıştır. Bu dönemlerde rakip korsanlar arasındaki düşmanlık, bazen bu korsanlardan birinin önceden yalnızca kullanıcı adı ya da takma adıyla bilinen başka bir kişinin kişisel bilgilerini ifşa etmeye karar vermesiyle sonuçlanıyordu. Bu bağlamda "belgeler" manasına gelen "docs", zamanla "dox" halini aldı ve "bırakma" fiili olmadan fiil olarak kullanılmaya başlandı (Kaspersky, 2023). Ayrıca siber zorbalığın bir türü olarak kabul edilmektedir.

Duck Syndrome (Ördek Sendromu)

Ördek Sendromu kavramı, suda yüzen ördekler izlenerek ortaya çıkmıştır. Stanford Üniversitesi’nde yapılan çalışmalarda ortaya atılan bu kavrama göre, ördekler gölün üzerinde hiçbir çaba sarf etmiyormuş gibi, rahat bir şekilde süzülürler. Gölün altında kalan ayakları makine gibi çalışır ama dışarıdan bakınca belli olmaz. Suyun altından baktığınız zaman bacakları hızla çalışmaktadır. Sakinlik sadece yüzeydedir, suyun altında ise ilerlemek için çok daha fazla çaba vardır (Fadus, 2018). Sosyal medyada yansıyan mutlu görüntülerin arkasında nasıl hayatlar olduğu da asla bilinmemektedir, çünkü görünmezler. Bu durumun altında yatan psikolojiyi uzmanlar şöyle açıklamaktadırlar: kimse kötü yanlarını ve başarısızlıklarını göstermek istemez (Gürsoy Atar ve Gürsoy Ulusoy, 2020: 931).

Egosurfing (Ego Sörfü)

Bir kişinin interneti, veritabanlarını, medyayı veya araştırma makalelerini tarayarak kendi ismini araması ve hakkında ne gibi bilgilere ulaşabileceğini kontrol etmesi durumunu ifade etmektedir (Wired, 1995). Ego sörfü, Teknoloji bağımlılığı olan bireylerin, isimlerini çevrimiçi olarak sürekli aratmaları ve belirli aralıklarla kendi eylemlerini takip etme eğilimi göstermesidir (Özsoy, 2009). Ego Sörfü, Googling yourself, vanity searching, egosearching, egogoogling, autogoogling, self-googling, master-googling, google-bating olarak da isimlendirilmektedir.

Facebook–depression (Facebook Depresyonu)

Facebook depresyonu, Sosyal ağ sitelerine (SNS) çok fazla maruz kalmanın ardından ortaya çıkan depresyon hissi olarak tanımlanır (Yoon vd. 2019: 65).

Araştırmacılar, ergenlik çağındaki çocukların ve gençlerin Facebook gibi sosyal medya sitelerinde çok fazla zaman geçirmesi ve ardından klasik depresyon belirtileri sergilemeye başlamasıyla gelişen depresyon olarak tanımlanan "Facebook depresyonu" adı verilen yeni bir olguyu öne sürdüler. Akranlar tarafından kabul edilmek ve onlarla iletişim kurmak ergen yaşamının önemli bir unsurudur. Çevrimiçi dünyanın yoğunluğunun bazı ergenlerde depresyonu tetikleyebilecek bir faktör olduğu düşünülmektedir. Çevrimdışı depresyonda olduğu gibi, Facebook depresyonundan muzdarip olan ergenlik öncesi ve ergenler sosyal izolasyon riski altındadır ve bazen madde bağımlılığını, güvenli olmayan cinsel uygulamaları veya saldırgan veya kendine zarar veren davranışları teşvik edebilecek "yardım" için riskli İnternet sitelerine ve bloglara yönelirler (O’Keeffe vd., 2011: 802).

FoBO (Fear of Being Offline, Çevrimdışı Olma Korkusu)

Bu hastalık biçimi FoMO, JoMO ve Nomophobia ile bağlantılı olup, önemli bir şeyi kaçırmayla ilgili kaygıyı ifade etmektedir (Tekayak ve Akpınar, 2017). Kişilerin sürekli sanal ortama bağlı kalması ve dolayısıyla sosyal medyaya daha yoğun katılımları ile karakterize edilmektedir. Teknolojik alet yoksunluğu, internetsiz kalma endişesi ve sosyal medya hesaplarını sık sık kontrol etmek de FoBO belirtisi kabul edilmektedir.

FoJI (Fear of Joining In, Katılma Korkusu)

Kullanıcının sosyal medyada bir şey paylaşmak isteyince, ne paylaşacağını bilememesiyle başlayan ve paylaştıklarını kimsenin beğenmeyeceğinden ve yorum alamayacağından korkmasıyla süren endişeyi ifade etmektedir. FoJI’liler hiç kimsenin kendileriyle arkadaş olmak istemeyeceğini düşünerek, sosyal medyada fazla bir şey paylaşmamaktadır (Przybylski vd. 2013; Ferrier 2016).

FoMO (Fear of Missing Out, Kaçırma/Mahrum Kalma Korkusu)

Bireylerin sosyal platformlardaki gelişmeleri kaçırma veya haberdar olamama korkusuyla bu mecralarda çok fazla zaman geçirmesinden kaynaklanan bir hastalıktır (Przybylski vd. 2013; Tekayak ve Akpınar, 2017; Yıldırım ve Kişioğlu, 2018). Şu an yapabileceğimiz daha iyi şeyler olabileceği duygusu ve başkalarının yaptıklarını yapamıyor olma düşüncesi de hastalığın belirtilerinden sayılmaktadır.

Googling / Google Stalking / Google Pursuit (Google Takibi)

Avcılık dilinden gelen “stalking”, bir kişinin, başka birini izni olmadan korku yaratacak şekilde kasıtlı, ısrarlı ve tekrarlı olarak takip ve taciz etmesidir (Meloy, 1998). Google Pursuit (Google Takibi) temel olarak bireyin sürekli olarak çevresindeki kişileri arama motorlarında araması ve onların çevrimiçi ortamda ne yaptığını takip etmesi anlamına gelmektedir (Betoncu ve Özdamlı, 2019: 601).

Hikikomori (Sosyal Geri Çekilme)

Hikikomori “hiku” (geri çekilmek) ve “moru”dan (kendini kapatmak) oluşan Japonca bir terimdir. Japonya'da gözlemlenen ve başkalarıyla yüz yüze etkileşimlerin tamamen kesilmesiyle sonuçlanabilecek uzun süreli ve şiddetli bir sosyal geri çekilme sendromudur. Hikikomori'deki tipik resim, ebeveynlerinin evindeki odasından çıkmayan ve kişisel sosyal etkileşimi olmayan ergen veya genç yetişkin bir erkektir. Hikikomori aynı zamanda internette oyun oynama bozukluğuyla ve ergenlerde okulu reddetmeyle de ilişkilendirilebilir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2022). Hikikomori, gençlerin toplumla her türlü teması reddettiği ve tüm sosyal faaliyetlerden çekildiği davranış kalıbı olarak tanımlanabilir (Coşan, 2021: 403).

Infornography

Infomania olarak da tanımlanan bu hastalık “pornografi” ve “enformasyon” kelimelerinden türetilmiştir. Sözlükte (bkz. Urban Dictionary, 2023) 1) Veriye bağımlılık durumu, elde etme ve peşinde koşmaktan sahte cinsel heyecan duyma, 2) Bilginin kötüye kullanılması veya aşırı kullanımı olarak açıklanmıştır. Bu kavram “bilgi açlığını internette dindirmeye çalışmak” olarak tanımlanmaktadır. Bu kişiler internet ortamında sürekli araştırma ve okuma yaparak bilgilenmeye çalışmaktadır.

JoMO (Joy of Missing Out, Kaçırma/Mahrum Kalma Sevinci)

Aslında FoMO hastalığının tersini ifade etmektedir. Örneğin, internetten ve sosyal medya üzerinden duyurulan bir etkinliğe kişinin gitmek istemesi ve etkinlik tarihine kadar bu mecralardan bunu takip etmesi FoMO hastalığı (etkinlikle ilgili paylaşımları kaçırma korkusu), kişinin herhangi bir sebeple etkinliği kaçırma veya katılamama durumunda etkinlikle ilgili gelişmeleri kaçırmaktan zevk alması JoMO hastalığıdır (Tekayak ve Akpınar, 2017).

MoMO (Mystery of Missing Out, Kaçırma/Mahrum Kalmanın Gizemi)

Sosyal medyada takip edilen kişilerin paylaşımında bulunmadığı zaman ortaya çıkan endişedir. Bunu gören birey, ilgilendiği kişilerin zaman tüneline vakit geçirir. Ayrıca MoMO'lular diğerlerinin onsuz bir şekilde, bir yerlerde eğlendiklerini ve bunu paylaşacak vakitlerinin bile olmadığını hayal ederek üzüntü yaşamaktadır (Ferrier, 2016).

Netlessphobia (İnternetsiz Kalma Korkusu)

İnternet bağımlılığı ile ilişkili bir kavram olan Netlessfobi, kişinin internetsiz ortamlarda kalamama ve internet yoksunluğundan endişe duyması sonucu ortaya çıkan rahatsızlığa işaret etmektedir (Öztürk, 2015; Yıldırım ve Kişioğlu, 2018; Yıldız, Kurnaz ve Kırık, 2020).

Nomophobia (No Mobile Phone Phobia, Telefonsuzluk Korkusu)

“Cep telefonu veya bilgisayar bağlantısı olmadığında duyulan rahatsızlık veya kaygıyı ifade eder. Teknolojik olarak iletişim kuramama, cep telefonundan uzaklaşma veya internete bağlanamama korkusudur” (King vd.’den akt. Yıldırım ve Correia, 2015). Telefonların daima açık olması, gece kapatmamak, yatakta yanından ayırmamak, arama ve mesajları kaçırma endişesi ile devamlı telefonu kontrol etmek, çalmadığı halde çalmış yanılgısı ile tekrar tekrar kontrol etmek, sosyal hayatta etkileşimde bulunacağı zaman kaygı ve stres yaratan kişilerle bu cihazlar aracılığı ile iletişim kurmanın da nomofobik birey tercihlerinden olduğu belirtilmektedir (Bragazzi ve Del Puente, 2014)

Phantom Ringing / Phantom Vibration Syndrome (Hayalet Çalma/Titreşim Sendromu)

Hayalet titreşim sendromu veya hayalet zil sendromu, kişinin cep telefonunun titreşmediği halde titreştiği veya çaldığı algısıdır. Bu kavrama ilişkin diğer terimler arasında ringxiety (“zil” ve “endişe”nin birleşimi), fauxcellarm (“sahte” veya “yanlış” anlamına gelen “foux” ile “cep telefonu” ve “alarm”ın “yanlış alarm”a [false alarm] benzer şekilde telaffuz edilmesi) ve phonetom (“telefon” ve “hayalet”in birleşimi) yer alır (Aleksandrowicz vd., 2023).

Photolurking

İngilizce “fotoğraf” kelimesinin karşılığı olan “photo” ve “gizlice izleme” anlamını taşıyan “lurking” kelimesinin birleşiminden oluşmuştur. “İnternette saatlerce başkalarının fotoğraf albümlerine bakma durumu” olarak tanımlanmaktadır. Uzun süreli ekrana bakmaktan kaynaklı baş ağrısı, zamanın nasıl geçtiğinin farkına varamamak, farklı bir kimliğe bürünmek, fotoğraflar arasında kaybolup gitmek vb. photolurking belirtilerinden sayılmaktadır (Esen ve Yengin, 2021: 163).

Phubbing (Sosyotelizm)

Kavram, ise “telefon” (phone) ve “görmezden gelme/gözardı etme” (snubbing) kelimelerinden türetilmiştir. Sosyotelizm, bireylerin diğerleriyle aynı ortamda iletişim hâlindeyken dikkatlerini bireye değil de akıllı telefona vermesi, karşısındakini dinlemek yerine akıllı telefonla ilgilenmesi ve algılarını kişilerarası iletişimden kaçırmaması olarak tanımlanmaktadır (Roberts ve David, 2016). Akıllı telefonların problemli kullanımına bağlı olarak bireylerin yüz yüze iletişimini sekteye uğratan sosyotelizm, iletişim esnasında bireyin akıllı telefonu ile daha fazla ilgilenmesi ve dikkatini mevcut iletişim ortamından uzaklaştırması olarak tanımlanmıştır (Aagaard, 2019).

Plug-mania (Plagomani)

Plagomani, şarj/priz bağımlılığı anlamına geliyor. Şarj bağımlılığı, şarj yoksunluğu ve şarj durumunun duygularımızı kontrol etmesini tanımlıyor. Teknolojik bağımlılıklar arasına giren bu hastalıkta insanlar, teknolojik aygıtlarından yoksun kalmaktan endişe duymakta ve "şarjsız" kalmaktan korkmaktadır (Doğan ve Övür, 2023).

Selfitis (Selfie / Özçekim Takıntısı)

Takıntılı bir şekilde sürekli selfie çeken kişiler için kullanılan bir terimdir. Özçekim, kişinin kendi fotoğrafını çok fazla çekip sosyal medya platformlarında (özellikle Instagram vb.) yayımlaması ile karakterize edilen obsesif kompulsif bozukluk olarak üç ayrı şekilde tanımlanmıştır (Tekayak ve Akpınar, 2017). Borderline Selfitis (Sınırdaki): Günde en az üç fotoğraf çekmek ve sosyal medya yayınlamak. Acute Selfitis (İleri düzeyde): Günde üç ile altı arası selfie fotoğraf çekmek. Chronic Selfitis (Kronik): Günde altıdan fazla selfie fotoğraf çekmek olarak sınıflanmıştır (Balakrishnan ve Griffiths, 2018).

Social Media Narcissism (Sosyal Medya Narsisizmi)

Narsisizm, klinik olarak erken yetişkinlikte başlayan ve çeşitli bağlamlarda ortaya çıkan semptomlarıyla tanımlanan bir kişilik bozukluğu olarak tanımlanmaktadır (American Psychiatric Association, 2022). Kavram, kişilerin sosyal medyada (özellikle YouTube ve Instagram) sürekli kendi videolarını yayınlama eğilimini ifade etmektedir

WhatsAppitis

WhatsApp ve benzeri anlık mesajlaşma/sohbet uygulamalarının aşırı kullanımı sonucu oluşan rahatsızlığı ifade etmektedir. Bu rahatsızlık, başparmağı ve bileği etkileyen, Tekrarlayan Gerilme Yaralanmasının (Repetitive Strain Injury, RSI) bir türü sayılmaktadır (Acıbadem, 2020). Bunun sonucunda kavrama gücünde veya hareket aralığında azalma olmaktadır. WhatsAppitis kavramı İlk kez 2014 yılında The Lancet tıp dergisinde yayınlanan bir makalede Fernandez-Guerrero (2014) tarafından kullanılmıştır. Bir hastasının yılbaşında kendisine gelen kutlama mesajlarına cevap yazmak için 130 gram ağırlığındaki cep telefonunu en az 6 saat boyunca elinde tutması sonucu ortaya çıkan duruma Dr. Fernandez-Guerrero tarafından WhatsAppitis tanısı konulmuştur.

Araştırma Tasarımı

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki akademik dergilerde, yukarıda adı geçen yeni bağımlılık ve hastalık kavramlarını ele alan çalışmalara ilişkin bir literatür değerlendirmesi gerçekleştirmektir.

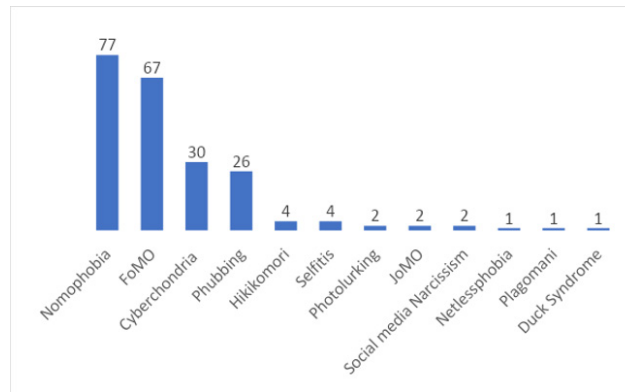
Araştırma kapsamında Türkiye'de yayınlanan akademik hakemli dergiler için elektronik ortamda barındırma ve editoryal süreç yönetimi hizmeti sunan dijital bir platform olan DergiPark'ta erişime sunulan akademik dergiler değerlendirmeye alınmıştır. Bu doğrultuda, bir önceki bölümde açıklanan 25 kavram, DergiPark platformunun gelişmiş arama bölümündeki “başlık” ve “özet” kategorilerinde, yıl aralığı kısıtı olmaksızın aratılmıştır. Birincil aramada kavramların geçtiği 365 makale manuel olarak gözden geçirilerek, tekrar edenler ve ilgisiz olanlar ayıklanmıştır. Böylece 217 makale değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Yalnızca “araştırma makalesi” yayın türündeki çalışmalar dikkate alınmıştır. 217 makale “kavram”, “yıl”, “dil” ve “bilimsel alan” kategorilerine göre kodlanmıştır. Bilimsel alan kodlanırken YÖK'ün belirlediği temel alanlar (eğitim bilimleri, fen bilimleri ve matematik, filoloji, güzel sanatlar, hukuk, ilahiyat, mimarlık, planlama ve tasarım, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal, beşeri ve idari bilimler, ziraat, orman ve su ürünleri, spor bilimleri) baz alınmıştır.

Bulgular

Kavramlara İlişkin Bulgular

Şekil 1'de görüldüğü üzere, 217 makalede Cyberchondria, Duck Syndrome, FoMO, Hikikomori, JoMO, Netlessphobia, Nomophobia, Photolurking, Phubbing, Plug-mania, Selfitis, Social Media Narcissism kavramları tespit edilmiş olup; Cheesepodding, Crackberry, Doxing, Egosurfing, Facebook-depression, FoBO, FoJI, Googling/Google Stalking, Infornography, MoMO, Phantom Ringing/Phantom Vibration Syndrome, WhatsAppitis ve Wikipedialism'e ilişkin araştırma yapılmamıştır.

Nomophobia 77 makalede yer alarak, en fazla çalışma araştırma yapılan kavram olmuştur. İkinci sırada 67 çalışma ile FoMO yer almaktadır. Üçüncü sırada 30 araştırma yapılan Cyberchondria, dördüncü sırada 26 araştırma yapılan Phubbing yer almaktadır. Hikikomori ve Selfitis 4'er çalışmada yer almıştır. Photolurking, JoMO, Social Media Narcissism 2'ser çalışmada yer almıştır. Netlessphobia, Plug-mania ve Duck Syndrome ise 1'er araştırma ile üzerinde en az çalışılma yapılmış kavramlar olmuştur.

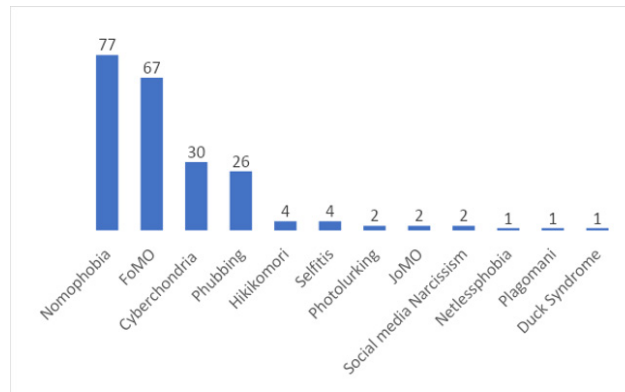

Araştırma kapsamında Türkiye'de yayınlanan akademik hakemli dergiler için elektronik ortamda barındırma ve editoryal süreç yönetimi hizmeti sunan dijital bir platform olan DergiPark'ta erişime sunulan akademik dergiler değerlendirmeye alınmıştır. Bu doğrultuda, bir önceki bölümde açıklanan 25 kavram, DergiPark platformunun gelişmiş arama bölümündeki “başlık” ve “özet” kategorilerinde, yıl aralığı kısıtı olmaksızın aratılmıştır. Birincil aramada kavramların geçtiği 365 makale manuel olarak gözden geçirilerek, tekrar edenler ve ilgisiz olanlar ayıklanmıştır. Böylece 217 makale değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Yalnızca “araştırma makalesi” yayın türündeki çalışmalar dikkate alınmıştır. 217 makale “kavram”, “yıl”, “dil” ve “bilimsel alan” kategorilerine göre kodlanmıştır. Bilimsel alan kodlanırken YÖK’ün belirlediği temel alanlar (eğitim bilimleri, fen bilimleri ve matematik, filoloji, güzel sanatlar, hukuk, ilahiyat, mimarlık, planlama ve tasarım, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal, beşeri ve idari bilimler, ziraat, orman ve su ürünleri, spor bilimleri) baz alınmıştır.

Bulgular

Şekil 1’de görüldüğü üzere, 217 makalede Cyberchondria, Duck Syndrome, FoMO, Hikikomori, JoMO, Netlessphobia, Nomophobia, Photolurking, Phubbing, Plug-mania, Selfitis, Social Media Narcissism kavramları tespit edilmiş olup; Cheesepodding, Crackberry, Doxing, Egosurfing, Facebook–depression, FoBO, FoJI, Googling/Google Stalking, Infornography, MoMO, Phantom Ringing/Phantom Vibration Syndrome, WhatsAppitis ve Wikipedialism’e ilişkin araştırma yapılmamıştır.

Nomophobia 77 makalede yer alarak, en fazla çalışma araştırma yapılan kavram olmuştur. İkinci sırada 67 çalışma ile FoMO yer almaktadır. Üçüncü sırada 30 araştırma yapılan Cyberchondria, dördüncü sırada 26 araştırma yapılan Phubbing yer almaktadır. Hikikomori ve Selfitis 4’er çalışmada yer almıştır. Photolurking, JoMO, Social Media Narcissism 2’şer çalışmada yer almıştır. Netlessphobia, Plug-mania ve Duck Syndrome ise 1’er araştırma ile üzerinde en az çalışılma yapılmış kavramlar olmuştur.

Şekil 1. Kavramların Makalelere Göre Dağılımı

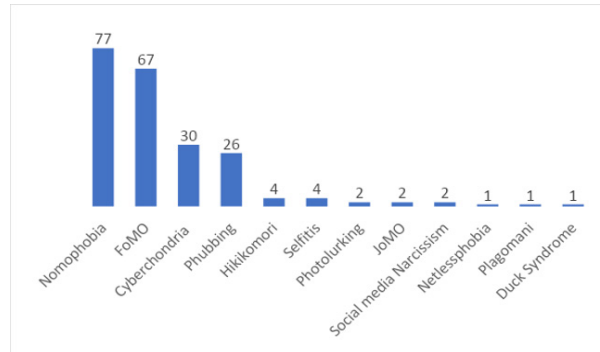
Araştırma kapsamında Türkiye'de yayınlanan akademik hakemli dergiler için elektronik ortamda barındırma ve editoryal süreç yönetimi hizmeti sunan dijital bir platform olan DergiPark'ta erişime sunulan akademik dergiler değerlendirmeye alınmıştır. Bu doğrultuda, bir önceki bölümde açıklanan 25 kavram, DergiPark platformunun gelişmiş arama bölümündeki “başlık” ve “özet” kategorilerinde, yıl aralığı kısıtı olmaksızın aratılmıştır. Birincil aramada kavramların geçtiği 365 makale manuel olarak gözden geçirilerek, tekrar edenler ve ilgisiz olanlar ayıklanmıştır. Böylece 217 makale değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Yalnızca “araştırma makalesi” yayın türündeki çalışmalar dikkate alınmıştır. 217 makale “kavram”, “yıl”, “dil” ve “bilimsel alan” kategorilerine göre kodlanmıştır. Bilimsel alan kodlanırken YÖK’ün belirlediği temel alanlar (eğitim bilimleri, fen bilimleri ve matematik, filoloji, güzel sanatlar, hukuk, ilahiyat, mimarlık, planlama ve tasarım, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal, beşeri ve idari bilimler, ziraat, orman ve su ürünleri, spor bilimleri) baz alınmıştır.

BULGULAR

Kavramlara İlişkin Bulgular

Şekil 1’de görüldüğü üzere, 217 makalede Cyberchondria, Duck Syndrome, FoMO, Hikikomori, JoMO, Netlessphobia, Nomophobia, Photolurking, Phubbing, Plug-mania, Selfitis, Social Media Narcissism kavramları tespit edilmiş olup; Cheesepodding, Crackberry, Doxing, Egosurfing, Facebook–depression, FoBO, FoJI, Googling/Google Stalking, Infornography, MoMO, Phantom Ringing/Phantom Vibration Syndrome, WhatsAppitis ve Wikipedialism’e ilişkin araştırma yapılmamıştır.

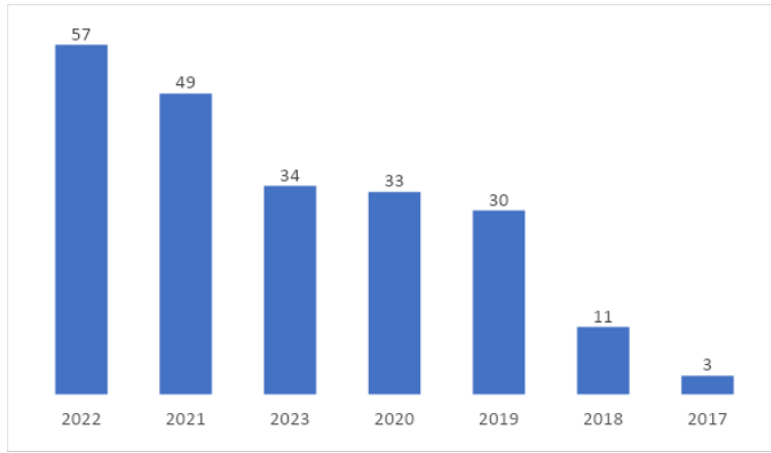
Nomophobia 77 makalede yer alarak, en fazla çalışma araştırma yapılan kavram olmuştur. İkinci sırada 67 çalışma ile FoMO yer almaktadır. Üçüncü sırada 30 araştırma yapılan Cyberchondria, dördüncü sırada 26 araştırma yapılan Phubbing yer almaktadır. Hikikomori ve Selfitis 4’er çalışmada yer almıştır. Photolurking, JoMO, Social Media Narcissism 2’şer çalışmada yer almıştır. Netlessphobia, Plug-mania ve Duck Syndrome ise 1’er araştırma ile üzerinde en az çalışılma yapılmış kavramlar olmuştur.

Şekil 1. Kavramların Makalelere Göre Dağılımı

Araştırmaların Yıllar İçindeki Değişimine İlişkin Bulgular

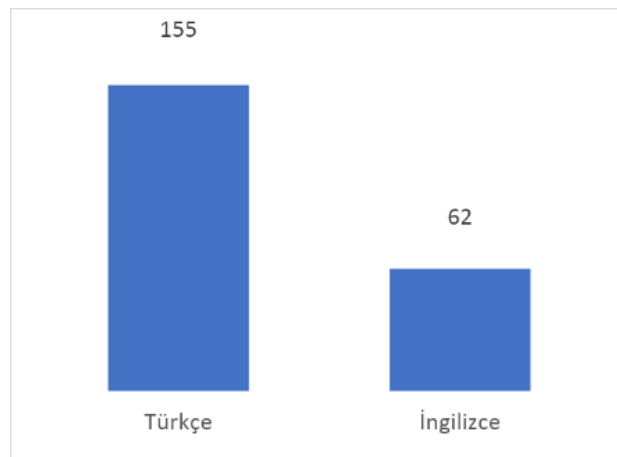
Araştırmaların yıllar içindeki seyrine bakıldığında, kavramlara ilişkin ilk araştırmaların 2017 yılında başladığı görülmektedir. 2017’de 3 çalışma yapılmıştır. 2018 yılında 11 çalışma yapılmış olup, bir önceki yıla kıyasla neredeyse 4 kat bir artış olduğu görülmektedir. 2019 yılında 30, 2020 yılında 33, 2021 yılında 49, 2022 yılında 57, 2023 yılında 34 makale yazılmıştır. 2023 yılındaki düşüş dışında, yıllar içinde artan bir seyir izlenmektedir. En fazla makale 57 sayı olarak 2022 yılında üretilmiştir (bkz. Şekil 2).

Şekil 2. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırmaların Diline İlişkin Bulgular

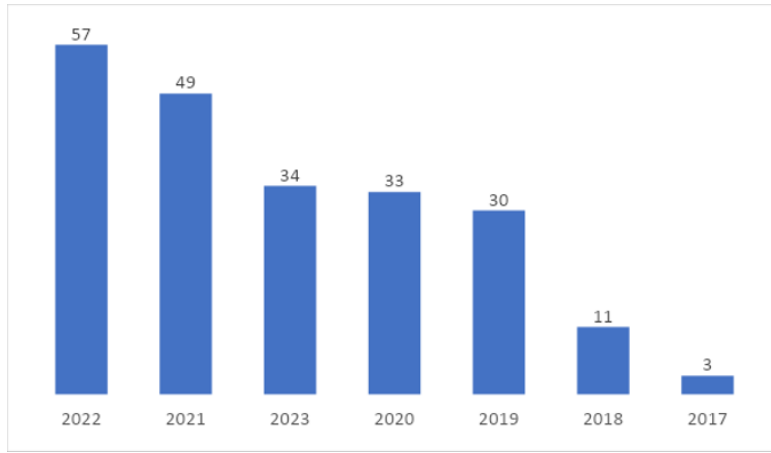
Yalnızca Türkçe ve İngilizce dillerinde makale yazıldığı görülmektedir. 155 araştırma Türkçe, 62 araştırma ise İngilizce yapılmıştır (bkz. Şekil 3).

Şekil 3. Makalelerin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

Araştırmaların Yıllar İçindeki Değişimine İlişkin Bulgular

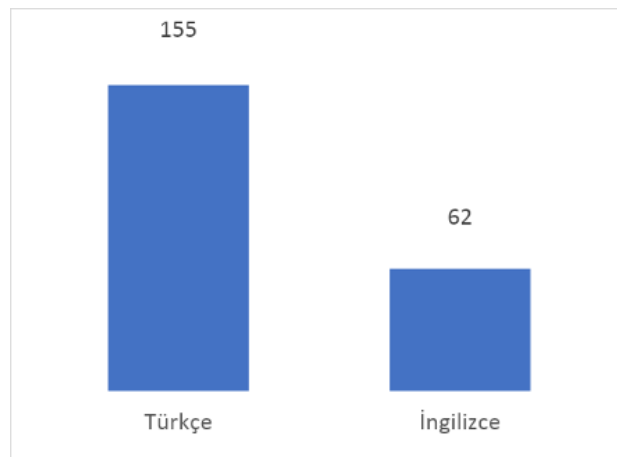
Araştırmaların yıllar içindeki seyrine bakıldığında, kavramlara ilişkin ilk araştırmaların 2017 yılında başladığı görülmektedir. 2017’de 3 çalışma yapılmıştır. 2018 yılında 11 çalışma yapılmış olup, bir önceki yıla kıyasla neredeyse 4 kat bir artış olduğu görülmektedir. 2019 yılında 30, 2020 yılında 33, 2021 yılında 49, 2022 yılında 57, 2023 yılında 34 makale yazılmıştır. 2023 yılındaki düşüş dışında, yıllar içinde artan bir seyir izlenmektedir. En fazla makale 57 sayı olarak 2022 yılında üretilmiştir (bkz. Şekil 2).

Şekil 2. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırmaların Diline İlişkin Bulgular

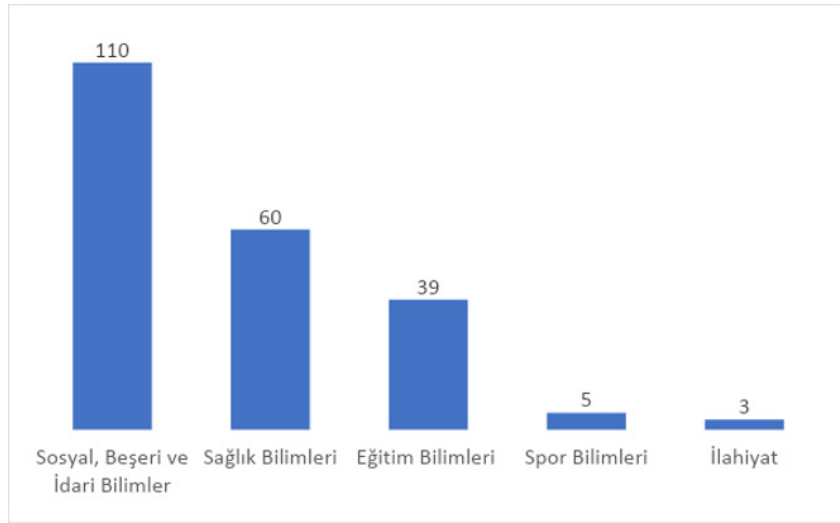
Yalnızca Türkçe ve İngilizce dillerinde makale yazıldığı görülmektedir. 155 araştırma Türkçe, 62 araştırma ise İngilizce yapılmıştır (bkz. Şekil 3).

Şekil 3. Makalelerin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

Araştırmaların Bilimsel Alanına İlişkin Bulgular

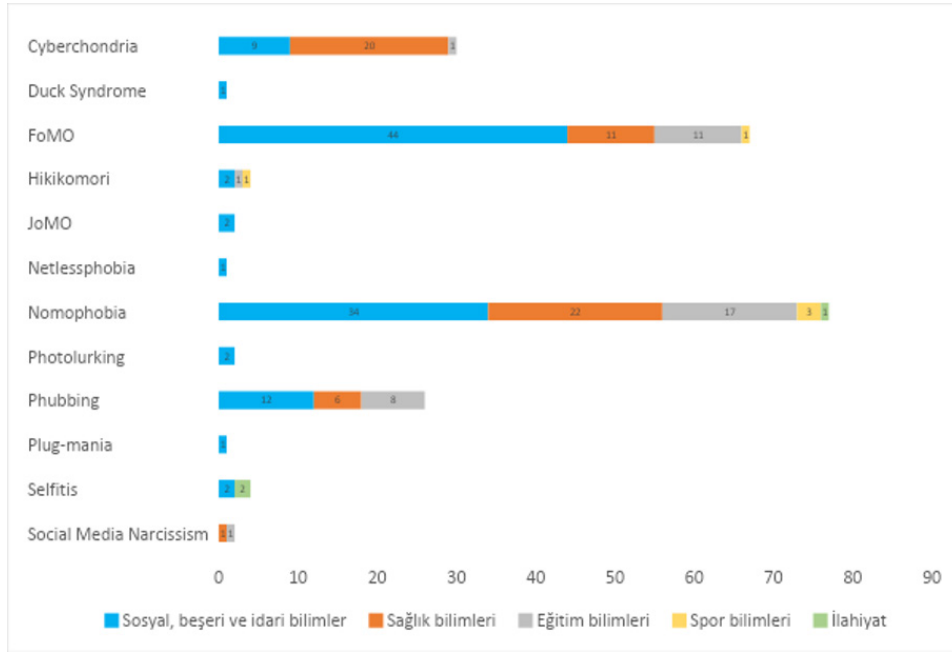
Araştırmaların sosyal, beşeri ve idari bilimler, sağlık bilimleri, eğitim bilimleri, spor bilimleri ve ilahiyat temel alanı olmak üzere 5 temel alanda yapıldığı görülmektedir. En fazla makale sosyal bilimlere ilişkin alanlarda yazılmıştır. Bu alanlarda yapılan çalışmaların sayısı 110'dur. İkinci sırada 60 makale ile sağlık bilimlerine ilişkin bilim dalları gelmektedir. Eğitim bilimleri alanında 39 araştırma, spor bilimleri alanında 5 araştırma yapılmıştır. 3 makale ile en az araştırma ilahiyat alanında yapılmıştır (bkz. Şekil 4).

Şekil 4. Makalelerin Bilimsel Alanlara Göre Dağılımı

Kavramların Bilimsel Alanlarla İlişkisine Dair Bulgular

Kavramların bilimsel alanlarla ilişkisine dair bulgulara göre, Nomophobia tüm bilimsel alanların araştırma konusu olan tek kavram olmuştur. Ayrıca sağlık, eğitim ve spor alanlarında en fazla sayıda çalışma Nomophobia üzerine yapılmıştır. Siberkondri de sağlık alanındaki makalelerde oldukça sık ele alınmıştır. Sosyal bilimler alanında en fazla araştırma FoMO üzerine yapılmıştır. Sosyal bilimler alanında araştırma yapılmayan tek konu Social Media Narcissism'dir. İlahiyat dışında tüm alanlarda FoMO kavramı çalışılmıştır. İlahiyat alanındaki en fazla araştırma ise Selfitis konusunda yapılmıştır. Duck Syndrome, JoMO, Netlessphobia, Nomophobia, Photolurking ve Plug-mania kavramlarına ilişkin sadece sosyal, beşeri ve idari bilimler alanında araştırma yapılmıştır (bkz. Şekil 5).

Şekil 5. Kavramların Bilimsel Alanlara Göre Dağılımı

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Araştırmanın bulgularına bakıldığında, Türkiye’de DergiPark platformunda sunulan dergilerdeki 217 akademik makalede, yeni medya çağında bağımlılık ve hastalık konusunda 12 kavramın araştırıldığı görülmektedir. Bunlar cyberchondria (siberkondri), duck syndrome (ördek sendromu), FoMO (çevrimdışı olma korkusu), hikikomori (sosyal geri çekilme), JoMO (mahrum kalma sevinci), netlessphobia (internetsiz kalma korkusu), nomophobia (telefonsuzluk korkusu), photolurking, phubbing (sosyotelizm), plug-mania (plagomani), selfitis (selfie / özçekim takıntısı) ve social media narcissism’dir (sosyal medya narsisizmi). Öncelikle dikkat çeken nokta, 2017 yılından itibaren araştırmalara konu olan yeni bağımlılık ve/veya hastalıklara artan akademik bir ilginin olduğudur. Özellikle telefonsuzluk korkusu ve çevrimdışı olma korkusu, üzerinde en fazla araştırma yapılan kavramlar olarak öne çıkmıştır. Bu iki kavram araştırmaların bir kısmında beraber ele alınmıştır. Bu durum doğrudan teknoloji ve internet bağımlılığın olumsuz yansımasına işaret etmektedir.

Araştırmaların yaklaşık üçte biri İngilizce dilinde yazılmıştır. İngilizce makaleler genellikle sağlık bilimleri alanında. Bilimsel alanlara ilişkin bulgular değerlendirildiğinde, tüm makalelerin yarısından fazlasının sosyal, beşeri ve idari bilimlere ait disiplinlere ait olduğu görülmektedir. Bunu sağlık bilimleri takip etmektedir. Özellikle sağlık ve eğitim bilimleri alanında ölçek geliştirmeye yönelik araştırmaların fazlalığı dikkat çekmektedir. Filoloji ve Hukuk alanında araştırmaya rastlanmamıştır. Birbirinden uzak bilimsel alanların ilgisini çeken yeni medya çağında bağımlılık ve hastalık kavramlarının disiplinlerarası çalışma fırsatı sunduğu da açıktır.

Kaynakça

Aagaard, J. (2019). Digital Akrasia: A qualitative study of phubbing. *AI & SOCIETY*, 35, 237-244. <https://doi.org/10.1007/s00146-019-00876-0>

Acıbadem (2020). Teknolojinin tetiklediği el hastalıkları. Erişim: 12 Nisan 2023, <https://www.acibadem.com.tr/hayat/teknolojinin-tetikledigi-el-hastaliklari/>

Aleksandrowicz, A., Kowalski, J., & Gawęda, Ł. (2023). Phantom phone signals and other hallucinatory-like experiences: Investigation of similarities and differences. *Psychiatry research*, 319, 114964. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2022.114964>

American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5-TR (Fifth Edition, Text Revision)*. American Psychiatric Association Publishing.

Bakardjieva, M. (2005). *Internet Society. The Internet in everyday life*. London: Sage.

Balakrishnan, J., ve Griffiths, M. D. (2018). An Exploratory Study of “Selfitis” and the Development of the Selfitis Behavior Scale. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 16, 722-736.

Ball-Rokeach, S. J., ve DeFleur, M. L. (1976). A Dependency Model of Mass-Media Effects. *Communication Research*, 3(1), 3-21. <https://doi.org/10.1177/009365027600300101>

Barke, A., Bleichhardt, G., Rief, W., ve Doering, B. K. (2016). The Cyberchondria Severity Scale (CSS): German Validation and Development of a Short Form. *International journal of behavioral medicine*, 23(5), 595-605. <https://doi.org/10.1007/s12529-016-9549-8>

Batu, M., ve Güler-İplikçi, H. (2019). Yeni Medya Rahatsızlıkları: Yeni Nesil Medyaya Farklı Bir Bakış. *International Conference on Applied Economics and Finance IV* (637-651). Aydın: Extended With Social Sciences.

Betoncu, O., ve Özdamlı, F. (2019). The Disease of 21st Century: Digital Disease. *TEM Journal*, 8(2), 598-603.

Bragazzi, N. L. ve Del Puente, G. (2014). A proposal for including nomophobia in the new DSM-V. *Psychology Research and Behavior Management*, 7, 155-160.

Bryant J. ve Zillman D. (2009). “A Retrospective and Prospective Look at Media Effects”, *The Sage Handbook of Media Process and Effects* içinde, Robin L. Nabi and Mary Beth Oliver (Eds.), Thousand Oaks, CA: Sage Publications: 9-18.

Castells, M. (2005). Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür / Birinci Cilt: Ağ Toplumunun Yükselişi (Çev. Ebru Kılıç), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Castells, M. (2012). Networks of Outrage and Hope. Social Movements in the Internet age. Cambridge: Polity Press.

Coşan, B. (2021). Toplum 5.0'ın Mimarı Japonya'da Dezavantajlı Gruplar: Freeter, Hikikomori ve Parasaito Shinguru. Journal of Social Policy Conferences, (81), 393-419. DOI: 10.26650/jspc.2021.81.913699

Dewdney, A. ve Ride, P. (2006). The New Media Handbook, New York: Routledge.

Doğan, O. ve Övür, A. (2023). Teknolojik Cihaz Kullanımının Dönüşmesiyle Oluşan Plagomani Hastalığı Üzerine Bir İnceleme. İletişim Bilimi Araştırmaları Dergisi, 3(3), 271-284.

Donohue, G. A., Tichenor, P. J., ve Olien, C. N. (1975). Mass Media and the Knowledge Gap: A Hypothesis Reconsidered. Communication Research, 2(1), 3-23. <https://doi.org/10.1177/009365027500200101>

Esen, R. ve Yengin, D. (2021). Yeni Medya Bağımlılığında Photolurking Sonucu Ortaya Çıkan Dijital Şiddet Üzerine Bir İnceleme, Yeni Medya Elektronik Dergisi, 5 (2), 156-171

Fadus, M. C. (2018). Duck Syndrome, Social Media, and Struggling Together. Psychiatric News, 53(18). <https://doi.org/10.1176/appi.pn.2018.9b22>.

Fernandez-Guerrero, I. M. (2014). "WhatsAppitis." The Lancet, 383(9922), 1040. doi:10.1016/s0140-6736(14)60519-5

Ferrier, M. (2016). "After FOMO: Five More Feelings of Angstin the Social Media Age", Erişim 4 Mayıs 2023. <https://www.theguardian.com/fashion/shortcuts/2016/jan/18/fomo-five-more-feelings-angst-social-media-acronyms>

Gerbner, G., Gross, L. Signorielli, N., Morgan, M., ve Jackson-Beeck, M. (1979). The Demonstration of Power: Violence Profile No. 10, Journal of Communication, 29(3), 177-196, <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1979.tb01731.x>

Gürsoy Atar, Ö. ve Gürsoy Ulusoy, Ş. (2020). Sosyal Medyada Ördek Sendromu: Instagram Üzerinden Bir Değerlendirme. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(39), 925-951. DOI: 10.46928/iticusbe.762651.

Holmes, David. (2009). "New Media Theory." İçinde bölüm, Encyclopedia of Communication Theory. (Ed. Stephen W. Littlejohn ve Karen A. Foss) Thousand Oaks, CA: SAGE, 684-687.

Jensen, J. (1998). Interactivity. Nordicom Review, 19(2), 185-204.

Jones, S. G. (1998). CyberSociety 2.0. Revisiting Computer-Mediated Communication and Community. (Ed.) Thousand Oaks, CA: Sage.

Kalip K. ve Çöl M. (2020). Teknolojiyle Bağlantılı Yeni Davranışsal Bozukluklar. ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi.5(2): 318-33.

Kaspersky (2023). Doxing nedir? – Tanım ve Açıklama, Erişim 20 Nisan 2023. <https://www.kaspersky.com.tr/resource-center/definitions/what-is-doxing>

Katz, E., Blumler, J. G., ve Gurevitch, M. (1973). Uses and Gratifications Research. The Public Opinion Quarterly, 37(4), 509–523. <http://www.jstor.org/stable/2747854>

King, A. L. S., Valena, A. M., Silva, A. C. O., Baczynski, T., Carvalho, M. R., ve Nardi, A. E. (2013). Nomophobia: Dependency on virtual environments or social phobia? Computers in Human Behavior, 29(1), 140–144.

Lievrouw, L.A., Livingstone, S. (2006). Introduction to the First Edition (2002): The Social Shaping and Consequences of ICTs (15-32), içinde (Ed. Leah A. Lievrouw ve Sonia Livingstone) Handbook of New Media Updated Student Edition, London: Sage.

Lister, M., Dovey, J., Giddings, S., Grant, I., Kelly, K. (2009). New Media: A Critical Introduction, (Second Edition), New York: Routledge.

Manovich, L. (2001). The Language of New Media. Cambridge: The MIT Press.

McQuail, D. (2010). McQuail's Mass Communication Theory, 6th. Edition, Thousand Oaks, CA: Sage.

McQuail, D. ve Windahl, S. (2005). İletişim Modelleri: Kitle İletişim Çalışmalarında, (Çev. Konca Yumlu), İmge Kitabevi, 2. Baskı, Ankara.

Meloy, J. (1998). The Psychology of Stalking. London: AcademicPress.

Mutlu, E. (2005). Globalleşme, Popüler Kültür ve Medya, Ütopya Yayınevi, Ankara.

Noelle-Neumann, E. (1974). The Spiral of Silence a Theory of Public Opinion, Journal of Communication, 24(2), 43–51. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1974.tb00367.x>

- Nurmedov, S. (2010). Bağımlılığın Psikolojisi. <https://www.e-psikiyatri.com>
- Oğuz, C. (2019). Sosyal Medya Gerçekte “Bağımlılık” mıdır? Alternatif Bir Bakış. H. Çiftçi (Der.), Dijitalleşen Dünyada Yeni Medya içinde (67-91). Ankara: İksad Yayınevi.
- O'Keeffe, G. S., Clarke -Pearson, K., ve Council on Communications and Media. (2011). The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families. 127(4), 800-804. Pediatrics.
- Özsoy, T. (2009). Fastfood'dan Facebook'a: İnternet Bağımlılığı. Akademik Bilişim' 09 - XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri (651-656). Şanlıurfa: Harran Üniversitesi.
- Öztürk, U. C. (2015). Bağlantıda Kalmak Ya Da Kalmamak İşte Tüm Korku Bu: İnternetsiz Kalma Korkusu ve Örgütsel Yansımaları. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(37), 629-638.
- Poster, M. (1996). The second media age. Cambridge: Polity Press.
- Przybylski, A. K., Murayama, K., DeHaan, C. R. ve Gladwell, V. (2013). Motivational, Emotional, and Behavioral Correlates of Fear of Missing Out, Computers in Human Behavior, 29(4), 1841-8.
- Raacke, J., ve Bonds-Raacke, J. (2008). MySpace and Facebook: Applying the Uses and Gratifications Theory to Exploring Friend-Networking Sites. CyberPsychology & Behavior. 11(2), 169-174.
- Roberts, J. A., ve David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. Computers in Human Behavior, 54, 134-141.
- Rubin, A. M. ve Windahl, S. (1986). The uses and dependency model of mass communication, Critical Studies in Mass Communication, 3:2, 184-199, DOI: 10.1080/15295039609366643
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a Theory of Media Effects, Journal of Communication, 49(1), 103-122,
- Scheufele, D. A. ve Tewksbury, D. (2007). Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models, Journal of Communication, 57, 9-20,
- Schultz, T. (2000). Mass Media and the Concept of Interactivity: an exploratory study of online forums and reader email. Media, Culture & Society, 22(2), 205-221.

Starcevic, V., ve Berle, D. (2013). Cyberchondria: towards a better understanding of excessive health-related Internet use. *Expert review of neurotherapeutics*, 13(2), 205–213. <https://doi.org/10.1586/ern.12.162>

Tekayak, H. V., ve Akpınar, E. (2017). Tıp Alanında Yeni Bir Dönem: Dijital Çağda Doğan Yeni Hastalıklar. *Eurasian Journal of Family Medicine*, 6(3), 93-100.

The Economic Times (2013). “BlackBerry...and how it changed our world”. Erişim: 2 Nisan 2023.
<https://economictimes.indiatimes.com/tech/hardware/blackberry-and-how-it-changed-our-world/articleshow/23119666.cms>

Tuchman, G. (1978). *Making News: A Study in the Construction of Reality*, New York: The Free Press.

Urban Dictionary (2023). İnformography. Erişim: 2 Nisan 2023.
<https://www.urbandictionary.com/define.php?term=informography>

Van Dijk, J. (2018). Ağ Toplumu (Çev. Özlem Sakin), İstanbul: Kafka Epsilon Yayınevi.

Wired (1995). Jargon Watch. Erişim: 4 Nisan 2023.
https://web.archive.org/web/19991013233520/https://www.wired.com/wired/archive/3.03/jargon_watch.html

Yengin, D. (2019). Teknoloji bağımlılığı olarak dijital bağımlılık. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 9(2) 130-144.

Yıldırım, Ç. ve Correia A. P. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in Human Behavior*, 49, 130-137.

Yıldırım, S., ve Kişioğlu, A. N. (2018). Teknolojinin Getirdiği Yeni Hastalıklar: Nomofobi, Netlessfobi, FoMO. *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(4), 473-480.

Yıldız, K., Kurnaz, D., ve Kırık, A. M. (2020). Nomofobi, Netlessfobi ve Gelişmeleri Kaçırma Korkusu: Sporcu Genç Yetişkinler Üzerine Bir Araştırma. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (18), 321-338.

Yoon, S., Kleinman, M., Mertz, J. ve Brannick, M. (2019). Is social network site usage related to depression? A meta-analysis of Facebook–depression relations. *Journal of Affective Disorders*. 248, 65-72.